

Limburgs
Parlement

provincie limburg

Notulen Statenvergadering van 2 juli 2021

INHOUDSOPGAVE

Notulen 2 juli 2021

	Presentielijst	Pagina 4
1	Opening, mededelingen voorzitter en vaststelling agenda	Pagina 6
2	Spreekrecht externen	Pagina 8
3	Vragenuur	Pagina 8
4	Notulen	Pagina 8
5	Voorraadagenda	Pagina 8
6.1	Debat	Pagina 8
6.2	Benoeming en installatie nieuwe gedeputeerden	Pagina 61
7	HAMERSTUKKEN	Pagina 74
7.1	Bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten	Pagina 74
7.2	P-21-017 Statenvoorstel Wijziging Verordening rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers Provincie Limburg 2019 (PS 2021-15921)	Pagina 74
7.3	P-21-018 Statenvoorstel Verzoek tot opheffing geheimhouding en openbaarmaking naar aanleiding van een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob)	Pagina 74
8	BEHANDELSTUKKEN	Pagina 74
9	Moties vreemd aan de orde van de dag	Pagina 74
10	Sluiting	Pagina 75

Presentielijst van de leden van Provinciale Staten van Limburg voor de vergadering van 2 juli 2021

Voorzitter

Remkes J.W.

Frische, drs. G.H.C. (deels agendapunt 6.1)

Statengriffier

Pregled, mr. A.O.J.

Leden

Aanwezig:

Absil, mevrouw drs. M.G.J.A.C.

Baneke, P.D.

Berghorst, mevrouw mr. A.

Bijnen, H.M. van

Bosch, M.Th.

Caldenberg, M. van

Claassen, drs. R.A.B.

Claessens-Schepers, mevrouw Y.M.

Depondt-Olivers, mevrouw M.L.H.

Driessen, R.B.

Ernst, R.A.M.M.

Fischer-Otten, mevrouw A.M.J.N.

Franssen, R.J.H.

Frische, drs. G.H.C.

Geraats, J.M.L.

Heldens, ing.T.M.

Hermans, L.J.

Ijpelaar, W.A.J.

Jenneskens, MA, mevrouw M.T.P.

Jetten, mevrouw T.G.M.

Jiménez Hastenrath, mevrouw C.L.

Kerseboom, mevrouw dr. S.

Kuntzelaers, J.J.M.

Linden, H.M.V. van der

Lodewijks, drs. A.J.V.C.

Loomans, ir. P.J.M.

Megens, B.J.M.H.

Mertens, mevrouw mr. K.G.M.

Meziani, A.

Nijskens, H.L.M.

Palmen, BBA, mevrouw E.C.C.

Partij

CDA

GroenLinks

PvdA

PVV

PVV

SP

PVV

SP

CDA

Forum voor Democratie

PVV

50PLUS

LOKAAL-LIMBURG

CDA

PvdA

VVD

PVV

CDA

D66

GroenLinks

PVV

Forum voor Democratie

PvdA

LOKAAL-LIMBURG

VVD

Partij voor de Dieren

PVV

GroenLinks

CDA

VVD

CDA

Plusquin, mevrouw P.S.M.L.	Partij voor de Dieren
Reuser, J.A.A.M.	SVL
Schuuring, mevrouw E.A.	PvdA
Smeets, B.B.P.M.	SVL
Straus, mevrouw drs. K.C.J.	VVD
Thewissen, drs. M.W.	SVL
Vaessen, L.A.P.	D66
Valk, MCDM, ing. R.E. van der	SP
Vincken, drs. N.J.H.M.	SVL
Voncken-Janssen, mevrouw ing. I.D.A.M.	CDA
Wageningen, ir. J. van	D66
Werrij-Wetzels, LLM, mevrouw M.	CDA
Westen, bc O.D.	GroenLinks
Westhoff, ir. R.J.H.	Forum voor Democratie

Afwezig

Bastiaans, L.H.	VVD
Wolters Gregório, J.	SP

Overige aanwezigen:

Gabriëls, G.J.W.
Gaans, M.W.A. van
Roefs, C.W.J.M.
Roest, A.G.M.
Satijn, S.H.M.
Toorenborg, M.M. van

Notulist

Het Notuleercentrum

1 **Opening, mededelingen voorzitter en vaststelling agenda**

De voorzitter: We gaan de vergadering openen, hetgeen bij dezen is geschied. Dit is, in ieder geval ook voor mij, een redelijk heugelijke bijeenkomst, want dit is de eerste keer dat ik uw Staten plenair, weer fysiek zie. Ik heb begrepen dat sinds maart vorig jaar de Staten plenair niet fysiek bij elkaar zijn geweest na corona en dat is wel even een moment om bij stil te staan. De technische mogelijkheden bleken afgelopen maanden onbegrensd, ook om tot besluitvorming te komen, maar de digitale besluitvorming kent ook een aantal stevige tekortkomingen. Daarom is het plezierig dat we hier vanochtend weer op deze manier bij elkaar zijn. Ik verzoek u te gaan staan. Aan het begin van deze vergadering waarin wij samenkomen om de belangen van de provincie Limburg en haar inwoners te dienen, spreken wij de hoop uit dat onze arbeid vandaag vrucht zal dragen. Mogen wij kracht en inspiratie putten uit onze geloofs- en levensovertuiging met de juiste waardering voor elkaars mening. Dat is onze bede aan God of aan elkaar. De afmeldingen zijn ontvangen van de heer Bastiaans, de heer Wolters Gregório en mevrouw Mertens zal iets later in onze vergadering verschijnen. Er zijn ook twee heugelijke mededelingen, want de heer Lodewijks vierde zijn verjaardag op 18 juni en de heer Loomans op 22 juni. Er zal in verband met de benoeming van Gedeputeerden ook een interne fotograaf aanwezig zijn vandaag en hij zal met inachtneming van de anderhalve meter afstand foto's nemen. Ook de pers is vanzelfsprekend van harte welkom. Als het gaat om de stemmingen, indien een verzoek tot hoofdelijke stemming wordt ingediend zal ik door middel van loting bepalen bij welke persoon op de presentielijst de stemming zal worden gestart en ik trek nu het nummer. Het nummer is gevallen op twee.

Griffier Pregled: De heer Baneke.

De voorzitter: Daar zal de hoofdelijke stemming dus bij beginnen. Bij de behandeling van agendapunt 6.1 wordt de volgende volgorde van sprekers ook bepaald door loting. De fractie die correspondeert met het nummer dat geloot wordt mag beginnen. Dat zijn weer andere nummers. Ik zal proberen om met de ogen dicht en de greep was weer goed, wederom nummer twee. En dat betekent dat de fractie van D66 mag beginnen. Bij de opening van de vergadering is een quorum vereist en de griffier en ik hebben geconstateerd dat het quorum aanwezig is. Dus aan dat vereiste is voldaan. De Statenvergadering zal ook via livestream worden uitgezonden en mocht u vandaag willen interrumperen, verzoek ik u om dat vanaf uw eigen zitplaats te doen. Daarnaast wil ik erop wijzen dat bezoekend publiek niet is toegestaan, met uitzondering vanzelfsprekend van de pers en de gereserveerde ambtelijke ondersteuning voor zover noodzakelijk aanwezig. De agenda. Ik vraag u om de agenda voor deze Statenvergadering gewijzigd vast te stellen. Kun u daarmee instemmen? De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Dank u wel voorzitter. Ik zou een punt van orde willen inbrengen. Een punt van orde is dus dat onder de bezielende leiding van de heer Thewissen geregeld is dat om vier minuten voor twaalf vannacht de analyse van de beoogde Gedeputeerden boven water is gekomen, met een mogelijkheid tot inzage waarvan wij als fractie vinden dat je dat zou moeten inzien voordat je overgaat tot benoemen. Immers, de Statenleden benoemen de Gedeputeerde Staten. Dus ik verzoek een schorsing om gelegenheid te hebben om die analyse op waarde te kunnen schatten voordat we overgaan tot benoemen. Ten tweede gaat Provinciale Staten ook in die benoeming akkoord met de op dan bekende nevenfuncties. Ik kan me nog heel goed herinneren dat we van de Zuidelijke Rekenkamer, als Provinciale Staten, tot twee keer toe om de oren hebben gekregen en te horen

hebben gekregen, op het moment dat u benoemt, dan bent u ook akkoord. U heeft de regie Provinciale Staten. Nou die regie willen we dus ook nemen is ons voorstel en dat ook de nevenfuncties zoals ze nu bekend zijn ter inzage worden gelegd voordat we overgaan tot benoemen van Gedeputeerde Staten. Dank u wel.

De voorzitter: Wie over dit ordevoorstel. Mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, wij steunen dat verzoek voorzitter. We krijgen inderdaad rond middernacht een e-mail om dat in te zien en tegelijkertijd ook een Presidium voor de fractievoorzitters rond die tijd, dus ik zou ook graag een schorsing willen om die stukken in te zien.

De voorzitter: Wie verder over het ordevoorstel. Mevrouw Fischer.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Ik kan niet meer dan eens zijn. Ik heb het vanmorgen pas gezien dus. Het klopt denk ik wat mijnheer Claassen zegt, dat als we nu benoemen dat we dan toestemmen in datgene wat nu voorhanden is. Als er iets anders is dan dat ik nu weet, en dat is niks, dan zou ik dat inderdaad wel graag weten.

De voorzitter: Verder nog opmerkingen over het ordevoorstel. Ik zie de heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, ten tijde van de benoeming van de heer Koopmans destijds had hij een nevenfunctie en achteraf zijn we daar tamelijk mee op de koffie gekomen. Dat wil ik me geen tweede keer laten overkomen.

De voorzitter: Verder nog opmerkingen over het ordevoorstel. Mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, ik heb dat in de Presidiumvergadering zojuist ook al even gevraagd hoe dat zat met die nevenfuncties, met die lijst van nevenfuncties. Omdat u ook conform uw brief in mei al een oproep heeft gedaan tot het veranderen van de gedragscode en het neerleggen van die functies. Toch is bij mijn fractie ook de vraag ontstaan, kunnen we toch die volledige lijst ter inzage krijgen voorafgaand aan de stemming. Dus ik zou het ordevoorstel graag willen steunen.

De voorzitter: Hier doet zich het probleem van kip-ei voor, want er kan van uitgegaan worden dat, en daarover zeg ik u zijn natuurlijk ook afspraken gemaakt, de kandidaten op dit moment nog niet benoemd zijn. Er zijn formeel op dit moment dus nog nevenfuncties, maar dat de kandidaten voornemens zijn om die nevenfuncties, althans waar het gaat om het substantiële deel, ook neer te leggen nadat zij zijn benoemd. Daar is zojuist overigens, daarom verrast de discussie mij even een klein beetje, in het Presidium ook over gepraat, maar ik begrijp ook dat met name de heer Claassen inzage wil hebben, vertrouwelijk even voor de helderheid, in de bevindingen van het screeningsproces. Ik denk dat het verstandig is om daar maar even over te stemmen, over dat ordevoorstel. Wie is daarvoor? Dat is de overgrote meerderheid van de Staten. Dan gaan we eerst schorsen. Hoelang denkt u daarvoor nodig te hebben?

Spreker: Als iedereen komt kijken, een half uur. 47 keer een half uur.

De voorzitter: Wat zullen we zeggen, een half uur? Als we nou even praktisch kijken, dan zou het denk ik moeten volstaan als de fractievoorzitters daar even naar de papieren kijken, maar ik wil u geen enkele beperking opleggen. Maar even qua praktische werkwijze zou mij dat verstandig lijken. Gaan we een half uur schorsen om u in de gelegenheid te stellen om die papieren in te zien. De griffier zegt, wees coulant: drie kwartier. De vergadering is voor drie kwartier geschorst.

[SCHORSING]

De voorzitter: De drie kwartier schorsing is om, dus ik verzoek de leden van de Staten om hun plaats weer in te nemen.

Ik zie hier vanuit mij gezien op de linkerflank nog heel veel lege stoelen en trouwens op de rechterflank ook nog een aantal. Ik ben voornemens om over een paar minuten de vergadering echt te laten starten.

De vergadering is heropend. We waren voor de schorsing bezig met de vraag of u in kunt stemmen met de gewijzigde agenda. Ik constateer dat dat het geval is. Dan is de agenda hierbij vastgesteld.

2 Spreekrecht externen

De voorzitter: Dan kom ik bij agenda punt 2. Spreekrecht externen. Er hebben zich geen sprekers gemeld.

3 Vragenuur

De voorzitter: Agendapunt 3 het Vragenuur, niet van toepassing.

4 Notulen

De voorzitter: De notulen, niet van toepassing.

5 Voorraadagenda

De voorzitter: De voorraadagenda, niet van toepassing.

6.1 Debat

De voorzitter: En dan zijn we gekomen bij agendapunt 6.1 het Debat. Ik heb voor de schorsing gezegd dat als het gaat om nevenfuncties er sprake is van een zeker kip-ei-vraagstuk. Maar ik zal een poging doen om dat kip-ei-vraagstuk even op te lossen. Dat betekent dat de kandidaten als ze benoemd zijn, dus op dit ogenblik voornemens zijn onder die conditie, om de volgende nevenfuncties op te geven. Dat is de heer Van Gaans, die heeft dacht ik inmiddels zijn bondsraadslidmaatschap van de ANWB opgezegd. Dat is de heer Gabriëls, lid van de Provinciale Adviescommissie Bevordering Streektaal en als ambassadeur Bewust Bodemgebruik. Voor de heer Roest geldt dat hij zijn partijfuncties inmiddels heeft neergelegd. Voor de heer Satijn, noem het maar even het mandje van de heer Satijn, die is voornemens om zijn Muntmeesterschap te beëindigen als zodanig ook het adviseurschap van de Heylen Groep, het commissariaat bij het MEC en zijn functie bij het Starterscentrum Limburg. Mevrouw van Toorenborg, ik heb dat vanmorgen in het Presidium ook gezegd, heeft een paar nevenfuncties die niet, ook wat mij betreft niet, beëindigd hoeven te worden omdat ze geen risico in zich dragen van de schijn van belangenverstrengeling. Dat is het vicevoorzitterschap van de Raad van Toezicht Nationaal Monument Kamp Vught, dat is het comité van Aanbeveling Stichting Open Joodse Huizen Noord-Brabant en het ambassadeurschap Brabantse Dag Heeze-Leende. En mevrouw Roefs vervult een nevenfunctie als ombudsman in het openbaar

vervoer, die stichting leidt op dit ogenblik een slapend bestaan en is afhankelijk van besluitvorming door de staatssecretaris. Dat zijn de nevenfuncties die volgende week wel en niet op de site terug zijn te vinden. Ik geef aan de voorkant van het debat ook maar duidelijk aan, ik heb zojuist gezegd u moet zich bewust zijn van het feit dat u inzage krijgt, vertrouwelijk van de verslagen. Dat betekent dus ook dat van die vertrouwelijke informatie in het debat geen gebruik gemaakt kan worden en ik zeg u erbij, als ik constateer dat buiten de vergadering om gebruik wordt gemaakt van die informatie dan zal ik aangifte doen. Ik verzoek de vicevoorzitter van de Staten.

[SCHORSING]

De vicevoorzitter: Dames, heren, dan heropen ik de vergadering en wij gaan starten met het debat. Zoals in het Presidium afgesproken, is er voor alle woordvoerders in eerste termijn vijf minuten spreektijd en in tweede termijn een derde van die vijf minuten. Wij hebben bij loting, de voorzitter heeft dat zojuist bepaald, bij welke partij wij gaan starten. De partijen staan in alfabetische volgorde en wij starten bij de tweede partij in dat alfabetische overzicht en dat betreft de fractie van D66. Het woord is aan mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, wat is het fijn om hier te staan en eindelijk al die gezichten weer te zien na bijna een jaar. Het zou misschien niet helemaal waar zijn als ik zou zeggen dat u me allen even lief bent, maar ik ben toch heel erg blij om u te zien. Voor mij en D66 geldt dat in het bijzonder voor de heer Vaessen die er weer is. Leon, ik ben zo blie dat gij er weer ziet. Voorzitter toen ik gisteravond op de bank zat met een zak paprikachips en me afvroeg waar ik hier vandaag toch mee zou beginnen was de avondetappe op tv en ze zaten hier op Kasteel de Hoogenweerth in Maastricht. En naast al die bespiegelingen over sprinters en de koers, kwam daar Rowwen Hèze op en ze zongen 'Onderaan beginnen'. Dat is eigenlijk precies wat ons als Staten te doen staan en wat het nieuwe College te doen staat, want waar we samen de afgelopen maanden ontzettend veel woorden gebruikten zijn onze gezamenlijke waarden ook deels verloren gegaan. Laat dit een kantelpunt zijn, we kunnen het samen beter doen. Aan het te benoemen College, ik ben blij dat u er bent ondanks dat ik u niet kan zien, want hoe we ook gelachen hebben om de heer Remkes, die als éénkoppig College telkens unaniem was, is het nu tijd om gezamenlijk aan de slag te gaan voor Limburg. Namens D66 feliciteer ik u alvast met de schier onmogelijke opdracht die u bereid was te aanvaarden. We wensen u hierbij succes, maar boven alles plezier. Er wordt op u gelet en er wordt naar u gekeken. Wij hopen boven alles dat u samen met ons niet de beste van, maar vooral het beste voor Limburg wil zijn. U weet waar u terecht bent gekomen. Wij hopen dat u het vernieuwende verbinden, dat het motto van het vorige College was, ook opvat als het uwe. Niet alleen in de letter van de beleidskaders, maar vooral in de geest van onze samenwerking. Dat u niet eerst de ravijnen vergroot of inspecteert, maar vandaag al begint met bruggen slaan. Met ons als Staten, maar vooral ook met de wereld buiten dit Gouvernement, want die wereld heeft niet stilgestaan. Het is nu aan u om met ons een antwoord te vinden op de vraagstukken van deze tijd en dat kan geen dag meer wachten. We bevinden ons in de gelukkige omstandigheid dat Limburg rijk is. Op onze balans, maar ook in cultuur, sport, verenigingen, in een manier waarop we samen kunnen leven. Dat biedt u en ons de kans om ook niet af te wachten, maar die toekomst vorm te geven. Onze oproep is simpel: nieuw College maak Limburg sterker met ons, juist na deze pandemie. Met cultuur, met sport, met poppodia, met mbo en universiteit, met fiets en trein, met ondernemer, met werk en met leven, met energie en landbouw. En boven alles gezondheid en geluk. Voor uzelf en voor Limburg en voor ons samen. Voorzitter, de afgelopen maanden hebben we gesproken over bestuurscultuur tot CdK Remkes er ielbelig van werd. De kern

van de verandering die nodig is, ligt in hoe wij ons verhouden tot elkaar. In het gedrag van deze Staten zelf. In hoe wij omgaan met elkaar en ons verhouden tot iedereen die met ons werkt aan Limburg. De afstand die daarin is ontstaan is groter dan anderhalve meter. En die is niet zomaar ontstaan, hij is soms ook bewust gemaakt en anders zelfs koortsachtig bewaakt. Om de ander niet te zien of onszelf niet in de spiegel te kijken. Laat ik vandaag boven alles de hoop uitspreken dat wij daar, voor de volgende verkiezingen, samen iets aan weten te doen. Dat we elkaar in deze zaal en daarbuiten weer weten te vinden. En dat we niet alleen groter denken, maar vooral kleiner doen. Dat we het beste in bedoelingen proberen te zien en de oprechte mens in ieder ander. Tot slot een groot woord van dank aan onze Griffie, aan alle ambtelijke ondersteuning en aan de CdK. U heeft ervoor gezorgd dat we samen tot hier zijn gekomen. Het is nu aan ons om het samen beter te doen. Ik wens onszelf, het nieuwe College en iedereen die daarin met ons aan Limburg werkt boven alles succes.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Jenneskens. We gaan verder met de fractie van Forum voor Democratie. Het woord is aan de heer Driessen.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Voorzitter, de zetels van dit huis zijn inmiddels doordrenkt met het bloed van de democratie en de tranen van onze Limburgers. Gedreven door een niet-aflatende reeks aan onmiskenbare schandalen die een blamage vormen voor dit parlement, de democratie, de rechtstaat en de burger deden een aantal partijen twee maanden geleden wat het juiste was. Zij kozen ervoor om zich hard te maken voor verandering. Zij kozen ervoor om geen genoeg te nemen met beschamende perikelen, die het vertrouwen dat in ons gesteld is blijven schaden. Zij verkozen rechtdoen aan de burger boven eigenbelang. Zij kozen ervoor om schoon schip te maken. Dat vervolgens een politieke afrekening plaatsvindt op de initiërende partijen zal hen persoonlijk niet deren. Zij staan er immers voor de burger en niet voor zichzelf. Wat echter wel deert, is de totale minachting voor het democratisch proces. De eerste poging om te komen tot een stabiel College van acht middenpartijen was zo extreem stabiel dat het haar eerste week niet eens doorkwam. Wel werd er een compleet debat opgetuigd om te bezien of deze stabiele constructie op een meerderheid kon rekenen en of iedereen zich comfortabel genoeg voelde. De tweede poging, van liefst negen partijen, die werd opgetuigd omdat het CDA zich niet comfortabel genoeg voelde na het schijndebat dat werd georganiseerd. Deze optie strandde omdat de gekozen partijen SVL en SP zich niet comfortabel genoeg voelden bij deze stabiele mix van partijen. De derde poging was een zeldzame, totalitaire variant. Het democratisch proces werd terzijde geschoven, want wie houdt er nu van democratie als deze tegen je werkt, en de niet-gekozen Gouverneur ging zelf kiezen voor niet-gekozen Gedeputeerden. Toevallig mensen van de partijen van de vorige opties. De conclusie van het proces is even verbazingwekkend als beangstigend. Als de democratische orde niet het gewenste resultaat oplevert na twee formatiepogingen moet die formatiepoging maar autoritair opgelegd worden. Daarbij kunnen velen van geluk spreken dat we in Nederland leven, want in menig land had de bevolking u uit het parlementair orgaan verwijderd, goedschiks of kwaadschiks. Het lijkt me inmiddels op de doorontwikkeling van de Noord-Koreaanse politieke filosofie: Juche. Waarbij het in Noord-Korea draait om één man, draait het in de Nederlandse politiek om een aantal partijen en om een aantal partijen ook zeer zeker niet. De democratische stemgang doet aan die ideologie vrij weinig af. Tot slot voorzitter, wil ik een stuk voorlezen uit een mij heel dierbare schrijver die ik erg waardeer. Maar wat eigenlijk twaalf, dertien jaar geleden geschreven is en misschien nog nooit zo actueel is geweest. Een korte passage: 'Wat voor invloed hebben wij werkelijk op ons bestuur. Eén keer in de vier jaar ergens in een gymzaaltje op een knopje mogen drukken, waarbij op basis van volstrekt ontoereikende informatie, we weten niet eens wat er in de ministerraad of op de ministeries besproken

wordt, op een serie partijen mag stemmen die allemaal als twee druppels water op elkaar lijken. En hun goedkope verkiezingsbeloften immer en altijd meteen na de verkiezingen schaamteloos en zonder consequenties bij het grofvuil dumpen. Waarbij de kans dat jouw stem de uitslag daadwerkelijk beïnvloedt zo klein is dat je een groter risico loopt op weg naar het stemlokaal door de bliksem getroffen te worden terwijl het niet eens regent.' Tot zover voorzitter.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Driessen. We gaan verder met de fractie van GroenLinks, mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ook ik vind het fijn om iedereen weer te zien en weer gemeenschappelijk in één ruimte te zitten. Wat is dat lang geleden en dat geeft hoop voor een leven na corona. We staan hier bijna drie maanden na de val van het vorige College, na het opstappen van het vorige College. Een periode waar we met zijn allen een proces hebben doorlopen om tot een nieuw College te komen. De heer Hoes heeft een uitgebreide informatieronde gevoerd, waarvoor nogmaals onze dank. Ook van GroenLinks uit dank voor de fantastische ambtelijke ondersteuning, zowel in die tijd altijd, maar toen speciaal. De heer Hoes kwam met een advies om met zes tot acht partijen tot een College te komen. Tot grote teleurstelling van GroenLinks is dat niet gelukt. Ondanks de roep van veel partijen in Limburg en de Limburgers bleken we als Limburgse Staten niet in staat om dit advies om te zetten in een College. We kwamen zelfstandig niet door deze procedure heen. Als GroenLinks vinden we dat Limburg en de Limburgers recht hebben op een stabiel, daadkrachtig bestuur dat voortvarend aan de slag gaat met een aantal belangrijke thema's. We staan al te lang on hold. Daar is eergisteren, woensdagavond, ook het een en ander over gezegd. GroenLinks wil dan ook na de start van dit College met een lijstje komen van onderwerpen waarvan wij vinden dat deze met prioriteit opgenomen moeten worden in de uitvoering. Het zal u niet verbazen dat dat thema's zijn die GroenLinks na aan het hart liggen. Natuurherstel, transitie stikstof, gezondheid, werkgelegenheid en herstel na corona. Voorzitter, nadat bleek dat PS niet zelfstandig tot een nieuw College kon komen, heeft de waarnemend Commissaris van de Koning, de heer Remkes, het heft in handen genomen en heeft hij een ploeg Gedeputeerden samengesteld. Het is dit team dat met vertrouwen aan de slag moet om Limburg weer bestuurbaar te maken en het vertrouwen van alle geledingen van de Limburgse samenleving te winnen. En alle partijen hier in dit huis. Dat is een enorme uitdaging en een fikse klus. GroenLinks schenkt het team haar vertrouwen en wenst het team het beste. Wij zullen het team beoordelen op hun daden. Daarbij wil ik nog opmerken dat GroenLinks verheugd is dat wij voor de eerste keer een GroenLinks'er in een Limburgs extraparlamenteair College mogen begroeten. Dank u wel voorzitter.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Jetten. We gaan verder met de fractie van LOKAAL-LIMBURG, de heer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Voorzitter, namens LOKAAL-LIMBURG wil ik u eigenlijk mededelen dat wij ontzettend verheugd zijn om voor de eerste keer, en ik begin direct met de laatste woorden van mijn voorganger, als LOKAAL-LIMBURG de primeur te hebben in deze Staten eventueel een Deputé te kunnen leveren. Vijf jaar geleden is LOKAAL-LIMBURG opgericht en wij zijn heel blij dat wij dan in een korte periode een toevoeging mogen leveren aan het beleid en de uitvoering van de beleidskaders die we samen hebben vastgelegd. Dan voorzitter, het proces. Als we kijken naar het proces dan zien wij dat wij met de heer Hoes als verkenner veel gesprekken hebben gevoerd. Dat hebben de fractievoorzitters gedaan en dat betekende dat die fractievoorzitters in de tussenperiode

een heftige periode hebben gehad. Veel bijeenkomsten, veel overleg. Ik heb dat zelf ook gemerkt, maar op een gegeven moment wil je naar een resultaat toe. LOKAAL-LIMBURG staat voor het behalen van resultaten. We waren dan ook blij dat wij op een gegeven moment, en helaas moet ik ook zeggen, dat we toch naar aanleiding van het vertrouwen dat we gegeven hebben als partij aan de Commissaris van de Koning er een juiste mix van potentiële Deputés naar voren is gekomen. En wat wij belangrijk vinden, de verhouding man-vrouw, maar ook het verschil tussen de achtergrond van de potentiële Deputés. Respect daarvoor. Dan kom ik terug op het proces. Het proces op zich, natuurlijk naar aanleiding van de motie die werd ingediend bij de vergadering waar wij zagen dat de bestaande Deputés eigenlijk tegen ons zeiden, ja wij stoppen ermee. Het proces hoe het is ingevuld vinden wij een wel-democratisch proces. We zijn erbij betrokken geweest. Eenieder heeft zijn inbreng kunnen hebben, dus daar zijn we tevreden over. Als laatste voorzitter, hoop ik dat in de komende periode wij allen voor Limburg gaan. En dat wij op een snelle, correcte en juiste manier gezamenlijk de juiste beslissingen nemen en de voortgang en continuïteit en de bestuurbaarheid in deze volwaardig dragen. Dank u wel voorzitter.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Franssen. We gaan verder met de fractie van de Partij voor de Dieren, mevrouw Plusquin. Ja dit is een beetje lastig, want ik krijg daar hier geen melding van. Ik zou inderdaad willen vragen, als u interrumpeert steek even uw arm omhoog. Ik zie het hier in ieder geval niet op microfoons. Een interruptie van de heer Driessen richting mijnheer Franssen. Dus ik zou mijnheer Franssen willen vragen om nog even terug te komen. De heer Driessen.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Voorzitter, ik hoor de heer Franssen zeggen dat hij het wel een democratisch proces vond omdat hij wel is gevraagd. Mijnheer Franssen vraag aan u, vindt u de definitie van een democratisch proces het feit of u bent gevraagd of niet?

De vicevoorzitter: De heer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ik snap uw vraag niet in dezen. Democratisch proces, het ligt er natuurlijk aan welke omschrijving u eraan geeft, maar ik denk dat eenieder is gevraagd. En aan ieder is gevraagd zijn mening kenbaar te maken. Ikzelf als partij heb zelf aangedragen bij de heer Hoes dat wij ervoor stonden om elk gesprek dat wij voerden met de verkenner dat dat aan ons teruggekoppeld werd. Dat wij de verslagen zagen. Dat we tijdig op de hoogte waren wat er speelde. En dat noem ik een democratisch proces.

De vicevoorzitter: Een tweede vraag van de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ja dat is wel een interessante opmerking voorzitter, want dat zou dan wel redelijk kloppen, maar zo is het feitelijk niet gegaan. Vanuit uw beleving natuurlijk wel, maar u weet niet wat er met de andere fracties is gebeurd. Ik kan u geruststellen, het hele verhaal van in gesprek zijn en dat daar met elkaar over gedeeld wordt wat daar de uitkomsten van waren, dat is in ieder geval onze fractie en volgens mij die van Samen voor Limburg en de SP en Forum ook, en van 50PLUS volgens mij helemaal voorbijgegaan. Als we dat zo stellen, blijft u dan nog steeds bij uw standpunt?

De vicevoorzitter: De heer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ja uw stelling dien ik als collega natuurlijk te respecteren. Wij respecteren altijd andermans mening, maar het hoeft niet onze mening te zijn. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Een derde vraag van de zijde van mevrouw Plusquin mijnheer Franssen.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u.

De vicevoorzitter: Mag ik rust verzoeken in de zaal? Het woord is aan mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. Woensdag jongstleden heeft mevrouw Fischer een vraag gesteld over de betrokkenheid van de heer Hoes in de onderhandelingen en of er voldoende afstand geborgd is. Wij hebben ons daar ook over verbaasd, omdat er eigenlijk een breedgedragen wens was tussen afstanden van de fracties en potentiële Gedeputeerden. Wij konden daar woensdag geen antwoord op krijgen en ik wil eigenlijk aan u als fractievoorzitter van LOKAAL-LIMBURG vragen om daarop te reflecteren. Op de vraag van mevrouw Fischer.

De vicevoorzitter: De heer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ik vond het van uw zijde een terechte vraag. Als ik mij de vergadering van woensdagavond goed herinner, is door de aanstaande Deputé namens onze partij op een juiste, correcte en transparante manier daar antwoord op gegeven. Dus het antwoord moet u bekend zijn.

De vicevoorzitter: Als er geen verdere interrupties zijn, gaan wij verder met de vijfde spreker. Dat is mevrouw Plusquin namens de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Voorzitter, beoogde Collegeleden. Misschien heb ik de beoogde Collegeleden woensdag een beetje overvallen met inhoudelijke vragen, maar het is een ongebruikelijke situatie die vraagt om ongebruikelijke interventies. En misschien is de Partij voor de Dieren wel een ongebruikelijke partij. Laat ik het vandaag breder trekken. Een drietal essentiële politieke vragen aan de orde stellen, voor een deel ook gericht aan andere fracties in de Staten. Als eerste, hoe moeten wij dit College zien? Niet als een conventioneel College met politieke binding en wat er dan bij hoort en iedere Statenvergadering voorafgaand dichttimmerend coalitieberaad. Dat willen wij als de Partij voor de Dieren niet terugzien hier en als ik me niet vergis de andere fracties in deze Staten ook niet. Er is altijd een brede voorkeur geweest voor een extraparlamenteair College. Maar wat hoor ik de fractievoorzitter van de Partij van de Arbeid woensdag zeggen? Dat dit geen extraparlamenteair College is? Is dat zijn opvatting? En hoe zien de andere fracties dat? Ik noem het maar de steunpartijen die kandidaat-Collegeleden hebben geleverd. CDA, VVD, GroenLinks, D66 en LOKAAL-LIMBURG. Hoe zien de beoogde Collegeleden dat zelf? Stemmen zij klassiek vooral af met de steunpartijen of zoeken zij steun in de hele Staten? Voorzitter, zonder een duidelijk antwoord op die vraag, kunnen wij niet op een zinnige manier een stem uitbrengen als ons wordt gevraagd in te stemmen met de kandidaten. En dan nog een punt waarop wij als Staten nog in de mist zitten. Er is geen uitgewerkte portefeuilleverdeling zoals die er tot nu toe altijd ligt als een College zich presenteert. Het maakt voor onze fractie, en we zijn waarschijnlijk niet de enige, nogal uit wie, vanuit welke politieke windrichting op bepaalde portefeuilles zit. Zo hebben we woensdag al gewezen op de onduidelijkheid over de portefeuille Stikstof en Landbouw. Wij stellen dan ook voor om die stemming

van vandaag uit te stellen totdat de portefeuillevindeling bekend is. Een politieke vraag is ook of het aanstaande College aangenomen moties van de Staten gaat respecteren en uitvoeren. Wij verwachten ook dat motie 2744, waarvan het dictum onder andere luidde dat de stikstofproblematiek en de zo urgente verduurzaming van de landbouw wordt uitgevoerd met als consequentie een significante reductie van de veestapel. Gaat het nieuwe College reeds aangenomen moties, waaronder motie 2744 uitvoeren?

De vicevoorzitter: Ik ga u even onderbreken, we hebben een interruptie van de heer Nijskens.

De heer Nijskens (VVD): Ja voorzitter, mevrouw Plusquin probeert het steeds opnieuw. Ze haalt nu significante afname van de intensieve veehouderij aan, dat staat en niet in het dictum en het is ook nooit de bedoeling geweest van de motie, maar ze probeert het iedere keer opnieuw. Wij hebben samen aan tafel gezeten toen de tekst van de motie is geschreven. Daarbij is opgemerkt op het moment dat veebedrijven uitgekocht worden en die stikstofruimte vervalt voor de landbouw, dan zie je automatisch een afname van de veehouderij. Bent u, mevrouw Plusquin, het daarmee eens dat dat de inhoud van de motie en de bedoeling van de motie was?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): We zijn nooit tot een volledige uitwerking gekomen van die motie, maar ik heb het gewoon over het dictum van die motie. Ik zei net, met als consequentie, dus dat is inderdaad door het uitkopen maar ook door het serieus nemen van die stikstofregels, dat de consequentie is, een significante reductie van de veestapel. Dat dat geen taboe meer mag zijn.

De vicevoorzitter: Ik ga daar één aanvulling op maken inderdaad, want vandaag is er ook geen gelegenheid zoals u weet om de kandidaat-Gedeputeerden verder te bevragen.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja en dat is precies het probleem voorzitter.

De vicevoorzitter: Nee, laat u mij even uitpraten, dan heeft u daarna het woord. Dus die gelegenheid is er vandaag niet. Het is uiteindelijk, en dat is ook staatsrechtelijk ook zo geregeld, dat het College zelf gaat over de portefeuillevindeling en dan zal de CdK daar in zijn beantwoording ook verder op ingaan. Goed, u zult vragen stellen, maar de kans dat u daar de inhoudelijke antwoorden op krijgt vandaag zal wat complex worden. In ieder geval niet van de mensen die zo dadelijk worden voorgedragen. Een volgende interruptie van de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Het is eigenlijk meer een vraag van orde. Is het de bedoeling en de gelegenheid, ik vind het prima hoor want dat is democratie, dat iedereen hier aanwezig kan interrumpen? Of is het voorbehouden aan de fractievoorzitters of de woordvoerder op dit vergaderpunt.

De vicevoorzitter: Ja normaal gesproken, daar heeft u gelijk in dat dat voorbehouden is aan de voorzitters, maar ik zou in ieder geval ook willen oproepen, laten we er geen inhoudelijk debat van maken over specifieke programmapunten. Zoals ook afgelopen woensdag is aangegeven door de CdK krijgt u daar ruimschoots de gelegenheid voor spoedig na het reces op het moment dat het College als eerste naar buiten treedt en daar met u het gesprek over aangaat. Maar die inhoudelijke beantwoording gaat u niet krijgen van kandidaat-Gedeputeerden.

De heer Claassen (PVV): Voorzitter, fijn dat u dat toelicht aan mij, maar dat was mijn punt helemaal niet, mijn punt was dat wat we nu hier afspreken. U heeft nu een precedent geschapen dat iedereen kan interromperen. Gaan we dat volhouden? Ik ben er voorstander van, want dat is democratie. Of we zeggen nu dat was de eerste en de laatste keer.

De vicevoorzitter: Dat laatste lijkt mij wat verstandiger, dat we daar gewoon het reglement van orde, zoals dat inderdaad geldt, dat we dat respecteren. Ik zie een interruptie van de heer Heldens, dan gaan we naar de heer Van Caldenberg. De heer Heldens als eerste. Ja goed, hij stelt een vraag. Ik neem aan dat dat daarover gaat en dat dat geen vervolg is op uw vraag. De heer Heldens.

De heer Heldens (VVD): Voorzitter we zitten hier bijeen in de Statenvergadering. Wij zijn allemaal democratisch gekozen en beëdigde Statenleden. Het gaat hier om de installatie van een nieuw College. Ik wil er echt bezwaar tegen maken dat wij hier straks Statenleden met één en twee streepjes krijgen en dat dat zo ervaren wordt. Er staat nergens in het reglement van orde dat Statenleden niet het woord mogen voeren. Dat kan zijn dat dat gebruikelijk is, maar ik wil u eraan herinneren, dit is geen gebruikelijke situatie. En we zijn allemaal beëdigde Statenleden. We zijn allemaal in het debat hier en wij moeten allemaal mee kunnen doen als wij daar de behoefte toe voelen.

De vicevoorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, ik heb ook een punt van orde. Ik ben het op zichzelf wel hardgrondig eens en ik kijk eigenlijk ook wel uit naar het debat met de heer Heldens moet ik u toegeven, maar het gaat me veel te ver dat de voorzitter ook zegt dat we het vandaag ook niet meer over de inhoud kunnen gaan hebben. Van wat de Gedeputeerden moeten gaan doen, want dat is echt iets wat niet past binnen deze zaal. Ik zou de voorzitter willen verzoeken dat ordevoorstel toch echt in te trekken, want anders zijn we hier echt aan iets gek bezig.

De vicevoorzitter: Om te reageren op dat laatste, dat was geen ordevoorstel. Ik heb u alleen de mededeling gedaan dat u van kandidaat-Gedeputeerde daar geen reactie op krijgt. Dus mocht de CdK op dit moment nog als enig lid van het College behoefte hebben om daar inhoudelijk op te reageren, dat is aan hem. U gaat over uw vragen en in uw termijn heeft u de gelegenheid om die vragen te stellen. En uiteindelijk het College, op dit moment nog in de persoon van de CdK, gaat over de beantwoording. Wij vervolgen het betoog van mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. Dan wordt er gezegd, de 32 beleidskaders uitvoeren. Dat vinden wij nogal armzalig. Ik blijf het toch rechtzetten, kandidaat Collegeleden zullen dat toch ook armzalig vinden. Het zijn toch niet een stel managers met vooraf gegeven opdrachten en targets. Ik heb bijvoorbeeld ook vragen: wat wordt de bestuursstijl? Staan ze open voor actuele ontwikkelingen? Voor nieuwe uitdagingen? Voor de duurzaamheids crisis waar we mee te maken hebben? Staan ze open voor het debat over heikele kwesties en het serieus nemen van bijdragen uit de samenleving. En vanwege die actuele ontwikkelingen vraag ik hier en nu ook aandacht voor de kritieke situatie rond de maatschappelijke taken van het IKL. Het uitgebreide vrijwilligersnetwerk, de scholenprojecten. Hoe houden we dat in stand? Staat het aanstaande College dan open voor het loslaten van het dogma van het IKL als zelfstandige organisatie. Het onderbrengen bij echte landschapsbeschermers, zoals het Limburgs Landschap. Het open debat en serieus nemen van bijdragen uit die samenleving, dat is wat wij willen. Denk ook aan Maastricht Aachen Airport. Die

discussie over MAA is opener geworden na het advies van Van Geel. De hoogkwalitatieve bijdrage vanuit die samenleving en daar hoort dan bij om als College het behoud van MAA als luchthaventerrein niet als dogma aan te nemen, maar om open te staan voor andere invullingen. Voorzitter voor ons moet die integriteit van het nieuwe College buiten kijf staan. Voor alle leden gezamenlijk en voor alle leden afzonderlijk. Ieder is immers even verantwoordelijk voor het gevoerde beleid. We hebben allemaal kunnen zien waar het stapelen van functies en gronddeals bij Gedeputeerden kunnen leiden. Als er maar één Gedeputeerde in opspraak gaat, schaadt dat het hele College. En daarom vinden wij het belangrijk om al die mogelijke kwesties nu te mijden, zeker na het opstappen van het vorige College. Wij hebben dan ook nog een vraag aan de heer Satijn, die was wethouder in Venlo. Tegelijkertijd Muntmeester als nevenfunctie bij de Koninklijke Nederlandse Munt. Die was daar wel juist overgenomen door de groep Heylen. En juist met dit bedrijf sloot de gemeente Venlo meermaals overeenkomsten af. Allemaal openbare informatie. Ook al was de wethouder niet van plan opnieuw wethouder te worden, toch had hij nog tijdens zijn ambt zijn nevenfunctie aan ditzelfde bedrijf te danken. Een wethouder die dus een betaalde functie heeft, bij een rechtstreeks zakelijke partner van de gemeente. Die schijn van belangenverstrengeling stond wel op het spel, zo blijkt uit de schriftelijke vragen van de lokale GroenLinks-fractie.

De vicevoorzitter: Mag ik u vragen om af te ronden.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ik zal zo afronden. Ik maak mijn betoog af. Het gaat toch al nergens over vandaag.

De vicevoorzitter: Nee u heeft vijf minuten spreektijd, dus ik vraag u om af te ronden.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Er zat niets anders op dan dat de wethouder zich zou laten vervangen als er weer een deal met Heylen gesloten zou worden. Voorzitter met gronddeals ...

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, een punt van orde.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): En nevenfuncties hebben wij slechte ervaringen.

De vicevoorzitter: Mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, een punt van orde. Ik vind het onfatsoenlijk om dit soort uitspraken hier te doen. Wij hebben met elkaar geconstateerd dat als er vraagtekens worden geplaatst bij iemands integriteit, dat we dat niet hier in de zaal bespreken.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Voorzitter, dit is allemaal openbare informatie. Ik heb dat woensdag ook gevraagd. Toen ik heb geen antwoord gekregen en werd er verwezen naar de Commissaris. Ik heb aangekondigd dat ik dit vandaag weer zou vragen en dat heb ik bij dezen gedaan.

De vicevoorzitter: U gaat nu wel afronden.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, ik word steeds onderbroken. Ik sta hier al een half uur. Voorzitter, met gronddeals ...

De vicevoorzitter: Ja, dat was ook mijn probleem.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): U heeft meer gesproken dan ik. Ik heb nog een paar zinnen en dan rond ik mijn betoog af.

De vicevoorzitter: Rondt u af.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): U gaat allerlei huishoudelijke kwesties erdoor gooien. Voorzitter met gronddeals en nevenfuncties hebben wij slechte ervaringen. Ook het CDA adviseert om niet langer bestuurlijke functies te combineren en de Gouverneur onderschrijft dit. Eigenlijk vinden wij dat het vanuit de persoon zelf zou moeten komen vanuit een innerlijk moreel kompas. Wij vragen ons af, is er wel voldoende afstand? En wij zien uit naar de reflectie van de heer Satijn zelf hierover. Voor ons is het essentieel. Voorzitter, Limburg is gebaat bij integere bestuurders, daarom is het zaak dat we nu met een schoon blazoen kunnen beginnen. Omdat er nu al zaken opborrelen en we weten allemaal, we hebben allemaal gezien en ervaren waar dat toe kan leiden. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel mevrouw Plusquin. We gaan verder met de fractie van de PvdA, de heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ik heb een aantal collega's horen spreken over hoe blij ze waren om alle gezichten weer te zien. Ik sta hier toch echt eerder met een zwaar gemoed, want de staat van de Limburgse politiek is verschrikkelijk. De situatie waarin we met zijn allen zitten, maakt dat de Partij van de Arbeid strijdvaardig is en zich bewust is van de crisis waar we in zitten. Ik vind ook dat we dat vandaag met elkaar moeten benadrukken, want elkaar continu neersabelen dat moet ergens een einde kennen. We hebben een heftige periode achter de rug met zijn allen. De extraparlementaire chaos met een bestuur dat ten val is gekomen en nu nog een kleine twee jaar over om op zijn best in rustiger vaarwater te komen en bestuurlijk, met de afspraken die we gemaakt hebben, naar een volgende verkiezing toegaan, waar we de burgers mogen vragen wat zij van het optreden van ons allen gevonden hebben. In de afgelopen weken hebben heel veel partijen een poging gedaan om de SP aan het woord te laten en ik denk dat ik de voorzitter even help ...

De vicevoorzitter: Een interruptie van de heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter ik was benieuwd wat voor soort construct dit is volgens de heer Kuntzelaers, aangezien hij net iets zei over een extraparlementair College.

De vicevoorzitter: De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dit is het ultieme noodverband mijnheer Van Caldenberg, Dit wat er vandaag gecreëerd wordt als bestuur en de bestuurders die wij gaan benoemen, is een noodsituatie. Hopelijk is daarvoor een meerderheid in Provinciale Staten te vinden om een bestuur te benoemen, om mensen te vinden die in deze chaos en in dit klimaat hier bestuur willen uitvoeren en hopelijk de provincie Limburg kunnen dienen. Dat is wat ik op dit moment zie. En dat is op een hele losse, afstandelijk manier naar de partijen waar mensen mogelijk een band mee hebben.

De vicevoorzitter: Vervolg vraag van de heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Is dat dan hetzelfde als dat extraparlamentaire College van mevrouw Jetten?

De heer Kuntzelaers (PvdA): Mijnheer Van Caldenberg, ik herinner me nog hoe u vier weken geleden zei: extraparlamentair, een coalitie of welke andere naam je eraan geeft, het maakt toch allemaal geen verschil. Het is allemaal hetzelfde op dit moment. Het is maar een bestuur en in dit geval denk ik dat ik uw woorden daarin letterlijk kan overnemen. De naam die je aan het huidige bestuur geeft, doet niet ter zake. Het gaat over hoe deze mensen straks gaan acteren. En als die mensen op een normale, losse manier naar de partijen hier in het pand acteren, dan kun je dan extraparlamentair noemen. Dat mag. Het is in ieder geen coalitie, want dat hadden wij graag gewild. Wij hadden het liefst een coalitie gewild. En liefst een linkse coalitie zelfs gewild. En er was een moment in dit hele proces beste mensen, toen lag er een akkoord op tafel. € 100 miljoen extra voor de Sociale Agenda, afspraak op natuur en stikstof en toen liep mijnheer Van Caldenberg met de SP de deur uit. Er is geen moment geweest in de Limburgse politiek dat ik zo teleurgesteld was dat een akkoord er niet gekomen was, want dat was de meest progressieve linkse koers die deze provincie ooit had kunnen voeren. En u sprak ooit, een paar weken geleden was het, over dat meisje op die parkeergarage. En u had haar kunnen helpen en dat heeft u niet gedaan en nu is het aan de heer Remkes om een voorstel te doen voor Gedeputeerden en wat ons betreft gaan wij daar met zwaar gemoed, maar strijdvaardig voor stemmen. Ik had u graag aan mijn zijde gehad en wij hadden dat graag tot een mooie, progressieve alliantie zien ontstaan, maar helaas, het had zo mooi kunnen zijn.

De vicevoorzitter: Een derde vraag van de heer van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, de vraag is aan de heer Kuntzelaers of hij denkt dat het helpt om als je samen ergens stabiel, sociaal wilt komen, dat je dan op dag één bij elkaar de fractiekamer inloopt en elkaar dan de maat gaat nemen? Of hij denkt dat dat helpt bij dat proces? En vraag twee is, welke inhoudelijke voorstellen heeft de Partij van de Arbeid dan gedaan om dat meisje te helpen?

De vicevoorzitter: De heer Kuntzelaers

De heer Kuntzelaers (PvdA): Voorzitter, dank u wel. Wij hebben een akkoord mee proberen mogelijk te maken tussen u en een partij als de VVD. Wat natuurlijk een super complexe materie is en waarvan wij gezegd hebben, ga nou eens met elkaar om tafel en ga eens kijken of de SP die per se niet mee wil doen of er toch middelen of mogelijkheden zijn om tot een akkoord te komen. En er was een akkoord. U zei tegen mij aan de telefoon, we zijn eruit, we hoeven het alleen nog maar op te schrijven. Dat waren uw woorden toch? U had uw akkoord. U had uw linkse akkoord, maar u wilde het niet opschrijven. En dat was aan het einde van de rit mijn grote spijt, want na de poging van tweeënhalve jaar van rechts om een College hier in stand te houden, is de linkse variant helaas mislukt en dan verwijt ik toch echt aan u mijnheer Van Caldenberg.

De vicevoorzitter: Een interruptie van de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ja, het is wel interessant voorzitter. Op weg naar deze bijeenkomst heeft mijnheer Van Caldenberg namens SP ook partijen uitgenodigd om toch eens te kijken naar een sociale coalitie, want vanaf vandaag doet het er toch niet meer toe hoe het heet dus ik kan het dan ook gewoon zo noemen. Sociale coalitie. En daar is de PVV op ingegaan, want als één ding iets een warm hart wordt toedragen bij de PVV is het het sociaal welzijn van mensen, maar daar kwam u niet opdagen. Dus u heeft wel de kans gehad om daar nog met ons over na te denken. Waarom heeft u dat niet gedaan?

De heer Kuntzelaers (PvdA): Voorzitter, met uw goedvinden, ik vind het prima om gesprekken met de SP en andere progressieve partijen te voeren, maar met extreemrechts wil ik niet in een bestuur zitten, dus met u niet. Daarin zijn wij als Partij van de Arbeid vrij helder.

De heer Claassen (PVV): Maar dat was het antwoord waarop ik zat te wachten, daar kom ik zo nog op terug. Dank u.

De vicevoorzitter: Dan vraag ik de heer Kuntzelaers zijn betoog te vervolgen.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Het worden nog twee zware jaren die we met zijn allen tegemoet gaan en ik wens de Gedeputeerden, als ze straks benoemd gaan worden, heel veel succes.

De vicevoorzitter: We hebben nog een interruptie van mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja voorzitter, dank u wel. Ik heb een vraag via u aan de heer Kuntzelaers. Ik heb zojuist de vraag gesteld, wordt dit nou een extraparlamenteair College met voorafgaand overleg met de Collegepartijen of niet? U riep woensdag dat het geen extraparlamenteair College was.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Voorzitter, met uw goedvinden, eigenlijk de woorden van mijnheer Van Caldenberg en van de heer Claassen inmiddels overnemend, het maakt niet meer zoveel uit hoe je het noemt. We mogen blij zijn als er überhaupt nog een bestuur is en voor mij is dat dus niet een bestuur waar we van tevoren een coalitieoverleg of iets dergelijks hebben. Dus nee, dat is voor mij niet een voorwaarde en die is volgens mij ook niet afgesproken. Dus wat dat betreft, dat is de huidige situatie.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Kuntzelaers. Wij gaan verder met de volgende partij, dat betreft de PVV. Het woord is aan de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Dank u voorzitter. Dit is de dag waarvan je wist dat die zou komen. Het beoogd College is het product van een warrig, schimmig en uiteindelijk een nevelig hulpproces waar de uitkomst allang van tevoren van vast stond. Een proces dat was ingezet door de heer Hoes en vakkundig is overgenomen door de huidige CdK. En door de haast om Limburg te willen verlaten zit er nu een reserve-elftal, met nauwelijks tot geen spelen op het gevraagde niveau. Geen grote sterspelers. En de vraag is dan ook, hoeveel tijd het beoogd College nodig heeft om het spel te leren spelen. Met name de bondgenoten zeggen, we moeten werk maken van Limburg. De PVV is bevreesd echter dat een lange inwerktijd niet past bij die urgentie die nu uitgesproken wordt. En het beoogd College kan daar niets aan doen vermoeden wij, maar ja, u zit er nu toch en daar zullen we

het mee moeten doen. U, het voorgesteld College, bent het product van het onvermogen. Wat zeg ik, de onwil om ook maar een andere route, een rechtse route verkennen. Georkestreerd door de mantra van het politiek uitsluiten en de ander onbetrouwbaar vinden. Kortom, in door drogredenen gebaseerde landelijke politiek krijgen de burgers een zure linkse doctrine opgelegd waar zij niet voor gekozen hebben.

De vicevoorzitter: Punt. We hebben een interruptie van de heer Kuntzelaers voor u.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja dank u wel voorzitter. Na tweeënhalf jaar een guur rechtse coalitie, hoe beschouwt u die vorige coalitie dan? Was dat het summum van uw samenwerkingsvorm? Of hoe moet ik dat zien?

De vicevoorzitter: De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Volgens mij zaten daar Gedeputeerden op persoonlijke titel en tot die tijd was het nog een extraparlamenteair College. En in die zin was het niet links, niet rechts, niet midden.

De vicevoorzitter: Vervolgvrage van de heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Voorzitter met uw goedvinden, ik geloof dat de status van een nieuw te benoemen College ongeveer dezelfde extraparlamentaire status heeft als het vorige College, dus wat dat betreft zal dan de kleur voor u niet zoveel verschil maken. Voor ons was het vorige College in ieder geval knetterrechts en ik hoop dat u die conclusie dan toch wel met mij deelt.

De heer Claassen (PVV): Nee, die deel ik niet, maar dat had u toch op uw klompen kunnen aanvoelen neem ik aan.

De vicevoorzitter: We hebben een verdere interruptie van de heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, er ontstaat nu een discussie over welke kleur dit College nou precies heeft en of dat nou knetterrechts is of extreemlinks. Ik vraag me eigenlijk af van wat gaat het huidige College nou inhoudelijk anders doen volgens de heer Claassen dan het vorige College, want die beleidskaders dat zijn die 32 toch.

De heer Claassen (PVV): Ja, maar die gaan als het dan aan ons ligt niet heel veel anders doen. Ik zie er wel naar uit wat er gaat gebeuren op sommige dossiers. Waar de bal naartoe zal gaan rollen. Ik zou zomaar kunnen zeggen, die arme varkentjes allemaal opgehokt bij elkaar dat is toch een schande. We weten het niet. We zullen het zien waar de Gedeputeerden mee komen. Ik denk dat het ook de nette vorm is, dat de Gedeputeerden met voorstellen komen. Dat wij daar hier iets van gaan vinden in de zaal. Dan wordt er gestemd, er is een uitslag en die is bindend. Meer kan ik er niet van maken. Maar tot slot nog, is denk ik het debat dat we hier met elkaar gaan voeren, wel heel erg interessant de komende anderhalf jaar nog op bepaalde dossiers. Ik moet ook zeggen daar verheugen we ons ook wel op.

De vicevoorzitter: Vervolgt u uw betoog.

De heer Claassen (PVV): Ik zei dus die zure, linkse doctrine, een voortzetting van de landelijke koers geborgen uit angst voor de rationele en pragmatische opvattingen van het rechtse politieke spectrum. Ideeën en opvattingen gedragen door een ruime meerderheid onder de Limburgse bevolking.

De vicevoorzitter: Ik moet u weer onderbreken voor een volgende interruptie. In dit geval van mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ja dank u wel voorzitter. Voorzitter via u, ik hoor nu al twee keer dat er een hele zure, linkse coalitie komt.

De heer Claassen (PVV): Klopt.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Punt één vraag ik mij af hoe komt de fractieleider hierop dat links zuur is? Ik kan u namelijk vertellen dat dat absoluut niet het geval is.

De vicevoorzitter: Laat u mevrouw Jetten even uitpraten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ik was nog niet klaar met mijn vraag. Mag ik extreemrechts dan heel bitter noemen?

De heer Claassen (PVV): Ja, dat mag u, want dat is vrijheid van meningsuiting. Chemisch gezien is linksdraaiend, betekent dat de pH-waarde over het algemeen daalt en hoe lager de pH, hoe zuurder dat het wordt. Maar heel even serieus nog, toch proberen dat het vanwege uitsluiten van het ideologisch standpunt, van het politieke standpunt wat in ieder geval de PVV heeft, maar ook gedragen wordt door zeker weten Forum voor Democratie, maar ook wel Samen voor Limburg heeft de PVV gisteren melding gemaakt bij de anti-discriminatie voorzieningen Limburg in verband met uitsluiten op basis van politieke overtuiging. En dat is wat landelijk ingezet, dat is wat hier gebeurd is en dat is schandelijk. Dan de rol van het CDA voorzitter. Het CDA dat gepijnigd en gekweld door hun bondgenoten onlangs nog de stekker uit de voorgestelde richting trok, omdat het CDA nog gegriefd was door de houding van diverse partijen en dat de integriteitsliefde onbeantwoord bleef, volgt nu de bestuurlijke macht en kon het niet laten het spel mee te spelen. Wat wordt het verhaal van het CDA richting hun nog steeds krimpande achterban. De PVV weet niet of het CDA hoort wat wij horen, maar mooie woorden over de gemaakte keuze en de rol van het CDA Limburg horen wij in ieder geval niet. Voorzitter, wat is er in de tussentijd in de bekende achterkamertjes gebeurd waardoor het CDA niet alleen steun geeft aan het College, maar zelf steun aan een ad random geleverde Gedeputeerde? Welke zonden zijn gewassen om de gemaakte stap te maken? Of woog macht en pluche zwaarder dan de ooit eerdergenoemde principes die zij hadden. En de PVV is dan ook ...

De vicevoorzitter: We hebben een interruptie van mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, ik meen mij te herinneren uit een Presidiumvergadering dat de heer Claassen aankondigde toch dat hij een rechts College ging proberen te formeren. Nu was ik niet uitgenodigd voor dat achterkamertje waarin hij dat heeft geprobeerd, maar u legt nu eigenlijk aan iedereen uit waarom wat zij hebben gedaan niet deugt, maar kunt u ons wellicht even uitleggen hoe dat is afgelopen? Wat is daar dan gebeurd, waarom we hier dan niet vandaag toch een andersoortig College kunnen installeren?

De vicevoorzitter: De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ik weet niet waar mevrouw Jenneskens het over heeft, want het is helemaal niet gebeurd. Het is ook niet afgelopen, het is niet gestart.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, ik refereer aan een artikel en een opmerking die de heer Claassen in alle openbaarheid in het Presidium heeft gemaakt. Dat hij die verkenning zou starten. Waarom is hij dan gestaakt?

De heer Claassen (PVV): Nee, wat ik heb gezegd is dat als de opstart echt niet lukt, dan was de PVV zeker bereid om die opstart te maken. Uiteindelijk heeft het Presidium gekozen voor een bepaalde weg die geleid heeft tot alleen maar opeenstapeling van fiasco op fiasco. Wat ertoe heeft geleid dat Gouverneur Remkes de stoutmoedige schoenen aangetrokken heeft om in volledige geslotenheid van partijen die nu niet meedoen keuzes te maken. Dat is wat er gebeurd is en daar was u onderdeel van, van die beslotenheid overigens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter met alle woorden die de heer Claassen hier nu zegt, u heeft aangekondigd dat u dat ging doen, u heeft dat dan niet gedaan of gedurfd, maar u heeft toch echt gezegd: ik ga dat gesprek opstarten. Waarom heeft u dat dan niet gedaan als u dat zo graag ...

De heer Claassen (PVV): Ik ga het maar weer herhalen voorzitter via u. Ik heb niet gezegd ik ga opstarten. Ik heb alleen gezegd, als het niet gebeurt dan is de PVV bereid die gesprekken op te starten. Maar toen is in het Presidium gesproken dat er een bepaalde weg gevolgd zou worden om te komen tot een informatieproces met het benoemen van mogelijke mensen die de informateur zouden zijn. Daar hebben wij ons naar geschikt in die zin dat dat op dat moment de meest koninklijke weg leek gezien de situatie. Dat is wat er uitgesproken is. U maakt daar een ander verhaal van. Dat is uw goed recht. Dat mag u doen, maar we zijn heel democratisch op dat moment meegegaan met wat de teneur was in het Presidium. En dat heeft ertoe geleid dat de heer Hoes benoemd is tot informateur en u ziet wat voor ellende dat heeft opgeleverd.

De vicevoorzitter: Mag ik u vragen om te vervolgen.

De heer Claassen (PVV): We hadden het over het CDA. De PVV is dan ook oprecht benieuwd naar de definitie van die nieuwe bestuurscultuur nu het voor het CDA blijkbaar wel helder is geworden, want anders was het CDA niet in zee gegaan met deze linkse uitkomst. Knetterlinkse uitkomst mijnheer Kuntzelaers. En het gezegde 'wie breekt betaalt' blijft ook hier in de Limburgse politiek gelden. Wie zich ferm uitspreekt betaalt en wie laf zwijgt, maar daardoor mede-eigenaar is van alles wat recent gebeurd is, die int. Als dit de opmaat is van de nieuwe bestuurscultuur houdt de PVV haar hart vast, maar de PVV zal nimmer zwijgen als er niet gezwegen moet worden. En ook niet als het aan de orde zou zijn, als het over de toekomstige bestuurders gaat. Voorzitter, de PVV heeft overigens niet de illusie dat de bijdrage van vandaag ook maar enig effect heeft op de keuzes die gemaakt zijn. Het circus trok rond en is nu neergedaald aan de oevers van de Maas. Het formatieproces in 2019 werd met door name de linkse partijen als niet transparant en pijnlijk bestempeld en dat dit wonden in de onderlinge samenwerking veroorzaakt had. En dat dit nooit meer mocht gebeuren. Tegen die achtergrond is het een gotspe dat juist nu door diezelfde partijen, nu het

aantrekkelijke pluche de reukorganen prikkelt, zijn eerdergenoemde en blijkbaar geveinsde principes overboord kieperen en achter de Hoes-doctrine zijn blijven aanhuppelen. Voorzitter, collega's, u merkt het al dat we als PVV-fractie geen steun kunnen geven aan dit College. Niet per se vanwege de mens achter de poppetjes, maar omdat het College een verkeerd product is van een verkeerd verslagen doorlopen proces en gebrek aan visie. Een schimmige regie op de formatie die vooral focust op de inzet van poppetjes in plaats van inhoudelijke argumenten. Tot slot voorzitter, aan de formateur nog enkele vragen die wij graag beantwoord zien. Kunt u in detail beschrijven hoe het formatieproces is verlopen en hoe u tot de keuzes van de individuele kandidaten bent gekomen? Zijn er voorafgaand aan de gemaakte keuze gesprekken gevoerd met Provinciale Statenfracties en zijn hier verslagen van, want met ons zijn ze in ieder geval niet gevoerd. Zijn partijen uitgesloten op basis van ideologische c.q. politieke gronden? Zo ja, welke waren dat? En wat vindt u daarvan? Heeft u nog andere mogelijkheden verkend om tot een meerderheid in de Staten te komen? Zo nee, waarom niet? En als u een cijfer mocht geven voor de mate van transparantie inzake de formatie, welk cijfer zou u dan geven waarvoor geldt nul totaal niet transparant en tien totaal transparant. De PVV wenst het College nog enkele zinvolle en betekenisvolle maanden toe. Aan de PVV zal het niet liggen.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Claassen. Wij gaan verder met de fractie van de SP. Het woord is aan de heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Zit u lekker? Ik bedoelde eigenlijk daarachter. Zit u lekker daar op die stoelen? Dat lekkere leer, dat pluche. Wen er maar niet te veel aan. Beste mensen, wij staan hier omdat wij afscheid wilden nemen van de stinkende bestuurscultuur van het CDA waarbij oogluikend belangenverstrengeling werd toegestaan omdat er geen regels waren die dat verboden. Een bestuurscultuur waar wij, als het aan ons ligt, volledig schoon schip mee moeten maken.

De vicevoorzitter: Punt. Interruptie van de heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. De SP, die nu zo'n grote mond heeft naar mensen die zich de moeite nemen om hier de provincie mee te willen besturen. U had de kans om mee te besturen. Er was een kans op een linkse samenwerking. Er was een kans op de meest linkse progressieve agenda die we ooit hadden kunnen uitvoeren en u denderde weg, u trok de keutel in, u was de partij die het niet mogelijk maakte. Hoe durft u anderen nog te verwijten dat er hier geen links bestuur zit. U bent degene die wegloopt, neem zelf eens een beetje verantwoordelijkheid. Uw angst, uw ongelooflijke bangheid om zelf verantwoordelijkheid te dragen, maakt dat wij vandaag in deze crisis zitten en geen links bestuur hebben. Trekt u zich daar ook maar iets van aan of wilt u alleen maar anderen de maat nemen.

De vicevoorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Nee, mijnheer Kuntzelaers. Kijk als u daadwerkelijk serieus was geweest voor die linkse coalitie, als u dat daadwerkelijk had gewild, dan was u op zijn minst op gesprek gekomen toen ik u uitnodigde om een coalitie te gaan vormen. Dan was u op zijn minst op gesprek gegaan met ons. Dan had u niet op dat moment gezegd, wij geven liever de voorkeur aan het traject met de VVD onder leiding van de heer Hoes, als u dat serieus had genomen. Als u het serieus had genomen, mijnheer Kuntzelaers, op dat moment, dan was het op de eerste dag dat we zouden gaan spreken en dat u bij ons aan tafel zou komen, en toen u mij opbelde 's morgens, dan had u ons

serieus gevraagd wat wij op de inhoud zouden willen gaan doen. Maar wat u zei, welke Gedeputeerde zou u willen weten, ik neem aan dat u de Sociale Agenda weet, want alle andere posities hebben wij al ingevuld. Zo serieus was dat verhaal. Toen wij onze informateur naar voren brachten, weet je wat toen de reactie was, wat moet hij gaan doen? Want het is eigenlijk al allemaal geregeld zei mevrouw Straus. Op dag 2. Hoe serieus was dat? Dat was geen serieuze poging, dat was de vraag om bij het kruisje te tekenen. Te tekenen om precies hetzelfde te gaan doen wat altijd al gebeurde. En daar passen wij voor.

De vicevoorzitter: Een vervolgvraag van de heer Kuntzelaers, daarna mevrouw Jenneskens.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Voorzitter, om dat gesprek even vorm te geven: er lag een blanco stuk en daar mocht u alles wat u wilde op invullen op het gebied van de Sociale Agenda. Er was € 100.000.000 beschikbaar om uw sociale beleid uit te voeren. Er was bijna een akkoord met de Partij voor de Dieren gesloten, zelfs met de VVD, over natuur en milieu. En u liet het allemaal liggen en u had carte blanche om in te vullen wat u wilde. Maar omdat u de heren uit Heerlen harder dient dan de belangen van alle Limburgers, daarom zitten wij nu in de problemen. Het zou u sieren om daarop te reflecteren.

De heer Van Caldenberg (SP): Laten we nu de dingen niet uit elkaar halen. We staan hier niet vanwege de SP. We staan hier vanwege de bestuurscultuur van het CDA. Daarvoor staan we hier, dat is in elkaar gestort. De kaartenhuiscoalitie van Koopmans is in elkaar gevallen. Vervolgens dook de PVV onder de tafel toen het ging over verantwoordelijkheid nemen. Forum voor Democratie viel uit elkaar en de VVD wilde quick and dirty een coalitie tot stand brengen. En dan verwijt u het ons? Ik dacht het niet, wij wilden serieus een verhaal hier neerleggen. Wij wilden serieus beleid brengen, en als u het serieus had gemeend mijnheer Kuntzelaers, dan was u niet onze fractiekamer opgekomen om ons de maat te komen nemen, maar dan had u met ons gepraat over wat u nu daadwerkelijk wilt.

De vicevoorzitter: Mevrouw Jenneskens, daarna mevrouw Straus.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, de heer Van Caldenberg noemt hier allerlei dingen. Ik heb op dag 2 hier anderhalf uur op de heer Van Caldenberg zitten wachten om naar hem te luisteren. Ik heb er geen warme herinnering aan en het enige wat er gebeurde toen ik terugkwam was zeggen: ik twijfel, ik vind het construct niets, het gaat te snel, ik wil meer, ik wil anders, en zelfs toen heb ik u gezegd, daar wil ik naar luisteren. Dat wil ik van u aannemen. En nog voordat u het volgende gesprek heeft gevoerd trok u zich terug. En de enige vraag die mij nog altijd kwelt: u stond hier met een mooie anekdote over dat meisje dat niet te eten had. En dat raakte mij, want ook u dient een belang. U dient het belang, net zoals ik, van een aantal kiezers. Maar hoe legt u in vredesnaam uit aan dat meisje, dat toen u de kans had om niet alleen iedereen hier de maat te nemen en heel veel geluid te maken ook eens echt een verschil te maken. Hoe legt u dat uit mijnheer Van Caldenberg?

De vicevoorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Heel eenvoudig mevrouw Jenneskens. Omdat in onze optiek die kans er nooit was. Er lag geen reële kans op tafel. Waarom zeg ik dat? Op dag 1 van de onderhandelingen zei Samen voor Limburg, wij doen niet meer mee, om hun reden. Daar heb ik respect voor, dat moet u zelf weten. Maar wij hebben een motie ondertekend waar 28 namen onder stonden hier in deze zaal. Na twee minuten aan tafel waren er al vier weg. Toen hebben we gezegd,

wij willen het nog steeds, want dat was een van onze belangrijkste voorwaarden, en u kunt de banden allemaal teruglezen, stabiliteit. En daar hebben we over gevraagd en toen hebben we op dag 2 daar de gesprekken over gevoerd. En op dag 3, was de planning, moesten de Gedeputeerden worden benoemd. En ik heb afgelopen woensdag al gehoord dat er al mensen in april, toen Onno Hoes nog niet eens de formateur was, al gevraagd waren. Het was al allemaal geregeld, want een dag later lagen bij Onno Hoes en bij Johan Remkes alle namen van de Gedeputeerden die werden voorgedragen. Het maakte niet uit wat de SP in zou brengen, het enige wat het zou uitmaken wat de SP zou inbrengen waren de vier zetels die nodig waren voor een meerderheid en niet om inhoudelijk iets te bereiken. En daar passen wij voor.

De vicevoorzitter: Een vervolgvraag van mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, de heer Van Caldenberg geeft helemaal geen antwoord op mijn vraag. Want ik vroeg u hier net, hoe legt u het uit aan dat meisje op de parkeerplaats dat u niet bereid was om niet alleen te kijken naar de macht, naar de politieke verhoudingen, maar echt naar hoe u met mij samen het verschil kunt maken. Hoe legt u dat uit aan dat meisje, behalve door met de vinger te wijzen naar iedereen die haar misschien niet heeft gezien. Want weet u dat dat eigenlijk echt de enige vraag is waarvan ik denk dat u daar geen antwoord op heeft.

De vicevoorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, dank u. Ik heb zojuist het antwoord gegeven. Die kans was er niet mevrouw Jenneskens. Die kans was er niet, serieus. Dat is het antwoord.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, mijn vraag is, was die kans er niet of was de SP niet bereid verantwoordelijkheid te nemen.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, ik heb mevrouw Jenneskens twee keer het antwoord gegeven: de kans was er niet, hij was niet serieus, hij lag niet serieus op tafel. Hij was er niet. En ik ga me niet nog een keer herhalen mevrouw Jenneskens, want u krijgt hetzelfde antwoord.

Mevrouw Jenneskens (D66): Nee voorzitter, mijn laatste vraag is waarom was die kans er niet? En zou u heel even willen reflecteren op uw eigen handelen: waarom was die kans er niet volgens de SP of waarom heeft u in ieder geval geweigerd die te pakken?

De vicevoorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, mevrouw Jenneskens stelt iedere keer dezelfde vraag. De kans was er niet, dat hebben wij niet geproefd. Toen we op dag 2 een informateur voorstelden, voordat er ook maar iets verder was gesproken, was de vraag: wat moet die eigenlijk nog komen doen want alles is al geregeld. Als dat serieus met elkaar spreken is over een stabiele coalitie voor de toekomst van Limburg, beste mensen daar passen wij voor, daar doen wij niet aan mee. Als het gaat over dat meisje, mevrouw Jenneskens, wij hebben dat ingebracht, maar mijn constatering is ook dat alle andere partijen hier in de zaal dat niet hebben gedaan en ook niets hebben geregeld. Laten we nou wel wezen.

De vicevoorzitter: Wij gaan verder met mevrouw Straus.

Mevrouw Straus (VVD): Het is toch wel altijd opmerkelijk dat mensen een ander beeld hebben van dezelfde situatie. Ik kan me namelijk nog heel erg goed herinneren dat het helemaal niet quick and dirty was, maar dat wij de SP op heel veel verschillende vlakken tegemoet wilden komen. Maar ik kan me ook nog heel erg goed herinneren, en dat is diezelfde sessie waar mevrouw Jenneskens het over heeft, dat hier een aantal mensen anderhalf uur hebben zitten wachten omdat u extra wensen op tafel legde. Die extra wensen gingen over de stabiliteit. En dat het ook de bereidheid was van het hele bondgenootschap om een extra sessie in te voeren om elkaar nog eens diep in de ogen te kijken in hoeverre wij inderdaad die stabiliteit en het vertrouwen met elkaar voeren. Dat was een extra stap, de bereidheid bij ons allen was er, om die extra stap te zetten. Maar mijnheer Van Caldenberg heeft dat nog niet eens willen afwachten. Als u het heeft over dat er geen kans was om over de inhoud te praten, ik kan me herinneren, en dat is op diezelfde avond geweest, dat u meer dan een paar keer, eigenlijk de hele avond maar één leidmotief had, en dat was: we hoeven niet over de inhoud te praten, want daar komen we wel uit. Mijnheer Van Caldenberg, wat u hier zit te vertellen vandaag is echt de halve waarheid en vooral uw halve waarheid, maar zeker niet de waarheid waar ik het mee eens ben.

De vicevoorzitter: De heer van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Mevrouw Straus, u kunt applaus krijgen, maar dan constateer ik op zijn minst dat wij een ander beeld hebben van wat daar is gebeurd. Laat ik wel wezen, wij zaten hier op vrijdag in een sessie bij elkaar en toen gaven wij aan wat wij wilden. Wij wilden een coalitie die sociaal moest zijn en stabiel. Dat was voor ons de belangrijkste inhoud. Op dag 1 na twee minuten bleek die stabiliteit een vraagteken te zijn. Want Samen voor Limburg was weg en kwam ook niet meer terug. Toen, een belangrijke inhoudelijke voorwaarde voor ons om deel te kunnen nemen was stabiliteit en u wilde met elkaar met zijn allen vrolijk over stikstof gaan doorpraten. Ja, dat snap ik. Maar u ging voorbij aan de politieke situatie die was ontstaan. En daar heb ik me voor ingezet. Toen zijn wij tot de conclusie gekomen dat die stabiliteit die nodig was niet bij de andere partijen op het netvlies stond. Dat was voor ons onvoldoende basis om door te kunnen gaan. Dat is de situatie, niet anders.

De vicevoorzitter: Volgende interruptie van de heer Franssen, daarna de heer Claassen. Nee mijnheer Franssen had al direct na mevrouw Straus aangegeven, u bent direct daarna. Mijnheer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel voorzitter. Mijnheer Van Caldenberg, wij als LOKAAL-LIMBURG hebben ook anderhalf uur op u gewacht en u kwam. Maar vervolgens vonden wij de sociale agenda als LOKAAL-LIMBURG ook belangrijk, wij zijn een middenpartij. Wij vinden het belangrijk dat die € 100.000.000 op de juiste plek terecht komt. Hoe kunt u dan verklaren dat u altijd roept: wij als SP. En de kans om nu de handschoen op te pakken, laat u lopen. Kunt u mij echt uit het diepste van uw hart verklaren waarom u wel roept, maar het niet omzet in daadkracht.

De heer Van Caldenberg (SP): Mijnheer Franssen, ik wilde zeggen mijnheer Claassen, maar dat klopt niet. Mijnheer Franssen. Nou ik weet niet of ik de kans krijg mijnheer Franssen mijnheer Claassen te noemen voorzitter, ik weet niet of me dat gaat lukken.

De vicevoorzitter: U mag in ieder geval dadelijk nog reflecteren op de interruptie van de heer Claassen hierna. Maar eerst naar de heer Franssen toe.

De heer Van Caldenberg (SP): Mijnheer Franssen, ik hoop eerlijk gezegd dat u gewoon de daad bij het woord voegt en dat u het gewoon doet, € 100.000.000, als het u aan het hart gaat. Ik hoop het echt, oprecht. We gaan zien wat er gebeurt bij de begroting. Dan gaan we het zien of u het gaat doen. Want mijn conclusie is dat als de SP het niet had ingebracht dat niemand het had ingebracht. En mijn conclusie is ook dat als iets te mooi is om waar te zijn, dat het dan ook waarschijnlijk niet waar is.

De vicevoorzitter: Vervolgvrage van de heer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Ik vind dat u dit wel heel makkelijk afdoet. Waarom, u hoorde zonet dat u een blanco papier voorgeschoteld kreeg waarop u uw wensen kon invullen. Als ik dan hoor dat vooral een rechtse partij bereid was om u welgevallig te zijn en u scoort dan niet voor uw achterban of voor waarvoor u staat, dan snap ik uw uitgangspositie niet meer.

De heer Van Caldenberg (SP): Onze uitgangspositie is altijd dezelfde geweest: sociaal, stabiel en integer. Sociaal, en we hadden het over die inhoud kunnen hebben, daar hadden we misschien overeenstemming over kunnen bereiken. Dat gevoel had ik. Maar stabiel was net zo belangrijk en stabiel zagen wij niet meer gebeuren mijnheer Franssen. Wat ik van harte hoop is dat alle partijen die hebben gezegd bereid te zijn om € 100.000.000 op tafel te leggen dat ook gaan doen. Dat hoop ik van harte. En ik hoop u dan aan mijn kant te vinden.

De vicevoorzitter: Volgende interruptie van de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Dank u wel voorzitter. Ik constateer dat we bijna € 100.000.000 hadden zitten uitgeven als ik het zo hoor. Ik ben blij dat dat verhaal in ieder geval niet doorgedaan is. Ik ben wel benieuwd wat voor afspraken er nu dan liggen op basis van dezelfde mensen. Misschien zou u dadelijk kunnen toelichten waar die € 100.000.000 dan vandaan zou moeten komen, waar die uit betaald zou moeten worden. Dat is één. Twee, constateer ik dat jullie in ieder geval wel met elkaar gepraat hebben. Dat is wat de PVV jammer genoeg niet heeft mogen doen met alle andere partijen.

De vicevoorzitter: De heer van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Op dat laatste kan ik niet anders dan constateren dat dat dan wel of niet gebeurd is. Op het eerste kan ik u het antwoord niet geven wat de anderen nu hebben afgesproken mijnheer Claassen. Dat kan ik u niet geven, ik zou het graag voor u doen maar ik weet het niet.

De heer Claassen (PVV): Dan nog een korte toelichting voorzitter, namens u, ik ben stiekem heel erg benieuwd waar die € 100.000.000 vandaan zou moeten zijn gekomen.

De heer Van Caldenberg (SP): Zover waren we nog niet eens.

De heer Claassen (PVV): Oh, dan snap ik het.

De heer Van Caldenberg (SP): Nee, oké.

De vicevoorzitter: Vervolgt u uw betoog mijnheer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, dank u wel. Wij staan nu op het punt dat wij schoon schip wilden maken met die bestuurscultuur, maar we constateren ook nog dat voordat deze profielen met deze Staten zijn gedeeld, wederom het CDA als eerste partij weer had gecommuniceerd volledig achter de nieuwe Gedeputeerden te staan en daar verheugd over te zijn. Als het pluche vrij is, dan is er altijd wel een CDA'er die erop wil gaan zitten. Het CDA liep door de woestijn, de PVV dook onder de tafel, Forum viel uit elkaar en de VVD dacht het quick and dirty te gaan regelen. Dat lukte allemaal niet en toen kwam Johan Remkes die daar zelf tijdsdruk op had gezet.

De vicevoorzitter: Ik stel voor dat u geen voornamen noemt maar dat wij gewoon over de heer en mevrouw spreken als we elkaar hier in de zaal adresseren.

De heer Van Caldenberg (SP): Dat is prima voorzitter, dan is het de heer Remkes, Commissaris van de Koning hier in Limburg. Maar eigenlijk de zetbaas van Den Haag, die zelf de Gedeputeerden zou gaan zoeken. Voorzitter, en meerdere collega's hebben dat al een blamage gevonden voor datgene wat wij hier doen. Maar laat ik wel wezen, het is een blamage dat een meerderheid van de Staten accepteert dat iemand uit Den Haag dat hier komt doen en dat wij ons de tijdsdruk hebben laten opleggen om het niet zelf te doen. Daar heeft een meerderheid in deze zaal de verantwoordelijkheid voor als we dit straks goedkeuren. Voorzitter, wat die Gedeputeerden dan moeten gaan doen, ja beste collega's laat u niets wijsmaken. Alle Gedeputeerden zijn gevraagd door vertegenwoordigers van hun eigen partij om Gedeputeerde te worden, niet door de heer Remkes. Het ziet eruit als een coalitie, klinkt als een coalitie en het stinkt als een coalitie. En dan zal het dus ook wel een coalitie zijn. Een coalitie die merkwaardig genoeg wel verdergaat met de ingeslagen koers van die vorige knetterrechtse coalitie. Er verandert dus helemaal niets. De PVV en Forum zijn inwisselbaar geworden voor GroenLinks, de Partij van de Arbeid en D66. Zolang de VVD en het CDA maar aan de macht blijven en kunnen bepalen wat er gebeurt. Eigenlijk de grote 'een pot nat'-coalitie. Gevraagd naar de politieke visie van de Gedeputeerden afgelopen week afgelopen week in Limburg, kwam het antwoord dat het toch een heel lastige vraag was, die we nu niet moesten verwachten en waar het antwoord niet op zou komen. Beste mensen, maar onze inwoners verwachten dat antwoord natuurlijk wel. We gaan dadelijk Gedeputeerden benoemen zonder programma, zonder visie, zonder plan. Voorzitter, wat ons betreft had het verder moeten gaan: stabiel, sociaal en integer. Een goed bestuur met visie gaat boven quick and dirty. En het resultaat blijkt nu wel. Want we moeten nog minimaal tot oktober wachten voordat we enige duidelijkheid hebben over waar het College voor staat. En dat was nou juist niet de bedoeling om dat te communiceren aan onze Limburgers. Het enige wat lijkt te veranderen in Limburg, en dat is niet de bestuurscultuur, dat is niet het beleid, maar dat zijn de poppetjes en ik geloof best dat het aardige mensen zijn.

De vicevoorzitter: Daarmee komt u aan het eind van uw betoog, maar niet nadat wij nog een interruptie krijgen van mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, de heer Van Caldenberg neemt de hele tijd de woorden quick and dirty in zijn mond en mijn vraag is eigenlijk, vindt de heer Van Caldenberg het verantwoord om na al die maanden met een eenkoppig College waarin Limburgse bedrijven, Limburgse burgers,

Limburgse verenigingen en instellingen hebben zitten wachten op dit huis tot wij toch die scherven hadden opgepakt van de puinhoop die we hier samen hebben veroorzaakt. Om in ieder geval weer te gaan besturen en goede dingen te doen voor Limburg. Vindt de heer Van Caldenberg met al zijn grote woorden het dan echt verantwoord om nog langer wachten?

De vicevoorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Nee, maar mijn constatering is mevrouw Jenneskens, dat we nog tot oktober moeten gaan wachten op die duidelijkheid. Dat is één. En u heeft in het hele proces weken verloren die niet nodig waren. Die zijn verloren, dat was zonde. Dat weet u zelf ook. Maar als u denkt dat u een stabiele, sociale, sterke coalitie kunt formeren in drie dagen, dan heeft u het echt mis. Dat is echt quick and dirty en daar doen we niet aan mee.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Van Caldenberg, geen verdere interrupties. We gaan verder met de fractie van SVL en namens die fractie zal de heer Thewissen het woord voeren.

De heer Thewissen (SVL): Dank u wel voorzitter. Er is al veel over gezegd: alles moest anders. De roep om de verandering in bestuurscultuur klonk door tot in Den Haag en bereikte zelfs Groningen. Alles moest anders en wat zien we, ze dronken een glas, ze deden een plas en alles werd nog veel erger dan het was. Maar ja, niemand had erbij gezegd dat een andere bestuurscultuur ook kan betekenen dat het naast beter ook slechter kan. Slechter in tenslotte ook anders. In het advies en de gespreksverslagen van de heer Hoes is duidelijk te lezen dat aangegeven is dat in het proces om te komen tot het vorige College sprake was van een valse start. Zo werden kandidaat-Gedeputeerden geselecteerd zonder dat überhaupt met de desbetreffende fracties en partijen gesproken was. Zo werden bepaalde fracties en partijen uitgesloten zonder dat echt duidelijk was waarom. Echter, alle onderzoeken, evaluaties, verslagen en adviezen ten spijt, heeft het er alle schijn van dat voor onze interim-CdK hoe graag ik zijn daadkracht ook zou willen roemen, slechts een ding belangrijk is geweest, zo snel als mogelijk terug naar Groningen. En weest u gerust, dat kan ook. De praktijk leert namelijk dat het zonder u hier ook wel misgaat. In uw snelheid heiligt het doel blijkbaar de middelen en blijkt helemaal niets te zijn geleerd. Alle mooie woorden en volzinnen hier die hier door u allen te berde zijn gebracht ten spijt. Uw daden geven uw echte intenties weer, mooie woorden niet. Dus laten we nu eens beoordelen op daden allemaal. Principes worden direct bij het grofvuil gezet als het pluche lonkt. Hoe is het anders te verklaren dat er eerst in deze zaal verklaard wordt dat men niet langer door de hoepeltjes van het CDA wil springen en dat er, nu het pluche lonkt, toch met het CDA een nieuw bestuur gevormd wordt. Wel blaffen, niet bijten. Weg geloofwaardigheid, weg integriteit. En dan, in het debat van 4 juni jl., heeft het CDA letterlijk aangegeven, en ik citeer: 'Niet deel te nemen in een nieuw bestuur' en 'In het advies van de heer Hoes onvoldoende basis te zien voor een stabiel bestuur.' En zie hier, hier zitten we dan. Wat is er veranderd, vraag ik aan het CDA. Wat heeft het CDA doen draaien en terugkomen op de gedane belofte? Wat heeft u daarvoor gekregen? Weg geloofwaardigheid, weg integriteit.

De vicevoorzitter: Punt. Interruptie van de heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Dank u wel voorzitter. Weet u wat het CDA terug aan tafel heeft gebracht? SVL. Namelijk het feit dat u de andere compromissen te links vond. Dat heeft ervoor gezorgd dat het CDA aan de oproep van de interim-Gouverneur uiteindelijk, en dan niet eens zelf

iemand aanlevert maar dat er iemand van CDA-huize bereid gevonden is om in deze provincie te komen besturen. U had de kans om een heel andere vorm van bestuur mogelijk te maken, u heeft daar niet voor gekozen. Waarom?

De vicevoorzitter: De heer Thewissen.

De heer Thewissen (SVL): Dank u wel voorzitter. De heer Kuntzelaers stelt een vraag waar hij het antwoord zelf op weet. Wij vinden de democratie belangrijk en wat wij ook hebben aangegeven is dat, en het nieuw te benoemen College hoort daar wat ons betreft ook bij, het geen recht doet aan de verkiezingsuitslag van de Provinciale Statenverkiezingen van 2019. Het is gewoon beschamend wat er nu gebeurt. Dat, samen met enorme eisen die heel ver van de standpunten van SVL afstaan, hebben ons doen besluiten om eruit te stappen. Ik vind het interessant dat u het antwoord geeft als ik het CDA een vraag stel, wij hebben in ieder geval ons constructief getoond door de schouders eronder te willen zetten. Het CDA is er niet eens ingestapt, in het kader van 'zeg maar nee, dan neemt Remkes ons later toch wel mee'.

De vicevoorzitter: Vervolgt u uw betoog mijnheer Thewissen.

De heer Thewissen (SVL): Dank u wel voorzitter. Dan even met betrekking tot verkiezingen en onwelgevallige uitslagen, ik herhaal wat ik net zei: die negeren we gewoon. Net zoals we dit landelijk doen. Goed voorbeeld doet namelijk volgen. De samenstelling van dit nieuw te installeren College doet dan ook absoluut geen recht aan de uitslag van de PS-verkiezingen van 2019. Het zal u misschien verbazen mijnheer Remkes, maar rekenen kunnen we in Limburg ook. En om het puur om een meerderheid te krijgen eigenhandig en eigengereid benaderen van wel een CDA-kandidaat-Gedeputeerde buiten het advies van de heer Hoes om en noch PVV, noch FvD, noch SVL en noch SP diezelfde mogelijkheid te bieden, heeft u bewust gekozen voor de makkelijkste weg, het continueren van oude politiek pur sang en het schaamteloos in stand houden van de arrogantie van de macht.

De vicevoorzitter: Punt. Interruptie van mevrouw Jenneskens. Die interruptie is niet meer nodig, dan mag de heer Thewissen vervolgen.

De heer Thewissen (SVL): Dank u wel. En het in stand houden van de arrogantie van de macht, voorzitter, dat is iets waar wij in ieder geval afscheid van wilden nemen. Die unieke kans lag er ook en die heeft u niet gegrepen en niemand niet, en dat is triest, dieptriest. Het CDA wist dat en had uw handelswijze voorzien, want ons kent ons tenslotte. Oude politiek weet elkaar altijd te vinden en helpt elkaar, zo doen ze dat. Blijkbaar niet alleen in Limburg, maar ook in Groningen. Ja, misschien had en heb ik te hoge verwachtingen van u allen, noem het maar naïef ...

Waarnemend Gouverneur Remkes: Mijnheer de voorzitter, zou dit persoonlijke element buiten de discussie kunnen blijven?

De vicevoorzitter: De CdK verzoekt om het inderdaad zakelijk te houden en het niet op de man te spelen. En het zeker niet op afkomst en woonplaats te betrekken. Probeert u het zakelijk te houden.

De heer Thewissen (SVL): Afkomst en woonplaats zijn feiten, maar ik wil niet op de man spelen. Wat ik al zei, misschien heb ik te hoge verwachtingen. Noem het naïef, noem me een dromer, ik draag het met trots. Tegelijkertijd ben ik ook realistisch, want het pluche en macht doen principes en standpunten blijkbaar net zo snel smelten als sneeuw voor de zon. Weg geloofwaardigheid, weg integriteit. De Italiaanse schrijver Lampedusa schreef al in 1958: 'Alles moet veranderen zodat alles hetzelfde kan blijven.' Dan als afronding voorzitter, ik heb hier eerder gesproken over de geloofwaardigheid van het College, de geloofwaardigheid van ons als Provinciale Staten en de geloofwaardigheid van ieder Statenlid afzonderlijk. En daarmee dus ook die van mij. Dat gezegd hebbende, ben ik iemand die zegt 'hell yes' of die zegt 'nee'. Ik merk zelf dat ik mijn rol in de enquêtecommissie niet meer voor de volle 100% 'hell yes' kan vervullen en dat heeft met mij te maken. Dat gezegd hebbende, trek ik mij dan ook per direct terug als lid en als vicevoorzitter van de enquêtecommissie. Dank u.

De vicevoorzitter: Nog een interruptie van mevrouw Jenneskens voor u mijnheer Thewissen. Mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter, de heer Thewissen werd al even geattendeerd op het feit dat je zaken in het debat soms beter niet te persoonlijk kunt maken en dat de woorden die we kiezen soms wat zorgvuldiger zouden kunnen. Eigenlijk is de enige vraag die ik nu heb, want we hebben hier allerlei vergadermechanismen, waarom eindigt de heer Thewissen zijn dramatische betoog met dit statement? Wat wilt u daarmee bereiken?

De vicevoorzitter: De heer Thewissen.

De heer Thewissen (SVL): Niets anders dan het mede te delen. Ik maak het niet moeilijker dan nodig.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Thewissen. Wij gaan verder met de volgende spreker, dat is de fractie van de VVD, het woord is aan mevrouw Straus.

Mevrouw Straus (VVD): Voorzitter, ik was gisteravond bij de generale repetitie van de opera Rusalka van Dvorák. Een prachtig verhaal van een zeemeermin die haar ziel verkoopt om mens te worden en vervolgens zich eigenlijk verslikt in het feit dat zij de prins de warmte niet kan geven die hij zo innig van haar verlangt. En zoals het in een opera betaamt, gaat uiteindelijk iedereen dood. Dat drama, daar houd ik in de privésfeer zeer van, maar dat ik eenzelfde drama in dit huis nu al zo lang aantref, daar word ik erg ongelukkig van. Want er is de afgelopen maanden heel veel gebeurd en er heeft zeker geen quick and dirty-proces plaatsgevonden mijnheer Van Caldenberg. Er was eerst een proces van verkennen, waarin alle partijen meegenomen zijn. Daarna is er op basis van het verkenningsproces geprobeerd om een College te formeren. Er is zelfs uitgeweid op dat verkenningsadvies omdat het niet lukte om een meerderheid te krijgen. Voorzitter, de VVD heeft in ieder geval heel veel inspanning geleverd om te proberen zo'n nieuw College tot stand te brengen. We zijn zelfs met de Partij voor de Dieren in gesprek gegaan en u heeft het net gehoord, er zit nog wel een interpretatieverschil tussen datgene wat mevrouw Plusquin leest in de motie en datgene wat wij lezen in de motie, maar we hebben het wel gedaan. We hebben een uitgestoken hand gegeven aan de SP om met ons in gesprek te gaan en over waar dan precies hun wensen lagen en om te kijken of we daarin tegemoet konden komen. En we hebben ook nieuwe toetreders in dit parlement uitgenodigd

om mee te doen. En ook daarover zijn in alle oprechtheid en constructiviteit gesprekken gevoerd en toch heeft dit alles tot niets geleid. Dat vinden wij heel spijtig, want we vinden het eigenlijk wel een verantwoordelijkheid van ons als Provinciale Staten om een College te leveren. Mijnheer Driessen heeft dat ook gezegd. Wij vinden dat ook, maar het is niet gelukt. Voordat ik naar het vervolg ga, wil ik in ieder geval een woord van dank uitspreken aan alle collega's en de ambtelijke ondersteuning die net als wij hebben geprobeerd in ieder geval om er met een bondsgenootschap uit te komen. Dat heeft in ieder geval wat mij betreft ook een heleboel positiviteit opgeleverd. Voorzitter, toen wij dat formatieproces, helaas dan zonder goed resultaat, hebben afgesloten, hebben wij met de formateur toen, mijnheer Hoes, afgesproken dat datgene wat we tot nu toe hadden bereikt aan bouwstenen, aan ideeën, aan kandidaten die inderdaad door onze partijen al voorbereid waren, of door sommigen in ieder geval van onze partijen, om die door te geven als bouwstenen in handen van de CdK. Dat vonden wij geen fijne beslissing, want daarmee gaven we het ook uit handen aan de CdK. Zoals ik net al zei, dat stuit ons eigenlijk tegen de borst. Want wij hebben de verantwoordelijkheid om een College samen te stellen. Maar goed ...

De vicevoorzitter: Ik ga u even onderbreken voor een interruptie van de heer Driessen.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Ja voorzitter, voor mijn vraag wil ik wel even nog wat kwijt. Ik vind het een hele toepasselijke en creatieve actie van de VVD om gezamenlijk met de fractie naar een voorstelling te gaan van de zeemeermin die haar ziel verkoopt. Ik hoor u nu zeggen mevrouw Straus dat u het de verantwoordelijkheid vindt van Provinciale Staten om een College te vormen. Toen wij een aangekondigde uitnodiging deden, gaven, stuurden, ook naar uw fractie, was de VVD de enige fractie die gewoon weigerde te reageren. En in welk licht beziet u dan zo'n moment, als u het de verantwoordelijkheid van de Staten vindt om een College te vormen.

De vicevoorzitter: Mevrouw Straus.

Mevrouw Straus (VVD): Ja, wellicht is het in alle e-mails verloren gegaan, maar ik heb er wel nog op gereageerd mijnheer Driessen.

De vicevoorzitter: Vervolgt u mevrouw Straus.

Mevrouw Straus (VVD): Goed. Ik heb vandaag maar één wens namens onze fractie en dat is dat er weer een bestuur komt voor Limburg. Afgelopen weken, maanden zijn wij door burgers, door gemeenten, door andere bestuurders, organisaties en vooral de ondernemers, dat mag u van de VVD verwachten, benaderd dat zij met de handen in het haar zaten. Dat zij verder wilden met hun bedrijf, maar dat zij vaak zaten te wachten op een besluit van de Provincie. En dan kwam de vraag, kunnen jullie daar niet iets aan doen? Dat hebben we geprobeerd. Voor ons is het dus ook heel belangrijk dat er snel een College komt. Mijnheer Van Caldenberg het is anders dan in Den Haag, waar een demissionair kabinet zit wat er gewoon voor zorgt dat dit soort beslissingen door kunnen gaan, maar dat is hier niet het geval. Dus de samenleving in Limburg, voor wat betreft de besluitvorming van de Provincie, ligt op dit moment stil.

De vicevoorzitter: Interruptie van de heer Thewissen.

De heer Thewissen (SVL): Dank u wel voorzitter. Misschien heeft mevrouw Straus dat aangegeven, maar ik vraag het toch nog eens. VVD wenst ook niet langer door de hoepeltjes van het CDA te springen. Wat is er veranderd, want nu staan ze klaar om een feestje te vieren en volgens mij zit het CDA ook weer in het bestuur. Daar had ik graag een antwoord op, anders dan we konden het ons niet permitteren en we kregen een brief van de werkgeversvereniging.

Mevrouw Straus (VVD): Nee dat laatste heeft daar zeker geen rol in gespeeld. Ik heb heel veel van die vertegenwoordigers ook aan de lijn gehad toen we nog in een andere constructie in gesprek waren over hoe we dat toch in hemelsnaam konden doen. Het is zeker niet zo dat ik mijn oor alleen maar te luisteren leg als de voorzitter van de ondernemersvereniging belt. Zeker niet.

De vicevoorzitter: Een verdere interruptie van de heer Van Caldenberg.

De heer Thewissen (SVL): Voorzitter.

De vicevoorzitter: U had nog een vervolgvraag?

Mevrouw Straus (VVD): Ik was nog bezig met mijn antwoord.

De heer Thewissen (SVL): Ik heb geen antwoord gekregen.

Mevrouw Straus (VVD): Nee precies.

De vicevoorzitter: Mevrouw Straus.

Mevrouw Straus (VVD): Weet u mijnheer Thewissen, ik heb niet voor niets net gezegd dat ik het heel spijtig vind dat we er niet uitgekomen zijn. En dat heeft er ook mee te maken dat het dus niet gelukt is nadat het CDA had aangegeven wij willen even niet meedoen. Dat het niet gelukt is om met een andere samenstelling wel tot een meerderheid te komen. Maar op een gegeven moment moesten we de formatie staken, want we kwamen niet tot een meerderheid. Want uw fractie heeft afgehaakt, de SP heeft afgehaakt en toen zaten we wederom niet met een meerderheid. Dus er was geen andere keus op dat moment, zeker niet in het licht van het hele voortraject wat ervoor heeft gezeten dan wat we hadden aan mijnheer Remkes te overhandigen en het vervolgens ook aan hem te laten zijn over hoe het verder ging.

De vicevoorzitter: De heer Thewissen voor een vervolgvraag.

De heer Thewissen (SVL): Mag ik daaruit constateren dat het CDA eigenlijk te vergelijken is met het kindje dat nu als laatste bij de gym gekozen wordt, omdat die nou eenmaal over is en nodig is om aan een meerderheid te komen?

De vicevoorzitter: Mevrouw Straus.

Mevrouw Straus (VVD): Als u de gespreksverslagen van de verkenning goed leest, dan hebben wij het CDA als zodanig nooit uitgesloten. Dus het is aan henzelf uiteindelijk, en ik ben zo meteen ook benieuwd naar de woordvoering van de CDA-fractie over hoe zij tegen deze kwestie hebben

aangekeken. Nogmaals wij hebben het overgedragen aan de CdK en vanaf dat moment is het zijn proces geworden. En wij hebben ook gewoon deze week gehoord wat er uit dat proces gekomen is.

De vicevoorzitter: De heer Thewissen.

De heer Thewissen (SVL): Maar iedereen kan nog nee zeggen volgens mij. Iedereen kan ook nee zeggen volgens mij.

Mevrouw Straus (VVD): Natuurlijk kunt u nee zeggen, maar ik heb net ook aangegeven dat wat wij heel erg belangrijk vinden is dat er snel weer een bestuur voor Limburg komt.

De vicevoorzitter: Ja dan hebben we een interruptie van de heer Van Caldenberg

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, toen het voor de buitenwereld in ieder geval ernaar uitzag dat mogelijk de SP deel zou nemen aan een nieuwe coalitie, toen kregen wij een e-mail van één van de bedrijven waar mevrouw Straus het over had. Die hadden een idee en die hadden een plan en ze zochten nog een ingang bij Provinciale Staten om wat geld los te krijgen. Toen hebben wij gezegd als fractie, beste mensen dit is niet de manier om dit te doen en u moet niet daar ons op deze manier mee lastig vallen. We hebben toen reactie gegeven en toen kregen we ook een antwoord terug. Bedankt voor uw reactie, wij hebben al een andere ingang gevonden. Mijn vraag is eigenlijk, is dat de nieuwe manier waarop we dat gaan doen?

De vicevoorzitter: Mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Voorzitter punt van orde, want de heer Van Caldenberg kan zich nog steeds niet gedragen na alles wat er hier in dit huis gebeurd is. We hebben hier een procedure voor en het zou ook u, ondanks dat u zich aan geen enkele procedure of proces kan houden toch netjes staan dat u na deze crisis, waar we het telkens hebben gehad over integriteit, dit soort dingen niet op deze manier iemand voor de voeten gooit. Integriteit en Limburg staan zo vaak in krant, dat is mede dankzij u, maar ik stel toch voor dat we daar geen gewoonte van maken.

De vicevoorzitter: Ja ik heb goed geluisterd mevrouw Jenneskens. Mijnheer Van Caldenberg zat op het randje, maar heeft geen namen genoemd. Op moment dat hij daarnaar was overgegaan dat had ik daar zeker op ingegrepen, maar het was op het randje. Dus ik vraag de heer Van Caldenberg de prudentie zoals we die allemaal geacht worden te gebruiken ook in acht te blijven nemen. Mevrouw Straus.

Mevrouw Straus (VVD): Ja dank u wel voorzitter, ik wil daar toch even op antwoorden, want ik heb echt geen idee waar mijnheer Van Caldenberg het over heeft.

De vicevoorzitter: We gaan hier geen namen noemen.

Mevrouw Straus (VVD): Dus ik hoor het graag van u na de vergadering, maar in ieder geval bij is een dergelijk verzoek op geen enkele manier bekend.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, ik constateer dat mevrouw Straus antwoord heeft gegeven op mijn vraag.

De vicevoorzitter: Dank u wel. Dan vraag ik mevrouw Straus om te vervolgen. We hebben nog een interruptie van de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ja, want voorzitter, mijnheer Driessen gaf aan dat de fractie uitgenodigd was voor een verkenning ter rechterzijde van het politieke spectrum. Blijkbaar is dat in de pijplijn blijven hangen, dat komt hier in huis regelmatig voor moet ik constateren, maar wat was het antwoord eigenlijk?

Mevrouw Straus (VVD): Het antwoord was dat wij de bouwstenen van het bondgenootschap aan de CdK hadden overgedragen en dat wij het op dat moment niet netjes vonden als we daar nog een alternatief scenario nog weer naast zouden gaan bouwen.

De heer Claassen (PVV): En voorzitter was het dan ook omdat u daar al natuurlijk een Gedeputeerde voor had aangeleverd? Want dan snap ik dat. Dan is de zetel veilig. Wat boeit het dan nog, zou ik zeggen. Of had u nog steeds geen Gedeputeerde in voorbereiding of genoemd?

De vicevoorzitter: Mevrouw Straus.

Mevrouw Straus (VVD): Mijnheer Claassen maakt hier twee aannames die niet per se met elkaar verenigbaar zijn.

De heer Claassen (PVV): Dit zijn vragen hè, het zijn geen aannames.

Mevrouw Straus (VVD): Ja maar goed, het is toch in die zin een aanname. We hebben wel een kandidaat aangeleverd, maar daarmee wisten wij niet dat die kandidaat ook daadwerkelijk gekozen zou worden. Want dat proces was aan de CdK.

De heer Claassen (PVV): Correctie, het proces was aan het CDA.

De vicevoorzitter: Mevrouw Straus.

Mevrouw Straus (VVD): Goed, die laatste opmerking laat ik voor rekening van mijnheer Claassen. Ik wilde één kleine correctie ten aanzien van de introductie straks van de CdK geven. Hij heeft toen een aantal nevenfuncties benoemd ook van onze kandidaat-Gedeputeerde die neergelegd zouden worden, maar daarbij zijn er twee vergeten en die worden ook neergelegd. Het eerste is het voorzitterschap van het regiobestuur van de Vereniging VVD en de andere is zijn lidmaatschap van de raad van advies van de stichting Tanktheater. Voorzitter, ik ga afsluiten. Ik wil de kandidaat-Gedeputeerden die daarachter op de tweede rij, derde rij, vierde rij misschien wel zitten heel veel succes wensen. Ik heb straks in de wandelgangen nog tegen u gezegd, weet u zeker waar u aan begint? Ik hoop als het straks op stemming aankomt dat u nog steeds bereid bent om in deze zaal te komen en onder ons te zijn, want ik kan me ook heel goed voorstellen dat de gemiddelde Limburger die dit vandaag hier allemaal volgt, dat die er toch wel hevige bedenkingen bij heeft. Wat mij betreft, wat de VVD-fractie betreft zo meteen: allez aan de gang.

De vicevoorzitter: We hebben nog een interruptie van mijnheer Claassen voor u mevrouw Straus.

De heer Claassen (PVV): Ik ga stiekem doen, ik ga even een opmerking maken, want u zei dat gemiddelde Limburger hier bedenkingen bij heeft. Ik zou dat alleen even willen duiden dat gemiddelde Limburger die ik spreek daar inderdaad bedenkingen bij heeft, maar vooral door de manier hoe het gegaan is en welke uitkomst eruit is gekomen.

De vicevoorzitter: Dank u wel. Ik heb geen vraag gehoord, dus daar hoeft u ook niet op te reageren. We gaan verder met de fractie van 50PLUS, mevrouw Fischer-Otten.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Nou, dat is dus behoorlijk mislukt. Zur Feier des Tages wilde ik eigenlijk aan deze post staan maar op de een of andere manier heeft mijn rolstoel altijd ruzie met het spreekgestoelte. Dus misschien was het beter om toch op de plaats te blijven zitten. Deze keer wil ik het wel van een plek doen waar het ook hoort. Voorzitter, als het einde van dit formatieproces exemplarisch is voor de aanzet van de gewenste bestuurscultuur binnen dit huis, waar iedereen zo naar verlangt, dan doen we vandaag echt een paar stappen terug in plaats van vooruit. Trots sta ik achter het spreekgestoelte als gekozen 50PLUS-volksvertegenwoordiger om op te komen voor mijn achterban, hun kinderen en hun kleinkinderen. Want de jeugd heeft de toekomst en de senioren hebben recht op een volwaardig bestaansrecht om deel te nemen aan de samenleving. Bescheidenheid is een manier waarop je dingen doet maar, en dan richt ik me door de deuren heen eventjes naar kandidaat-Gedeputeerde Satijn, u kunt er zeker van zijn dat ik mij met verve inzet voor alle Limburgers. Met verve zal ik nu mijn betoog voortzetten, waarbij ik alle bescheidenheid van me afwerp. Er zit me namelijk iets behoorlijk dwars, maar ik zal positief eindigen en dat blijft hopelijk het langst hangen. Met verve zal ik nu mijn betoog voortzetten, waarbij ik alle bescheidenheid van me afwerp. Ik ben geen slechte verliezer en zuur ben ik ook niet, maar het is wel tijd voor klare taal, zoals geschreven in mijn brieven aan de Commissaris waarvan u en de Statenleden kennis hebben kunnen nemen. Liefst zou ik klare wijn inschenken die beter smaakt dan een prosecco waarvan de nasmaak vreselijk zuur is. De leugen regeert, tegenstrijdige berichten. Een Commissaris die niet boven de politieke partijen staat, die zelfs 50PLUS schoffeert door in eerste instantie niet met onze uitstekende kandidaat-Gedeputeerde te willen praten. Nee, ik kreeg de vraag of ik erg teleurgesteld zou zijn als de Commissaris niet met onze kandidaat zou spreken. Mijn antwoord daarop was, nee niet teleurgesteld, dan ben ik woest. We hebben dat samen besproken. Die woestigheid zit er nog altijd in. Maar goed. Hoe groot in aantal 50PLUS ook mag zijn, het is verwerpelijk, voorzitter, dat de CdK over de omvang van de Statenfractie van 50PLUS met mij praat door te stellen: met één zetel een bescheiden positie innemen. Uw afwijzing, Commissaris, van onze kandidaat vond ik gebakken lucht. Het waren gelegenheidsargumenten om onze kandidaat af te serveren. Het is een oude politiek en past niet in de gedachte en de wens bij de totstandkoming van een extraparlamenteair College. Hier past kennis en kunde.

De vicevoorzitter: Punt. Een interruptie van de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Dank u wel voorzitter. Heeft u aan de Commissaris van de Koning gevraagd waar het afkappunt zit voor wanneer je dan wel Gedeputeerden zou kunnen leveren? Want als het niet één is, dan is het een ander getal. Ik denk dat ergens een reikwijdte zeven ook wel volgens mij in aanmerking zou kunnen komen, maar heeft u dat gevraagd?

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Ik kom straks nog heel even terug op een aantal. Niet op het aantal van de Statenleden, maar wel op het aantal van eventuele leden van het bestuur.

De heer Claassen (PVV): Maar ik concludeer voorzitter, dat u niet gevraagd heeft hoeveel ...

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Nee, dat heb ik niet gevraagd. Nou ja, ik heb rekenen geleerd mijnheer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Nee oké, maar met één zetel krijg je geen Gedeputeerde, maar twee volgens mij wel als ik mijnheer Franssen even stiekem aankijk.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Ja, eerlijk gezegd is dat een van mijn problemen dat het allemaal optelsommen zijn en dat niet naar kennis en kunde gekeken is. Want de CdK vindt zes Gedeputeerden genoeg, die hebben we geleverd. Daar heeft hij ook op ingezet. 50PLUS vindt van niet. Wij dienen daarom een gemotiveerd amendement in op het Statenvoorstel, zijnde het voorliggende Ontwerpbesluit wat uitgedeeld zal worden of al uitgedeeld is om dit aantal te verhogen. Het is immers PS die hierover besluit conform de Provinciewet. Het amendement wil ik middels hoofdelijke stemming in stemming laten brengen. Voorzitter, in de brieven van de Commissaris aan de Staten gericht staan toch een aantal onjuiste voorstellingen van zaken. Ik zal een dwaling noemen richting besluitvorming. De CdK wil ons doen geloven dat hij op grond van een advies van de formateur zelf de verantwoordelijkheid heeft genomen mensen aan te zoeken bij de vorming van een nieuw College van GS. Uit de kennismakingsgesprekken met de kandidaat-Gedeputeerden afgelopen woensdag blijkt dat alle kandidaten aan u zijn voorgedragen. Zelfs de kandidaat van CDA-huize, mevrouw Van Toorenborg. Want afgelopen woensdag deelt mevrouw Van Toorenborg mee dat Statenlid Werrij haar gebeld heeft met de mededeling dat de Commissaris mevrouw Van Toorenborg zou bellen. Mag ik heel eventjes?

De vicevoorzitter: Zeker, er komt een bode aan. Een interruptie van de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ik kon het niet goed volgen. Kunt u het nog een keer herhalen. Dus u zei dat de CDA-fractievoorzitter zelf toch mevrouw Van Toorenborg in de aanbieding heeft gedaan. Of hoe moet ik dat ...

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Als mevrouw Werrij niet gebeld heeft, dan mag ze het zeggen. Maar ik heb het woensdag zo gehoord.

De heer Claassen (PVV): Dan wachten we de inbreng van het CDA dadelijk even af.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Voorzitter, er waren te veel gelijkgestemde kandidaten waarom de CdK onze kandidaat afwees. De portefeuilles waren ingevuld, door rekening te houden met 50PLUS kon die puzzel niet gelegd worden. De puzzelstukjes waren niet in te passen, de puzzel zou dan nooit compleet worden. Nou bedankt, dat weten wij als senioren wel weer, afwijzen met onjuiste argumenten. Afgelopen woensdag deelde de CdK de vergadering mee dat de portefeuilles komende dinsdag pas onderling verdeeld gaan worden, zoals het eigenlijk ook moet. Voorzitter, ik wend me nu even tot de kandidaat, de heer Roest. Hij zit achter de coulissen, maar kan mij waarschijnlijk wel

horen. Uw antwoord afgelopen woensdag was vooral technisch van aard. De statuten maken het mogelijk. Met u en anderen heb ik het formatieproces doorlopen. We hebben samen naar elkaar geluisterd en we hebben geobserveerd, net als de Statenleden, burgercommissieleden en fractiemedewerkers heeft u door het formatieproces onvoldoende afstand van de partijen bij dit nieuwe extraparlamentaire College. Zonder een kwaliteitsoordeel te geven over uw competenties, stuit uw voordracht ons tegen de borst. Wij vinden het niet integer en zelfs onwenselijk. Voorzitter, nu even vooruitblikken met een positieve grondhouding, dat had ik beloofd.

De vicevoorzitter: Een interruptie van mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik heb twee opmerkingen. Eén, we hebben hier afgesproken dat we niet direct personen aanspreken en nu gebeurt het weer, dus daar wilde ik een punt van orde. En als tweede wil ik mevrouw Fischer vragen, toen wij als Staten niet in staat bleken om zelfstandig een College te vormen en wij wel namen mochten leveren voor Gedeputeerden, toen was in ieder geval onze fractie zich er heel erg van bewust dat de Commissaris zijn eigen gang zou gaan en dat dus onze kandidaat afgewezen, op welke gronden dan ook, zou kunnen worden. En dan zou ik ook niet blij zijn geweest, maar wij waren ons er wel van bewust. Als u zich daar op dat moment niet bewust van was, dat is mijn vraag.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Nee, daar was ik me niet van bewust. Er werden zes mensen gevraagd, er werden zes mensen geleverd, dus het zou eigenlijk van lef getuigd hebben als je ook een minderheidskabinet zou vormen. Het is namelijk extraparlamentair en net dan, als je geen meerderheid hebt, ben je wel verplicht om ergens anders informatie op te halen of medestanders op te halen. Dus dat zou voor ons gewoon lef tonen zijn. En, ik noem geen namen, de CdK is al eens eerder genoemd, ook door anderen, ik zal proberen om het nu niet meer te zeggen maar ik heb het wel tegen deze mijnheer. Voorzitter, nu even vooruitblikken ...

De vicevoorzitter: We hebben nog een vervolgvraag van mevrouw Jetten voor u.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Ik heb geen vervolgvraag, u noemde een andere naam, iemand die op de gang stond te wachten sprak u rechtstreeks aan, dus dat was mijn punt van orde.

De vicevoorzitter: U heeft het over een kandidaat-Gedeputeerde in een bepaalde context en daar is de naam genoemd. Van de andere kant zeg ik u wel, het is natuurlijk een debat dat over de formatie gaat, dan raak je natuurlijk wel het feit dat ook namen van kandidaat-Gedeputeerden genoemd worden. Maar in ieder geval zeker geen mensen die zich hier niet kunnen verdedigen in de zaal. Mag ik u vragen om naar afronding toe te werken.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Even positief. De kernvraag die gesteld kan worden bij Statenvoorstellen is: is dit vaststaand beleid of is erover nagedacht? Daar gaat het hier nu om. Voorstellen van GS nodigen uit voor debat, enerzijds tussen PS en GS en anderzijds GS onderling. Geen dichtgetimmerde en voorgekookte voorstellen. De meerderheid moet meer dan één stem zijn. Dit nodigt partijen ook uit bij een extraparlamentair College om geen partijdiscipline meer hoog in het vaandel te hebben. Bij het Statenvoorstel van GS mag best een mening staan uit het ambtelijk apparaat, zodat de Statenleden dit kunnen meewegen in de discussie. Dat getuigt van moed van GS, argumenten gaan voor alles, over en weer. Politiek mag sec geen geloofsverklaring zijn, want daar

valt namelijk nooit over te debatteren. Voorzitter, u zult blij zijn, ik ga afronden. Er zit iemand aan de achterkant van deze muur die zal mijn woorden die ik nu uitspreek zeker herkennen, want een wijze man ziet zoveel hij moet, niet zoveel hij kan. Een wijze vrouw echter doet wat nodig is, niet zoveel ze ziet, maar zeker zoveel meer dan ze kan. Voorzitter, als ik de hele gang van zaken nu overzie en uw rol en taakopvatting zo aan het einde van dit proces beoordeel, zou eigenlijk een vertrouwensvraag aan de orde zijn, maar dat doe ik u niet aan. Voorzitter, de slogan is 'Er gaat niets boven Groningen' en dan wens ik u dat heel snel toe.

De vicevoorzitter: Tot slot in eerste termijn het woord aan het CDA in de persoon van mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter. Vanaf het opstappen van het vorige College waren alle partijen hier in huis het over één ding roerend eens, Limburg moet zo snel mogelijk weer bestuurd worden. Het CDA zag begin juni de noodzaak om de vorming van een nieuw College te depolitiseren. We dienden daarom een motie mee in die de Gouverneur oproep om een vijftal geschikte bestuurders te zoeken op basis van deskundigheid, rekening houdende met diversiteitscriteria en distantie tot de Statenfracties. Op 10 juni kondigde de heer Remkes na een formatie-impasse aan zelf de regie over te nemen en geschikte kandidaat-Gedeputeerden te selecteren. Dat deed de Gouverneur geheel in zijn eigen stijl, strak, zakelijk, snel en in stilte. De CDA-fractie spreekt vandaag haar steun en vertrouwen uit in de personen die samen met de Statenfracties verder gaan werken aan de toekomst van ons Limburg. We willen graag de suggestie meegeven aan het nieuwe College om bij de nog komende grote, gevoelige dossiers macht en tegenmacht al in een vroeg stadium te organiseren door twee portefeuillehouders op deze dossiers aan te wijzen.

De vicevoorzitter: Punt. Interruptie van de heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): De vraag aan mevrouw Werrij is wat zij duidt als voldoende distantie tot de Statenfracties.

De vicevoorzitter: Mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, voldoende distantie tot de Statenfracties, dat is wat mij betreft dat er geen Statenleden zijn, geen commissieleden zijn en geen fractiemedewerkers zijn of mensen die zich anderszins rechtstreeks met de Statenfractie inhoudelijk bemoeien.

De vicevoorzitter: Vervolgvrage van de heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Mevrouw Werrij, vindt u het dan voldoende distantie als een van de voorgedragen Gedeputeerden, op de avond voordat het vorige College viel, hier in dit gebouw aanwezig was om de afscheidsspeech van een van de andere Gedeputeerden te schrijven? Vindt u dat voldoende afstand tot Provinciale Staten?

De vicevoorzitter: Mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, ik heb geen oordeel of wetenschap van wie wiens speech heeft geschreven, dus daar kan ik ook geen oordeel over geven.

De vicevoorzitter: Vervolgt u uw betoog.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Dank u wel. Wij hopen dat de komende maanden met alle partijen intensief kan worden samengewerkt aan de onderlinge verhoudingen in het belang van het mooie Limburg en haar inwoners. Dank u wel.

De vicevoorzitter: We hebben een interruptie van de heer Thewissen, daarna de heer Claassen. De heer Thewissen.

De heer Thewissen (SVL): Dank u wel voorzitter. Ik heb de vraag gesteld wat er veranderd is ten opzichte van de belofte die 4 juni gedaan is, daar had ik nog graag een antwoord op. Want als ik het goed begrijp, spreekt mevrouw Werrij haar steun uit aan het nieuwe College en wat mij daarin enorm verbaast, is hoe het kan zijn, het CDA voelt ons aan hun zijde in het debat de week voorafgaand en ook het debat waarin het vorige College te kennen heeft gegeven te vertrekken zonder dat er feiten lagen op het gebied van integriteit, waar we samen voor vochten, hoe kan het dan nu zijn dat zonder namen te noemen, en het is openbare informatie, dat van twee van de zes kandidaten er in ieder geval iets boven de markt hangt. Bent u het niet met ons eens dat de nieuwe kandidaten schoner dan schoon zouden moeten zijn? En waar u nu het vertrouwen uitspreekt in al die zes mensen, dat dat niet anders op te vatten is dan een dikke middelvinger naar de vorige afgetreden Gedeputeerden, inclusief onze voormalige CdK.

De vicevoorzitter: Mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, dat zijn uw woorden. Volgens mij uitgesproken in het debat, ik herhaal het hier nog een keer, het is 'innocent until proven guilty', wat boven de markt hangt, hangt boven de markt, ik ga daar niet over oordelen. Het gaat erom dat op het moment dat iets bewezen is, dat we daar een oordeel over hebben. En niet op het moment dat er een suggestie wordt gedaan of dat er een melding is neergelegd die niet bewezen is geacht. Daar gaan wij niet over oordelen.

De vicevoorzitter: Vervolg vraag van de heer Thewissen.

De heer Thewissen (SVL): Bent u het dan met mij eens dat als er een beslissing genomen moet worden, als u een tweedehandsauto koopt, dan laat u hem ook keuren voordat u de koop definitief maakt. Als u een huis koopt, kunt u eerst een technische keuring laten doen voordat u het definitief maakt. In dit geval zegt u van nee, ik steun het College en daarna zien we wel of het terecht is. Is dat het nieuwe normaal in de nieuwe bestuurscultuur?

De vicevoorzitter: Mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, ik herhaal het nog een keer, het is: onschuldig totdat het tegendeel bewezen is.

De vicevoorzitter: Een interruptie van de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ja voorzitter, ik had het in mijn eerste termijn ook over het moment dat werd geacht dat het CDA mee zou doen met de vorige formatievorming, maar daar uiteindelijk niet aan meedeed want: we willen antwoord op het integriteitsvraagstuk, de bestuurscultuur. Dat antwoord had u niet gekregen van de mensen die nu uw bondgenoten zijn, welk antwoord heeft u dan ondertussen wel gekregen waardoor u dit nu wel kunt steunen en nu wel de stekker terug erin steekt? Want dat debat hebben we dan gemist.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Nee voorzitter, u heeft niets gemist. We hebben samen met u een motie ingediend, wij hebben geen bondgenoten, dat is absoluut een foute veronderstelling. Net zomin als dat het CDA een kandidaat levert, de heer Remkes heeft mevrouw Van Toorenburg geselecteerd en voorgedragen, niet wij. Wij zijn geen bondgenoten en wij hebben, bij de motie die wij samen met u hebben ingediend, er ons bij neergelegd dat het proces in handen zou komen van de heer Remkes en die uitkomst zouden wij ook respecteren.

De vicevoorzitter: De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Maar voorzitter, dat betekent dus dat je aan het begin enorme principes hebt om met mensen samen te werken omdat ze zich op een bepaalde manier hebben uitgesproken over het CDA en uw fractie en daar heeft u geen antwoord op gekregen. Maar omdat u het in handen legt van mijnheer Remkes, onze Gouverneur, heeft u uw handen dus blijkbaar in onschuld gewassen, u heeft de handen van de andere partijen gewassen en u heeft gezegd, kom maar, kom maar, kom maar, we gaan het doen. De principes die we nog een week geleden hadden, gooien we lekker overboord. Dat is dan mijn conclusie.

De vicevoorzitter: Mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Ja voorzitter, het CDA is verre van deze procedure geweest, los van het feit dat ik een gesprek heb gehad met de heer Remkes, de heer Remkes heeft een voordracht gedaan. Dat alle andere partijen zelf kandidaten, dat hebben wij gehoord, wij hebben dat nadrukkelijk niet gedaan. Wij wisten toen wij op 4 juni in het debat die motie indienden dat wij de uitkomst daarvan zouden respecteren met wel of niet een CDA'er erbij, dat wisten wij, die consequentie was bij ons duidelijk in ieder geval en dat hebben wij ook geaccepteerd.

De heer Claassen (PVV): Dus constateer ik dat daar waar in het Nieuwe Testament normaliter Pontius Pilatus mensen aan het kruis nagelt, dat u nu gewoon het netjes overlaat aan anderen om het te doen. Want dan heeft u het in ieder geval niet gedaan, u bent dus gewoon deelgenoot geworden van partijen waar u eerst niet mee door een deur kon vanwege de opvattingen of de niet-opvattingen over bestuurlijke integriteit, maar dat maakt nu allemaal niet meer uit. Als het gaat over die motie, mevrouw Werrij, die motie, u heeft dat een paar keer eerder gezegd, u heeft in de geest van de motie gehandeld. Een belangrijk onderdeel van de geest van die motie was dat het in samenspraak was met alle fractievoorzitters. Maar ik wil er even kond van maken dat dat dus helemaal niet gebeurd is. Dus de geest van die motie, of u zegt we hebben die motie ingediend dus die moeten we blijven volgen, waarvan voor ons een heel belangrijk onderdeel was dat dat in gesprek met alle fractievoorzitters was, maakt u dus ook niet meer uit. U was onderdeel daarvan.

De vicevoorzitter: Mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, in samenspraak betekent niet dat de fractievoorzitters regie hebben. En ik benadruk het nog een keer, wij zijn niet gebonden aan de andere partijen, wij zijn geen bondgenoten.

De heer Claassen (PVV): In de motie ging het over in samenspraak in ieder geval bevestigend het gesprek aangaan met alle fractievoorzitters, dat was de motie, maar dat is niet gevolgd, maar dat maakt dus nu niet uit. Dat is mijn constatering. Dan heb ik nog een vraag, u gaf het eigenlijk al aan, 50PLUS gaf aan dat er wel een relatie is tussen het aandragen of benoemen van Gedeputeerden, althans het vermoeden ervan. U ontkent dat dus nu nog steeds?

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Nee voorzitter, ik ontken helemaal niets. Mevrouw Van Toorenborg heeft afgelopen woensdag duidelijk verteld hoe het is gegaan. Ik heb een gesprek gehad met de heer Remkes, dat zal ik dan ook nog even hier in het openbaar toelichten, ik heb een gesprek gehad met de heer Remkes, hij heeft mij gevraagd of het benoemen van een CDA'er voor ons tot een veto zou leiden, om te voorkomen wat er in 2019 is gebeurd. Daarop heb ik geantwoord dat dat niet het geval is. De heer Remkes heeft mij gevraagd of wij zelf namen wilden aandragen, daarvan heb ik ook laten weten dat dat niet het geval is en toen heeft de heer Remkes mij gevraagd of onze fractie er bezwaar tegen zou hebben om mevrouw Van Toorenborg voor te dragen als kandidaat. Daar hebben wij na beraad op gezegd dat wij daar geen bezwaar tegen hebben.

De heer Claassen (PVV): Toen heeft u mevrouw Van Toorenborg gebeld en heeft u gevraagd of dat oké was?

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Ik heb mevrouw Van Toorenborg gebeld. Zij heeft dat afgelopen woensdag ook hier openbaar verteld, en ik heb haar gezegd dat de heer Remkes haar zou bellen en dat ik haar wilde verzoeken om het gesprek met de heer Remkes aan te gaan.

De vicevoorzitter: Dank u wel. Dan hebben wij een interruptie van de heer Van Caldenberg, daarna mevrouw Plusquin en daarna de heer Thewissen. De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, dank u wel. Dan moet u mij even goed helpen mevrouw Werrij. Want u wilde geen Gedeputeerde aanleveren en vervolgens heeft u mevrouw Van Toorenborg verzocht om het gesprek met de heer Remkes aan te gaan. Dat vind ik wel bijzonder, want dat is toch het leveren en het aandragen van Gedeputeerden zou ik bijna zeggen. Als u mensen gaat verzoeken om dat te doen. Ik bedoel, dat hebben die andere partijen ook gedacht. Die hebben ook gewoon ... Maar hoe dringend heeft u dat nu verzocht?

De vicevoorzitter: Mevrouw Werrij.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, exact zoals ik het net heb gezegd. Ik heb gezegd, de heer Remkes gaat u bellen en ik zou u willen vragen om het gesprek aan te gaan. Zo heb ik het gedaan.

De vicevoorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja, waarom heeft u dat laatste eraan toegevoegd?

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Omdat ik dat nadrukkelijk van belang vond om te weten dat wij geen toestanden zouden krijgen zoals in 2019, waarbij mensen die lid zijn van onze partij geroyeerd zouden worden.

De heer Van Caldenberg (SP): Dus u heeft toen eigenlijk verzocht, want mevrouw Van Toorenburg zou niet voor die toestanden zorgen, dat zou u dan moeten doen. Dus u heeft dat verzoek daar neergelegd en toen gezegd, wilt u alstublieft Gedeputeerde worden, of in ieder geval met de heer Remkes erover gaan praten?

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Nee, u hoort mij niet goed. Ik heb letterlijk gezegd: de heer Remkes gaat u bellen en ik vraag u om het gesprek aan te gaan. En zo is het letterlijk gezegd.

De vicevoorzitter: Mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. Ik hoor mevrouw Werrij zeggen: innocent until proven guilty. Maar ik vraag me ook af of mevrouw onderstreept dat als je een publieke functie hebt, dat je in een glazen huis zit en dat je altijd de schijn van belangenverstrengeling moet vermijden. Dat is niet mijn quote maar van commissievoorzitter Kaiser.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, correct, de heer Kaiser heeft dat nadrukkelijk gezegd. Ik hoef u ook niet uit te leggen dat het niet altijd mogelijk is om die schijn te vermijden, want als iemand tegen jou zegt dat het zo is, dan heb je die schijn tegen. Ook al heb je er alles aan gedaan om die te vermijden.

De vicevoorzitter: De heer Thewissen.

De heer Thewissen (SVL): Dank u wel voorzitter. Ik heb aangegeven, en dat is terug te lezen, dat er letterlijk gezegd is dat het CDA in het advies van de heer Hoes onvoldoende basis zag voor een stabiel bestuur. Als ik het me goed herinner, waren er acht partijen in het advies van de heer Hoes, waaronder SVL en waaronder 50PLUS. Nu heb ik een heel concrete vraag aan mevrouw Werrij, als u nu, en dat doet u, uw volledige steun uitspreekt aan het nieuw te instelleren College, constateer ik dat SVL en 50PLUS daar niet bij horen. Dus de vraag is, ziet u SVL als risico en instabiel of misschien een combinatie, of ziet u 50PLUS als instabiel of als risico, of heeft u helemaal niets op met het advies van de heer Hoes en omdat mijnheer Remkes het zegt is het plotseling wel stabiel.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, ik laat deze woorden voor de heer Thewissen. Ik heb net nadrukkelijk uitgelegd waarom wij de motie op 5 juni hebben ingediend en wij staan daar vierkant achter, ook achter de uitkomsten daarvan, dus wij zijn voor het interim-bestuur gegaan, waarvoor de heer Remkes de kandidaten bij elkaar gezocht heeft. Want dat vonden wij de belangrijkste en beste uitkomst voor de toekomst van Limburg.

De heer Thewissen (SVL): Dan constateer ik voorzitter, dat als de heer Remkes het zegt het voor het CDA goed is.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Nee voorzitter, het is een motie die wij nadrukkelijk zelf hebben ingediend samen met de PVV, waarbij wij het van belang vonden vanwege de politieke situatie om te depolitiseren en om de heer Remkes de regie te geven en dat heeft niets te maken met welke uitkomst of welk verzoek dan ook waar wij wel of niet aan zouden moeten meedoen qua gesprekken.

De vicevoorzitter: De heer Thewissen.

De heer Thewissen (SVL): Voorzitter, kunt u dan, ik constateer dat u mijn vraag niet wilt beantwoorden, dat is uw goed recht maar laten we het dan ook zo benoemen, het verschil met het advies ten opzichte van wat er nu ligt qua partijen is SVL en 50PLUS. Ziet u onze partijen dan als risico? Want als dat niet zo is, hoe kunt u nu dan wel uw steun uitspreken en waar wij bij zaten niet. Graag u concreet antwoord, zo moeilijk is het niet.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Nee voorzitter, want het is ook niet zo moeilijk, want het concrete verschil is dat er nu geen bondgenootschappen zijn en dat is het verschil.

De vicevoorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, mevrouw Werrij zei dat voor het CDA een belangrijke voorwaarde was dat er gedepolitiseerd werd en dat er stabiliteit kwam. Heeft mevrouw Werrij de indruk dat dat gelukt is als ze deze vergadering bijwoont?

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, wat mij betreft is iedereen met positieve intenties die bijdraagt aan het bestuur en aan de toekomst van Limburg daar een heel belangrijke factor in. Ik merk vooral aan uw woorden dat u dat niet bent, maar ik heb er alle vertrouwen in dat anderen samen met de Collegeleden dat wel kunnen.

De vicevoorzitter: De heer Van Caldenberg voor een vervolgvraag, daarna mevrouw Fischer.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, de vraag is of in de ogen van mevrouw Werrij depolitiseren hetzelfde betekent aan een meerderheid te komen waar toevallig het CDA in zit.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, depolitiseren betekent dat je niet allerlei partijen bij elkaar gaat zetten die samen een soort coalitie gaan vormen. Dat is volgens mij wat depolitiseren betekent. Dat betekent dat wij, ik in ieder geval als fractievoorzitter voor verdere rest geen enkele betrokkenheid heb gehad bij de kandidaten die zijn geselecteerd. Dat is wat mij betreft depolitiseren.

De vicevoorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Gewoon even een vraag naar de toekomst toe. U gaat niet in een soort van coalitieoverleg met elkaar daarover spreken.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Nee.

De heer Van Caldenberg (SP): Dat gaat u niet doen, helemaal niet.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Nee, dat gaan we niet doen.

De heer Van Caldenberg (SP): Hoe stabiel is dat mevrouw Werrij?

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, dat je niet met elkaar regelmatig spreekt, wil niet zeggen dat het stabiel is. Laat ik zeggen dat het CDA, ook op het moment dat de Gedeputeerde van CDA-huize opstapte, heeft gezegd, we hebben nog vertrouwen in het zittend College: ook zonder de twee mensen die nu zijn vertrokken vinden wij dat het nog steeds stabiel kan zijn en daar spreken wij onze steun aan uit. Dus wij vinden dat het kan ongeacht of je coalitieoverleg hebt met elkaar of niet.

De vicevoorzitter: Mevrouw Fischer.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Dank u wel voorzitter. Ik wil heel even vragen, wij hebben namelijk een glaasje gedronken op het bondgenootschap en tot op heden is mij niet bekend dat dat bondgenootschap niet meer zou bestaan. Als ik nu alles overdenk, is het dan zo dat het CDA bij de groep bondgenoten gekomen is en dat 50PLUS eruit gebonjourd is en SVL en dat er nu ook geen bondgenootschap meer is? Hebt u gevraagd aan de bondgenoten om dat bondgenootschap te ontbinden?

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Voorzitter, volgens mij ben ik heel helder geweest. Al in het debat van 4 juni, dat is dat wij niet in het bondgenootschap zouden stappen. Dus dat is wat mij betreft voor het CDA heel helder.

De vicevoorzitter: Mevrouw Jenneskens en daarna mevrouw Jetten. Ja mijnheer Baneke, mevrouw Jetten is toch woordvoerder. Punt van orde.

Mevrouw Jenneskens (D66): Onze vraag voor de toekomst was bij de 37^e interruptie van de heer Van Caldenberg hoeveel interrupties wij vandaag eigenlijk hadden. Volgens mij zijn we er doorheen inmiddels.

De vicevoorzitter: Ik begrijp dat, maar ik begrijp ook dat juist in dit soort debatten je soms ergens wat ruimte moet geven in ieder geval geen zaken ... Want hier wordt weer een nieuwe start gelegd voor het resterende gedeelte van deze periode en dat is toch iets anders dan een regulier Statenvoorstel. Maar ik zou wel langzaam naar een afronding willen gaan toewerken. Dus als dat het punt van de heer Baneke ook is, dan onderschrijf ik dat. Mevrouw Werrij, mag ik u vragen om af te ronden.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Ja, ik was klaar.

De vicevoorzitter: U was klaar, dank u wel. Daarmee komen we aan het einde van de eerste termijn. Dan schors ik de vergadering voor vijftien minuten.

[SCHORSING]

De vicevoorzitter: Ik heropen de vergadering. Wij gaan verder met de eerste termijn van het College en ik geef het woord aan de heer Remkes.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Mijnheer de voorzitter, er is mij de afgelopen tijd weleens de vraag gesteld is het je tegengevallen? Nee, want ik hou niet van miezemausen. Dus ik wist in welke bijzondere bestuurlijke configuratie zonder Gedeputeerden ik terecht zou komen. Maar wel, zeg ik er maar vrij nadrukkelijk bij, op het punt van is er in de Staten enige vorm van zelfreflectie. Is er enige vorm van verantwoordelijkheidsbesef om tot een snelle en fatsoenlijke vorming van een College te komen? En ik heb die vraag, dat heb ik eerder gezegd, met nee moeten beantwoorden. Ook als ik naar een aantal sprekers van vandaag luister, dan is die zelfreflectie er ook bij een aantal sprekers vandaag niet en ook niet vanuit het besef dat als je verantwoordelijkheid wilt en bereid bent te dragen dat daar onlosmakelijk bij hoort de bereidheid om compromissen te sluiten. Die onderkenning die ben ik hier, in ieder geval bij een aantal fracties, in onvoldoende mate tegenkomen. En ik zeg u er maar bij, toen ik op 10 juni kennisnam van het eindverslag van de verkenner, toen heb ik daar met hele gemengde gevoelens naar gekeken. En ik heb ook wel even nagedacht over de vraag wat is in die context eigenlijk precies de rol van mijzelf, want in mijn wijze van zien, en ik heb dat eerder gezegd, en sommigen van u hebben dat ook gezegd, berust de verantwoordelijkheid voor de vorming van een College van GS bij de Staten. En ik heb u bij brief van 10 juni ook aangegeven dat ik eigenlijk vind dat deze rol voor de Commissaris een oneigenlijke rol is en dat die verantwoordelijkheid ook primair bij uzelf thuishoort. Maar ik heb mij natuurlijk ook de vraag gesteld van als we niets doen dan gebeurt er waarschijnlijk voorlopig niets. En ik zag ook niet direct een alternatief. Dus ik heb met opgewekte tegenzin die verantwoordelijkheid maar op mij genomen en ik dacht er is één motie aangenomen, er is een andere motie verworpen, maar laat mij dan maar naar het eerste deel van die verworpen motie kijken want dan is er in ieder geval nog enige vorm van politiek houvast, zeg ik ook in de richting van de fractievoorzitter van de PVV en van de fractievoorzitter van Forum, medeondertekenaars van die motie.

De vicevoorzitter: Een interruptie van de heer Driessen.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Voorzitter, dank u wel. Bij het medeondertekenen van die motie in die geest gingen wij er ook van uit dat iedere fractie benaderd zou worden om daar überhaupt overleg over te hebben of om daar mee aan tafel te gaan zitten, ook juist omdat het een verantwoordelijkheid van de Staten is. En wij zijn ook benieuwd waarom dat niet gebeurd is.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Daar kom ik op vanzelfsprekend. Ik heb die namen op 10 juni gekregen, dus anders dan ik dacht dat de heer Van Caldenberg suggereerde. Hij zei de Commissaris wist het ook al in april. Nee. De Commissaris kende die namen in april niet. Die namen heb ik van de heer Hoes gekregen op 10 juni. Ik dacht aan het einde van de middag. En ik heb natuurlijk naar die namen gekeken vanuit de vraag wat brengen ze met zich mee en ik heb besloten om daar in ieder geval het gesprek mee aan te gaan. Datzelfde geldt voor gesprekken natuurlijk met een aantal Statenleden die ik de afgelopen tijd gevoerd heb. Volgens mij heb ik, natuurlijk met wisselende toonzetting, dat realiseer ik mij natuurlijk heel goed, de afgelopen tijd ook contact gehad met alle fractievoorzitters. Als de vraag is hebt u met fracties gesproken dan is het antwoord nee. Ik heb niet met fracties gesproken. Ik heb wel met individuele Statenleden/fractievoorzitters gesproken vanuit de simpele invalshoek dat ik wel vandaag 'at the end of the day' de zekerheid wil hebben dat er weer een College zit. En er is dacht ik door de heer Driessen gezegd het lijkt hier Noord-Korea wel, autoritair, antidemocratisch. Nee, het democratische proces vindt vandaag plaats. De Staten kunnen daar in volle vrijheid over stemmen en ik moet de heer Driessen teleurstellen. Ik ben ooit in mijn leven een keer in Noord-Korea geweest, ooit een keer. En ik kan u er hele boeiende verhalen over vertellen,

maar iedere suggestie dat datgene wat hier gebeurt op die toestanden lijkt, die werp ik verre van mij en dat zouden de Staten wat mij betreft ook moeten doen.

De vicevoorzitter: Een interruptie van de heer Driessen en de heer Claassen. Eerst de heer Driessen.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Voorzitter, dan ben ik ook benieuwd als de gang van zaken daar niet op lijkt volgens de Gouverneur dat het dan ook normaal is in een democratisch proces dat een ongekozen persoon, een niet-gekozen volksvertegenwoordiger, dus iemand die niet hier in het parlement ook de mensen gaat selecteren, de personen gaat selecteren die vervolgens op die plekken gaan zitten, en die vervolgens op die plekken gaan zitten namens die partijen die er vervolgens over mogen gaan stemmen, die daar niet van tevoren over zijn ingelicht en die niet mee aan tafel hebben gezeten.

De vicevoorzitter: In feite heb ik die vraag al beantwoord, want de kandidaten gaan niet namens hun partij er zitten. Dat is vanmorgen omstandig aan de orde geweest. Ik kom daar in de richting van mevrouw Plusquin straks nog wel even op terug. Dus ik heb gebruikgemaakt van de aangeleverde namen van de heer Hoes, omdat ik via een simpele rekensom dacht, zoals gezegd, 'at the end of the day' wil je wel weten hoe het complete team eruitziet en of er een kans is dat op 2 juli er ook weer een College van GS zit. Dus ben ik zelf maar eens na gaan rekenen welke namen er verder nog te verzinnen zijn en ik kwam inderdaad, omdat ik haar ook uit het verleden ken als een buitengewoon stevig Tweede Kamerlid, uit op de naam van mevrouw Van Toorenburg en de lezing die mevrouw Werrij gaf die is volstrekt juist. Zo is dat proces gegaan. Er hebben zich overigens ook spontaan bij mij mensen gemeld. Daar heb ik natuurlijk ook serieus naar gekeken vanuit de vraag: past dat in het team en vergroot dat de kans dat we op 2 juli een College hebben. En daarna is dat proces van screening in gang gegaan. De Staten zijn daarvan op de hoogte gesteld. En dat is vorige week vrijdag afgerond. De Staten hebben de bevindingen terug kunnen vinden in de twee brieven die dinsdag bij de Staten zijn aangekomen.

De vicevoorzitter: Een interruptie van de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Dank u wel, voorzitter. In een democratie zou je in principe iedereen moeten horen. En de motie die er lag, die niet aangenomen was, terecht, gaf aan dat er het gesprek zou zijn, de dialoog, met alle partijen en dat gesprek is in ieder geval niet met de PVV gevoerd. Het is omdat ik u toevallig aan de telefoon had voor wat anders dat ik heb gezegd: ik begrijp dat er namen aangeleverd zijn. En ik steek niet onder stoelen of banken, we hebben ook gezegd: we hebben ook een potentiële kandidaat, waar ik nog steeds van overtuigd ben dat dat qua persoon en qua inhoud een hele goede aanwinst zou zijn geweest voor Limburg, maar daar is kond van genomen en punt. Wij hebben geen gesprek gehad Gouverneur. Ik heb een mededeling gehad.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Nee, daarom zei ik zojuist ook in verschillende toonhoogten.

De heer Claassen (PVV): Toonaarden.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Nee, in verschillende toonhoogten. En ik zeg er nu bij, en ik heb dat ook tegen mevrouw Fischer gezegd, ik heb mijn eigen verantwoordelijkheid genomen.

De heer Claassen (PVV): Ja.

Waarnemend Gouverneur Remkes: En als u een boodschappenjongen had willen inhuren, met alle respect voor boodschappenjongens, dan had u niet voor deze route moeten kiezen. Zo simpel is het wat mij betreft. Als er dan een beroep gedaan wordt op de Commissaris dan neemt hij zijn eigen verantwoordelijkheid ook. Zo ben ik gebouwd.

De vicevoorzitter: De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Prachtig. Het punt wat ik wilde maken is dat het enorm had geholpen, enorm had geholpen, als er in ieder geval wel de dialoog was geweest. Maar u wist aan de voorkant al dat dat niet tot een meerderheid zou gaan leiden als er een iemand die mogelijkerwijs op eigen titel, zijnde een niet-PVV'er, daar had gezeten, want met name van twee partijen hier weet u dat die op basis van politieke ideologie uitgesloten worden en u heeft door uw keuze die u gemaakt heeft dat ondersteund. Bent u het daar niet met mij eens dat het feit dat u dat steunt, dat partijen uitgesloten worden op partijideologie, een slechte zaak is voor de democratie.

Waarnemend Gouverneur Remkes: U vraagt mij nu ook weer naar de bekende weg, want ik heb zojuist inderdaad aangegeven dat voor mij een heel belangrijk criterium was, is er vrijdag 2 juli aan het einde van de dag ook een College wat geacht kan worden verkozen te worden en daar kwam ik inderdaad bij andere modellen uit, even los van mijn eigen politieke opvattingen en mijn eigen politieke antipathieën en sympathieën zeg ik er maar bij. Dat heeft daar weinig mee te maken.

De vicevoorzitter: De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Dat is dan goed om te horen voorzitter dat dat zo is, maar door gehoor te geven aan een hele kleine minderheid in de Staten, door gehoor te geven aan een minderheid van het electoraat hier in Limburg, zijnde D66, PvdA, die ons zelfs vandaag nog uitmaakt voor extreemrechts, dat u daar gehoor aan geeft en steunt dat dat kan gebeuren in een democratie en die weg volgt, dat is het punt dat ik wil maken, dat de PVV wil maken, dat is schandalig, en daarom dat we ook een melding hebben gemaakt van discriminatie op basis van politieke overtuiging.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Volgens mij schiet u ernaast want ik ga er gemakshalve maar even van uit dat een meerderheid in deze Staten straks zes Gedeputeerden zullen benoemen en dat is dus het democratische proces waar ik naar verwijs. Mijnheer de voorzitter, mevrouw Jenneskens heeft iets gezegd over bestuurscultuur, hoe wij ons verhouden tot elkaar. Dat is een belangrijk element, maar wat mij betreft, dat zeg ik erbij, is bestuurscultuur toch net even ook wat breder. Daar zitten wat mij betreft nog een paar andere heel belangrijke elementen ook in. In de eerste plaats hoe verhoudt het bestuur zich tot de burgers. In de tweede plaats hoe verhouden GS en de Staten zich tot elkaar. En u hebt daarover in één van die beide brieven waar ik naar verwijs iets terug kunnen vinden. Dat gaat namelijk over in ieder geval een gelijke informatieverstrekking in de richting van de Staten en in het extraparlamenteair model, zeg ik ook in de richting van mevrouw Plusquin. Want zij vroeg, is dit een extraparlamenteair College, sommige sprekers hebben daar ook iets over gezegd, zal het niet zo zijn dat er sprake is van specifieke banden met één van de Statenfracties in deze Staten. Daar is geen misverstand over. Dat is een element van bestuurscultuur. Ook de verhouding van Gedeputeerden, en

trouwens in wat andere zin de verhouding van de Staten tot onze provinciale organisatie en de medewerkers, is daar wat mij betreft een onderdeel van. En als het gaat om de onderlinge verhoudingen in de Staten, spreek ik eigenlijk liever niet over bestuurscultuur maar is het veel meer een kwestie van parlementaire cultuur en aan die parlementaire cultuur zal het een en ander moeten verbeteren. Dat is ook de reden waarom in overleg met de griffier, en volgens mij is het nu inmiddels een datum geworden, er een Statendag zal worden georganiseerd om over dit soort elementen met elkaar te praten. Dan heeft mijnheer Driessen een aantal opmerkingen gemaakt waar ik al op heb gereageerd. De fractie van GroenLinks, mevrouw Jetten, die heeft een aantal inhoudelijke punten aangegeven en mevrouw Plusquin heeft daar ook iets over gezegd. Laat ik maar even met dat laatste beginnen. Mevrouw Plusquin vraagt of het een extraparlamenteair College is. Het antwoord heb ik net gegeven. Het antwoord is ja. Ook dat is in de brief die u gekregen hebt in feite helder verwoord. Dus dat is ook een beetje vragen naar de bekende weg. Er is geen uitgewerkte portefeuillevdeling. Nee, dat klopt. Ik heb daar woensdag ook iets over gezegd, omdat dat gewoon niet kan. Het College is een formeel instituut en het College als formeel instituut heeft de verantwoordelijkheid voor de verdeling van de portefeuille en u hebt een duiding gekregen van het profiel voor de beoogde Gedeputeerden, maar dat was het op dit moment ook dan even en het College zal zich aanstaande dinsdag natuurlijk buigen over de specifieke portefeuillevdeling.

De vicevoorzitter: Een interruptie van mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp het formele punt. Wij hebben een motie klaarliggen en ik zou die graag in stemming willen brengen voor het voorstel.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Ik versta u wat moeilijk.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ja, ik kan daar niets aan doen denk ik. Ik probeer in de microfoon te spreken. Maar wat wij eigenlijk willen, is dat het Statenvoorstel wordt aangevuld met een voorstel voor de verdeling van de portefeuilles, want voor ons is dat essentieel.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Dat verhoudt zich niet met de formele procedures. Ik kan u daar op dit ogenblik niet mee helpen. U krijgt dus wat mij betreft dat voorstel niet, omdat het gewoon niet kan. Kijk, laat ik dat er dan aan toevoegen. Ik heb natuurlijk, voor zover daar opmerkingen over gemaakt zijn, goed geluisterd. En ik kan u ook zeggen: mijn voorstel is klaar, maar daar ga ik op dit ogenblik geen nadere mededelingen over doen. En u kunt altijd even de ordentelijke procedures volgen. U kunt mij ter verantwoording roepen op het moment dat het College besluitvorming heeft gepleegd over de portefeuilles. Maar de Staten moeten niet op de stoel van het College van GS willen gaan zitten. Ook dat is een kwestie van bestuurscultuur, een rolvastheid: Rolvastheid. Dan heeft mevrouw Plusquin iets gezegd over motie 2744. Laat ik het zo maar aangeven, en nu spreek ik maar even als College van GS, ik kan niet anders. Dat is wat mij betreft een belangrijke bouwsteen voor het werkprogramma zoals de Staten dat zo snel mogelijk na het zomerreces zullen krijgen. Dat geldt ook voor de after corona, even wensdenken, ondersteuningsmaatregelen. Ongetwijfeld wordt er ook gekeken naar Maastricht Aachen Airport. Dat was in het document wat ik gezien heb een vrije kwestie maar ik weet natuurlijk ook dat dat een meer beladen onderwerp in deze Staten is. Dus daar zal het College ook heel zorgvuldig naar kijken. Ik kan u de ambitie op het punt van globale planning aanpak stikstof en natuurherstel geven. Een eerste actie van het College, allemaal even in voorspellende zin, is het openstellen van de subsidieregeling kwaliteit natuur en landschap gericht op de omvorming van

landbouwhectares naar natuur. Dat gaat om vrij aanzienlijke bedragen. Een aanvraag SPUK, natuurherstel, € 61,8 miljoen is ingediend en wordt beoordeeld door LNV op dit moment. Na goedkeuring zal dat ook zo snel mogelijk worden opengesteld. Een snelle start van de gesprekken met piekbelasters die zich vrijwillig hebben gemeld. Dus er zitten een aantal acties in de pijplijn en ik probeer hiermee aan te geven dat dit natuurlijk de volle aandacht van het College heeft ook in uitvoeringstechnische zin, want het is mij volstrekt helder dat er op dat punt wel iets moet gebeuren. In Den Haag is er op dit moment als het om dit thema gaat veel in beweging. Dus is ook nog de achtergrondmuziek, onder meer de financiële kaders, wat bewegende beelden, maar er zal op een adequate manier op worden ingeschoten. Ik heb zojuist voor de eerste termijn van de Staten iets gezegd over de nevenfuncties. De vragen aan de heer Satijn hadden woensdag gesteld moeten worden. Die vond ik eerlijk gezegd wat ongepast. Er zijn natuurlijk in dat screeningsproces, en wie de geheime verslagen heeft nagelezen die heeft zich daarvan kunnen verzekeren, een groot aantal onderwerpen aan de orde geweest ter voorkoming en ter vermijding van kwetsbaarheden, waar inmiddels de nodige lessen uit getrokken zijn. Ik hoop daarmee ook inmiddels voldoende te hebben gereageerd op mevrouw Jetten die gevraagd heeft naar een aantal inhoudelijke punten. Dan kom ik bij de heer Claassen die iets over het proces heeft gevraagd. Ik heb daar inmiddels bij wijze van interruptie iets over gezegd, ook aangegeven dat er geen sprake is geweest van gesprekken met voltallige fracties en dat er wat mij betreft maar een paar uitgangspunten hebben gegolden en dat zeg ik ook in de richting van mevrouw Fischer. In de eerste plaats de vraag hoe ziet het team eruit. Kan het team dat de komende kleine twee jaar aan? Is er ook sprake van voldoende diversiteit in het team? Is er sprake van voldoende inhoudelijke kwalificatie? Ik heb ook de vraag natuurlijk gesteld kan deze Provincie met zes Gedeputeerden worden bestuurd. Mijn antwoord daarop is ja, dat kan. Ik heb daarbij ook wel in mijn achterhoofd dat een extra Gedeputeerde ook extra geld kost. Dat gaat niet alleen om het salaris van een Gedeputeerde maar dat gaat ook om de entourage. Ik heb de indruk dat mevrouw Fischer de brief van verkenner Hoes, maar ik heb u dat ook gezegd in het gesprek dat wij gehad hebben, wat eenzijdig heeft gelezen, want aan het slot van die brief van 10 juni staat uitdrukkelijk ook het advies om mij wat ruimer te oriënteren en dat heb ik dus gedaan. De conclusie die ik daaruit getrokken heb, is de conclusie zoals in het voorstel zoals dat nu op tafel ligt is neergelegd.

De vicevoorzitter: Een interruptie van mevrouw Fischer.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Dank u wel voorzitter. Ja, dat hebben we allemaal gelezen. We hebben het ook met elkaar erover gehad. U staat links, ik rechts. We komen niet in het midden uit. Dat doet er niet toe. Alleen u zegt dat een zevende Gedeputeerde te duur is eigenlijk.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Ik geef u een aantal argumenten.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Ja, dat klopt maar we beginnen met het geld, want dat is één van uw toch belangrijke vaststellingen, want u zei aan mij ook dat de entourage van een Gedeputeerde - veel geld kost. Het rijden met een taxi kost inderdaad veel geld. We hebben 6.8 fte gehad en daar hebben we het mee moeten doen. Dat was heel veel werk. Nu wilt u die arme nieuwe mensen die er komen met zijn zessen dat werk laten opknappen. Dat lijkt mij schier onmogelijk. Dat is dan ook waarom ik straks dat amendement indien, maar ik vind dat geld in deze Provincie om een goed bestuur te krijgen, en een bestuur dat ook van links naar rechts, van boven naar beneden, oud en

jong, iedereen genoeg aandacht geeft, en er heel veel werk te verzetten is, zeer zeker geen rol mag spelen.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Ik heb het ook bewust zo geformuleerd. Ik heb u een aantal argumenten genoemd waarbij ik begonnen ben met het evenwichtige team. Dat is voor mij, met de criteria die daarbij horen, het doorslaggevende argument en dan zijn er ook nog een aantal nevenoverwegingen. Zo is wat mij betreft de afweging tot stand gekomen en ja dat vertrouwen heb ik. Anders had het voorstel niet op tafel gelegen. Ik wil wel even iets rechtzetten. In uw brief suggereert u dat de Commissaris buiten zijn bevoegdheden is gegaan. Dat is zeker gelet op de voorgeschiedenis natuurlijk niet aan de orde en dat weet u volgens mij zelf ook heel goed. Daarmee heb ik, mijnheer de voorzitter, ook wat mij betreft voldoende gereageerd op de vragen van de heer Claassen.

De vicevoorzitter: Ik heb nog een interruptie van de heer Driessen voor u.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Ja voorzitter, ik hoor de Gouverneur zeggen over die zeven Gedeputeerden dat één van de argumenten is dat dat geld kost, dat dat veel geld kost. Nu ben ik aan het overdenken aangezien wij alle kaders al hebben vastgesteld in dit huis, of een groot deel ervan, in ieder geval een enorm takenpakket is wat dus niet meer uitgevoerd moet hoeft worden, of het voor de Gouverneur dan geen overweging was om vijf Gedeputeerden te kiezen want dat is nog goedkoper dan zes?

Waarnemend Gouverneur Remkes: Ja, ook die mogelijkheid is mij door het hoofd geschoten, maar daar heb ik uiteindelijk alles afwegende niet voor gekozen. Zeker. Nee, ik heb de bijlage bij de brief van de heer Hoes natuurlijk waar drie modellen aan de orde waren, ik dacht dat het de eerste verkennersronde was, ook zorgvuldig bestudeerd. Zeker.

De vicevoorzitter: We hebben een interruptie van de heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja, ik weet niet of de heer Driessen nog een vervolg had. Ik vroeg mij af of bij die overweging om die zesde dan eraan toe te voegen het dan een verschil maakte dat die dan lid zou zijn van het CDA en dan eventueel tot een meerderheid in deze zaal zou leiden.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Laat ik dat ook maar in alle helderheid aangeven.

De vicevoorzitter: Ik vind de aversie in deze Staten. U hebt dacht ik, of één van uw collega's, de suggestie gewekt alsof het element bestuurscultuur eenzijdig bepaald wordt door het CDA. Dat is een misverstand. Dat is een misverstand. U moet ook zelf in de spiegel kijken. U hebt in het verleden, ik heb daar een paar weken geleden in deze Staten ook iets over gezegd, een aantal dingen laten gebeuren dat vragen om moeilijkheden was. Het is dus iets te kort door de bocht om nu eenzijdig te kijken naar één van de fracties in deze Staten.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, en dan had ik graag antwoord op de vraag over wat de overwegingen waren om deze Gedeputeerden naar voren te schuiven en met name dan om die zesde eraan toe te voegen.

De vicevoorzitter: In feite heb ik die vraag al beantwoord. Omdat A, zoals gezegd, ik eigenlijk wel graag 'at the end of the day' wilde weten dat er een College was, maar B omdat ik mevrouw Van Toorenborg kende en mevrouw Van Toorenborg is een hele stevige mevrouw waarvan ik de overtuiging heb dat zij aan het bestuur van Limburg een hele stevige bijdrage kan leveren in positieve zin en prima past in het team zoals dat wordt voorgesteld. Dus dat is wat mij betreft een positieve overweging en geen negatieve overweging.

De vicevoorzitter: De heer Driessen.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Ja voorzitter, allereerst dank aan de heer Van Caldenberg voor de aanvulling op mijn vraag, want dat was dus eigenlijk waar ik naar toe wilde, want de Gouverneur zei aan het begin van zijn betoog nog, en ik dacht al dat het zou leiden naar het feit dat aan het einde van deze dag mensen voorgestemd moeten worden en dat er een College komt te zitten, deze personen gaan hier niet zitten op partijkleur. Deze personen gaan niet zitten op partijkleur maar op persoonlijke titel. Dus dan zou het toch irrelevant zijn of daar vijf mensen zitten en dat dat toevallig in een partij waar ze lid van zijn geen meerderheid heeft.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Maar daarom heb ik ook net benadrukt dat ik mevrouw Van Toorenborg primair gevraagd heb vanuit mijn overtuiging dat zij een stevige bijdrage aan het bestuur van deze provincie kan leveren los van politieke achtergrond en dat is ook precies de reden waarom het proces gevolgd is zoals mevrouw Werrij dat heeft beschreven, niet meer en niet minder.

De vicevoorzitter: Een volgende interruptie van de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): In die gedachtenlijn, voorzitter, zou het dus ook net zo goed een andere Gedeputeerde kunnen zijn geweest, niet zijnde van het CDA, en dan had het CDA dat gesteund. Was dat een optie zonder dat ze vanuit CDA-achtergrond een Gedeputeerde leverden? Maar in uw denken zou dat ook een oplossingsrichting kunnen zijn geweest. Maar het is wel een CDA'er. Ik heb verder niets tegen het CDA.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Ik heb niet rondgebeld met allerlei theoretische opties. Nee. Ik heb daar welbewust ook een keuze in gemaakt. En de heer Van Caldenberg, dat heb ik hem kwalijk genomen trouwens, die heeft de woorden zetbaas van Den Haag genomen. Er is, mijnheer de voorzitter, door mij in dit hele proces op geen enkele wijze op geen enkel moment contact opgenomen met de minister of met wie dan ook in Den Haag. Dat heb ik op eigen verantwoordelijkheid gedaan, even voor de helderheid.

De vicevoorzitter: Een interruptie van de heer Thewissen.

De heer Thewissen (SVL): Dank u wel, voorzitter. Ik vind het niet gepast om het hier over de kwaliteit van de nieuw te installeren Gedeputeerden te gaan hebben, maar ik kan de woorden van de CdK niet anders uitleggen dan dat hij mevrouw Van Toorenborg benaderd heeft omdat ons kent ons. Hij kende haar vanuit Den Haag. Bent u het met mij eens dat dat nu net de schijn van elkaar kennen oplevert waar we net vanaf willen?

Waarnemend Gouverneur Remkes: Kijk, als u van mij had gevraagd van wel welke willekeurige burger in deze Provincie eens even op of die Gedeputeerde wil worden, dan had ik gezegd ga maar een poosje fietsen want dat is volstrekte theorie. Ik loop lang genoeg in dit leven rond om een hele hoop mensen te kennen en vanzelfsprekend zit deze Provincie niet te wachten op mensen met een blanco achtergrond. Mensen moeten ook enigszins gepokt en gemazeld zijn in het openbaar bestuur en weten waar ze voor staan. Zo simpel is dat en volgens mij heb ik daar laatst in de Staten ook iets over gezegd. Dus dat soort verhalen daar moet ik helemaal niets van hebben.

De vicevoorzitter: Dan heb ik een interruptie nog van de heer Claassen en daarna mevrouw Fischer.

De heer Claassen (PVV): Met twee vragen voorzitter, want inderdaad een persoon als u en van uw statuut en ervaring in het verleden heeft natuurlijk een enorm netwerk. Ik kan me niet voorstellen dat in dat netwerk net deze beoogde Gedeputeerde die stevige persoon is die het zou kunnen doen. Het had dus ook net zo goed iemand anders kunnen zijn die hier bestuurlijke kracht had kunnen brengen en dan gevraagd aan het CDA wilt u dat ook steunen, want ik hoor van het CDA dat ze zeggen het had niet uitgemaakt wie er zat, we hadden dat gesteund. Dus het had niet per se zo gehoeven maar blijkbaar was het nodig voor de steun denk ik dan.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Als de heer Driessen zegt als dit een onbegaanbare weg zou blijken te zijn waren er nog andere mogelijkheden geweest, dan is het antwoord ja. Zeker. Maar ik heb vastgesteld dat we deze weg konden gaan en dus ben ik op deze weg doorgegaan. Dat is de simpele verklaring. En de heer Thewissen die zegt iets wat mij ook totaal niet beviel, zo snel mogelijk terug naar Groningen. Ik heb inderdaad met de minister van Binnenlandse Zaken over de termijn waarin ik hier zit heldere afspraken gemaakt, maar dat heeft wat mij betreft in dit proces geen enkele rol gespeeld. Er zijn twee overwegingen voor mij geweest om snelheid te betrachten. In de eerste plaats omdat ik mij steeds ongemakkelijker begin te voelen als eenhoofdig bestuur en dat moeten de Staten ook niet willen. Dat is democratisch, een term die hier veelvuldig is gevallen, een groot mankement, een groot mankement. Ik heb mij daar de afgelopen weken mee gered maar het is voor mij wel een belangrijk motief geweest om te zeggen van wij moeten een beetje haast maken. En een tweede motief is geweest dat ik steeds meer signalen, ook van burgers, bedrijven, boeren en buitenlui opving van wij willen zo snel mogelijk weer een volwaardig bestuur en wat ik dus niet begrijp is dat dat besef bij een paar fracties hier in deze Staten niet helder en scherp op het netvlies staat. Daar heb ik dus ook geen enkel begrip voor, maar dat waren en zijn voor mij de motieven.

De vicevoorzitter: Ik heb een interruptie van de heer Thewissen, maar mevrouw Fischer was eerder. Dus zij heeft eerst het woord.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Ja. Ik vroeg eigenlijk op datgene wat u in uw voorlaatste opmerking zei. Daarop had ik graag iets gezegd, maar dat was even niet gezien. Als ik het hier allemaal zo rustig aanhoor dan denk ik wat hebt u die kandidaat-Gedeputeerden aangedaan, want we voelden ons ongemakkelijk met het CDA. Ik druk me misschien verkeerd uit maar het is duidelijk dat een groot aantal mensen niet zaten te springen om een CDA-Gedeputeerde en waarom? Omdat er gewoon, of dat nu waar is of niet, met een aantal CDA'ers dat hier in de zaal zit altijd een meerderheid is. Ikzelf voel me daar ook een beetje ongemakkelijk over, want het extraparlamentaire gedeelte wordt zo minder. Maar ik heb te doen met mevrouw Van Toorenburg, want zij komt dus straks misschien wel in een slangenkuil. Ik weet niet of u haar daar een plezier mee doet en eigenlijk ons met die manier

van denken, want achterdochtig is de mensheid. We kunnen allemaal tellen en eerlijk gezegd dacht ik ook dat gaat goed, dan hebben ze de meerderheid en dat is eigenlijk waar ik toch nog mee zit.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Volgens mij, mijnheer de voorzitter, is de gang van zaken bij de kandidaat mevrouw Van Toorenburg juist een onderstreping van het extraparlamenteaire model. In het oude model waren het de fracties die de kandidaten stelden in deze Statenvergadering. Dat is dus niet aan de orde. Ik zal straks de kandidaten stellen in dat extraparlamenteaire model onder de aantekening dat men geacht wordt met alle fracties, dus ook met de fractie van u mevrouw Fischer, goede betrekkingen te onderhouden en ook open betrekkingen te onderhouden, en vooral ook goed naar de Staten te luisteren. Dat is de primaire invalshoek.

De vicevoorzitter: Mevrouw Fischer.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Als dat zo is dan hoop ik dat het goed komt.

De vicevoorzitter: Dank u wel. Dan hebben we een vraag van de heer Thewissen.

De heer Thewissen (SVL): Dank u wel, voorzitter. De mensen in deze zaal vinden, en u kunt mij heel direct aan uw zijde vinden, dat wij ook naar ons eigen aandeel moeten kijken in de ontstane situatie. Ik ben één van de personen die dat ook altijd te berde brengt. De woorden die u hier bezigt komen op mij over als dat u het nu eenzijdig bij de Staten legt, dat wij blijf geven van gebrek aan besef. Die woorden werp ik ver van mij en ik zou u dan ook als CdK, via de voorzitter, willen uitnodigen, als die Statendag georganiseerd wordt, om mee te doen en ook daar blijf te geven van de zelfreflectie over uw rol in dit proces. Neemt u die uitnodiging aan?

Waarnemend Gouverneur Remkes: Ik was van plan om op de weg naar de Statendag een actieve rol te spelen. Zeker. Ik moet daar nog even wat verder over nadenken, maar ik denk ook dat ik u voor die tijd een brief stuur. Vanzelfsprekend vind ik dat de waarnemer ook in dat proces een rol moet spelen. Waar het mij om ging, en ik heb goed naar u geluisterd, ook naar uw interrupties, is dat u zei in een bepaalde interruptie van u kunt ook nee zeggen. Dat is ook zo. Maar dat is precies wat ik bedoel. Er is hier te vaak nee gezegd en dat is precies wat ik bedoel met het niet nemen van je bestuurlijke verantwoordelijkheid vanuit een bereidheid om ook compromissen te sluiten. U hebt aan tafel gezeten. De heer Van Caldenberg heeft aan tafel gezeten. Zeker.

De vicevoorzitter: Ik kijk even naar de heer Thewissen. Hij wil als eerste reageren. Daarna de heer Van Caldenberg. Dan ga ik u toch oproepen om te proberen uw interrupties wat meer richting het einde te bewaren, zodat in ieder geval de Gouverneur zijn betoog ook af kan maken en de vragen die u wilt stellen die krijgen dan een plek, maar dan kunnen we toch ook een stukje consistentie nog in zijn betoog houden. De heer Thewissen.

De heer Thewissen (SVL): Dank u wel, voorzitter. Ik constateer dat de CdK en ik hier lijnrecht tegenover elkaar staan, want ik denk dat juist dat er te vaak ja is gezegd heeft geleid tot de situatie waar we in zitten.

De vicevoorzitter: Dank u wel. De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja voorzitter, ik vroeg mij af of de woorden die de heer Remkes spreekt in de richting van delen van deze zaal over het te vaak nee zeggen niet gewoon gelden voor deze hele zaal, want ik vraag mij af in hoeverre die woorden dan ook boven de partijen staand zijn, want daar waar sommigen ja zeggen, zeggen anderen nee en waar er ook momenten zijn dat anderen ja zeggen, zeggen anderen weer nee. Dus om daar met vingers te gaan wijzen naar delen van deze zaal vind ik onterecht.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Ik heb gekeken naar hoe het proces zich voltrokken heeft en ik ben volgens mij mijn termijn begonnen met te zeggen dat het de verantwoordelijkheid van de hele Staten is om eens een keer fatsoenlijk op de afgelopen maanden te reflecteren. Dan zijn wij dat van harte met elkaar eens, maar u hebt natuurlijk ook een rol gespeeld in het formatieproces en eerlijk gezegd bij die Statenvergadering, ik dacht dat het 4 juni was, hoor ik u nog een indringend pleidooi houden over de inhoud en ik was het daar eigenlijk mee eens. Maar wat gebeurt er vervolgens toen het wel over de inhoud ging? Toen haakte de fractie van de SP af en dat is dus precies wat ik bedoel van je zult je goed moeten realiseren dat als je in zo'n proces zit dat je ook bereid moet zijn om compromissen te sluiten.

De vicevoorzitter: De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, dat geldt dan voor iedereen die daar aan tafel zit en als het gaat over het kijken naar het proces daar heeft ook deze voorzitter van de Staten een rol in gespeeld. Dan heb ik het niet over degene die er nu acterend zit.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Nee, dat klopt maar ik kijk even naar die motie, die motie 2744. Dat is natuurlijk geen onverplichte motie. Daar staan mevrouw Jetten, mevrouw Fischer, de heer Kuntzelaers, de heer Franssen, de heer Reuser van SVL, mevrouw Jenneskens, mevrouw Straus en de heer Van Caldenberg van de SP onder, en mevrouw Plusquin. En toen ik die motie las, toen dacht ik het is inhoudelijk voor de bakker, maar ja ik was zoals soms wel vaker gebeurt te optimistisch. Mijnheer de voorzitter, ik rond af. Ik heb volgens mij al gereageerd op wat mevrouw Fischer zei. Zij heeft een amendement aangekondigd. Dat begrijp ik ook vanuit de consistentie der dingen, maar u zult van mij begrijpen dat ik het amendement ontraad. Op mevrouw Werrij heb ik eigenlijk ook al gereageerd door te zeggen dat haar lezing van de gang van zaken klopt. Dus ik heb gezegd wat ik in eerste termijn wilde zeggen.

De vicevoorzitter: Ik dank u Gouverneur. Gelet op de tijd wil ik inventariseren bij de sprekers, en ik ga ze even af, om te zien of er behoefte is aan een tweede termijn en zo ja op welke wijze. Daarna kunnen wij de conclusie trekken of wij die tweede termijn nu direct doen of dat wij eerst de lunch gaan inlassen. Mevrouw Plusquin?

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Wij hebben behoefte aan een tweede termijn maar ook aan een lunch.

De vicevoorzitter: Ik ga even de sprekers langs. Mevrouw Jenneskens? Geen tweede termijn. De heer Driessen?

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Ja, behoefte aan een tweede termijn maar inderdaad ook aan lunch.

De vicevoorzitter: Een lunch ook. Mevrouw Jetten? Geen tweede termijn. De heer Franssen. Geen tweede termijn. Mevrouw Plusquin? Wel een tweede termijn. De heer Kuntzelaers? Geen tweede termijn. De heer Claassen?

De heer Claassen (PVV): Ja, ik heb nog één of twee vragen. Ik dacht dan doen we dat in de tweede termijn, maar ik hoor ook het knorkest. Dus het zou misschien goed zijn om dan toch te eten eerst.

De vicevoorzitter: Maar u heeft nog twee vragen geeft u aan. De heer Van Caldenberg?

De heer Van Caldenberg (SP): Ja, ik sluit mij eigenlijk aan bij de mensen die honger hebben en ook een tweede termijn willen.

De vicevoorzitter: Een tweede termijn. De heer Thewissen.

De heer Thewissen (SVL): Idem dito.

De vicevoorzitter: Mevrouw Straus? Geen tweede termijn. Mevrouw Fischer? Geen tweede termijn. Mevrouw Werrij? Geen tweede termijn. Dan constateer ik dat er vijf fracties zijn die behoefte hebben aan een tweede termijn met een maximale spreektijd van anderhalve minuut. Dat weet u. Dan zou ik u willen voorstellen dat wij dat kwartiertje er nog aan toevoegen en dan het debat in ieder geval afronden en dat wij daarna tijd nemen voor de lunch en ik het voorzitterschap dan teruggeef aan de Gouverneur. Is dat akkoord? Is dat akkoord? Ja? Dan gaan we dat doen.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Ik ga nu niet meteen de tweede termijn doen. Ik wil die heel eventjes voorbereiden ook.

De vicevoorzitter: Nee mevrouw dat gaan we nu niet doen. De schorsing is dan hooguit vijf minuten als u dat wilt, maar we gaan niet een half uur schorsen zodat er toch een lunch gedaan kan worden. Het is het een of het ander. Dus het ordevoorstel wat ik nu doe is om de tweede termijn nu te doen. Dat zijn nog vijf sprekers die dat willen doen. Wie is voor dat voorstel? Wie is tegen het voorstel? Dan constateer ik dat het ordevoorstel is overgenomen dat wij gaan starten met de tweede termijn. Dan geef ik het woord aan de heer Driessen.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Maar ik wil dus wel die vijf minuten schorsing die ik net kon krijgen.

De vicevoorzitter: Oké. Dan is de vergadering voor vijf minuten geschorst. Dan start de lunch vijf minuten later.

[SCHORSING]

De vicevoorzitter: Ik verzoek u uw plaatsen weer in te nemen, dames en heren. Dan heropen ik de vergadering dames en heren en geef ik als eerste het woord aan de heer Driessen namens de fractie Forum voor Democratie.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Dank u wel voorzitter. Ik had eigenlijk een tweede voordracht uit het boek gepland maar ik heb begrepen dat u haast en honger heeft. Dus dat zal ik u besparen. Afgelopen woensdag was ik niet voornemens om te komen naar de plechtmatigheid die gepland stond, want ik was getuige van het Limburgs kampioenschap clichématigheden opvoeren en eerlijk gezegd was dat spannender dan Oranje dat speelde op het Europees Kampioenschap want het ging nek-aan-nek tussen de coalitiepartijen en vandaag zijn we met die coalitiepartijen in de verlenging beland. Ik ben derhalve ook blij dat ze niet voor een tweede termijn gaan want dan had ik er nog een keer naar moeten luisteren. Ik heb wel nog een aantal vragen staan voor de Gouverneur. En dat is: ik heb nog niet helemaal helder waarom wij niet waren uitgenodigd of alle partijen waren uitgenodigd bij de gesprekken om eventueel een kandidaat-Gedeputeerde te leveren. Dan een tweede punt is: vorige week geloof ik was ik op bezoek en toen kregen wij een dienstmededeling over hoe een en ander zou lopen en binnen een kwartier stond ik weer buiten. Toen be kroop mij toch het gevoel, en ik weet niet of ik dat zo uitgesproken heb op dat moment, dat ik de namen vanzelf wel in de krant zou lezen. De Gouverneur gaf mij toen te kennen dat wij netjes op maandag of dinsdag gewoon de namen in onze mail zouden krijgen maar tot mijn grote spijt en schrik is het toch gebeurd dat wij de namen eerder uit de krant lazen dan dat wij deze van de Gouverneur hoorden. Hoe heeft het kunnen gebeuren is mijn vraag? Dan, als ik mij goed heb laten informeren, heeft Gouverneur Remkes zelf deelgenomen aan een commissie voor bestuurlijke vernieuwing en hoe verhoudt die commissie met haar aanbevelingen voor bestuurlijke vernieuwing zich tot het proces dat de heer Remkes heeft gevoerd hier in Limburg en met inspraak van iedereen? Tot zover voorzitter.

De vicevoorzitter: Dank u wel, mijnheer Driessen. Wij gaan verder met mevrouw Plusquin namens de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Allereerst willen wij de Gouverneur danken voor zijn uitgebreide reactie. Daar hebben wij veel waardering voor en het doet ons dan ook grote deugd dat motie 2744 leidend zal zijn. Toch blijven wij met heel veel vragen en onduidelijkheden zitten. We koesteren de hoop om tot een nieuwe bestuurscultuur te komen. Zeker nu het College eindelijk voorgesteld is, zouden wij duidelijkheid en integriteitshandhaving ook verwachten. En over de portefeuilleverdeling is slechts summier wat bekend. Ja, het College beslist intern over die portefeuilleverdeling, maar wij als Provinciale Staten benoemen diezelfde Gedeputeerden. Weten voor wie en waarvoor we stemmen lijkt ons dan het minste waar we om kunnen vragen passend bij de democratie. En toch blijft het onbeantwoord, terwijl het College niet voor niets ons vertrouwen nodig heeft. Wij, Provinciale Staten, staan immers aan het hoofd van deze Provincie. Dat het vertrouwen onmisbaar is dat weten we allemaal. Het vorige College viel vanwege integriteitsteksties. Daarom is het ook nu nodig dat we tot een nieuwe bestuurscultuur komen en daar hoort ook bij om alle mogelijke belangenverstrengelingen, of schijn van, te voorkomen. En wij zien nu geen kans om zelfreflectie te vragen bij kandidaat-Gedeputeerden over nevenfuncties maar ook over die afstand die er zou moeten bestaan. Daarover zijn we het met zijn allen eens. We hebben immers allemaal kunnen zien waartoe het kan leiden als die afstand niet gehandhaafd wordt. Dan wil ik ook een lans breken voor mevrouw Fischer. 50PLUS presenteert een Limburgse kandidaat, die dan wordt afgewezen ten faveure van een CDA-Gedeputeerde. Voorzitter, ik rond af. Openheid van zaken,

weten waarop je stemt dat hoort bij een democratie. Het respecteren van de grondwet en de Provinciewet hoort bij een rechtsstaat. Dat zijn twee basisbeginselen waar wij voor staan. Daarover valt voor ons geen compromis te sluiten. Dank u wel.

De vicevoorzitter: Dank u wel, mevrouw Plusquin. We gaan verder met de heer Claassen namens de PVV.

De heer Claassen (PVV): Dank u wel voorzitter. U zult gemerkt hebben dat het wat onze fractie betreft vooral gaat over het proces dat gevoerd is. Ik wil nog wel benadrukken namens onze fractie dat het niet gaat over de mensen die daarbuiten zitten te wachten. Daar hebben we geen oordeel over. We gaan er wel over stemmen, maar wat ons betreft zit het venijn vooral in de procesvoering. Daarom hebben we wel nog twee vragen. We hadden de vraag gesteld of er van de bijeenkomsten gespreksverslagen zijn, van de gesprekken die u gevoerd heeft, die u met onze fractie niet gevoerd heeft, of dat fracties nog onderling gesproken hebben, want ik heb begrepen dat CDA en VVD op dat pad ook nog met elkaar en met u gesproken hebben. Zijn daar gespreksverslagen van die openbaar gemaakt kunnen worden, was een vraag van mij, want dat is normaliter wel de gang van zaken dat in het formatieproces gespreksverslagen voorhanden zijn. En als die er niet zijn, ben ik benieuwd waarom dat is en als ze er wel zijn, zou ik vragen deze openbaar te maken. Dan heb ik nog een vraag over het tijdspad, want de tiende werd laten we maar zeggen van de vorige formatie de stekker eruit getrokken. En de 25ste heb ik begrepen was de screening van de kandidaat-Gedeputeerden klaar. Hoe heeft dat tijdspad er dan uitgezien, want volgens onze fractie betekent dat eigenlijk dat aan de voorkant voor de tiende daar eigenlijk al mee gestart zou moeten zijn of in ieder geval alle namen al bekend hadden moeten zijn. Dus hoe passen deze zes kandidaten precies in het tijdspad dat de screening afgerond was? Tot slot wensen wij alle kandidaat-Gedeputeerden die dadelijk hier de feestzaal binnenkomen heel veel succes met de opdracht die zij hebben voor onze mooie provincie.

De vicevoorzitter: Dank u wel mijnheer Claassen. Wij gaan verder met de SP, de heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): U zit daar nog op die achterste rij. Dus dat is goed. U heeft het debat gehoord en er moet onze fractie een aantal zaken van het hart, want wij laten ons door niemand de mond snoeren omdat wij hier onze mening verkondigen, door niemand, ook al zou D66 dat graag willen. Dat doen wij niet. Voorzitter, wij zullen zeggen wat wij vinden en dat zullen wij ook blijven doen wat dat hoort bij de taak van de volksvertegenwoordiging. Wij vinden ook, en dat delen wij met mevrouw Fischer van 50PLUS, dat de wijze waarop het proces is gevoerd door de VVD en ook in een later stadium door de Commissaris van de Koning eigenlijk niet past bij de bevoegdheden die daarbij hoorden. Dat delen wij. Voorzitter, wij hadden drie voorwaarden, sociaal, stabiel en integer. En wij constateren dat wat er nu straks zit niet sociaal is, er geen beleid ligt, volstrekt instabiel los zand is en het proces om hiertoe te komen in ieder geval niet integer is geweest. Voorzitter, het maakt dus ook niet uit op dit moment of er Gedeputeerden van de PVV zitten, van Forum voor Democratie, van D66 of GroenLinks. Datgene wat de Limburgers ervan gaan merken is precies hetzelfde, eigenlijk helemaal niets. Voorzitter, dan is er nog één ding en dat is hoe gaan wij ons verhouden als SP tot dit College en dat zal zijn hard op de inhoud en zacht op de persoon zoals u dat van ons gewend bent.

De vicevoorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Caldenberg. Tot slot in tweede termijn van de Staten het woord aan de heer Thewissen namens de fractie SVL.

De heer Thewissen (SVL): Dank u wel. Er is al veel gezegd en wij beseffen dat dat niet altijd evenveel heeft bijgedragen aan de feestvreugde. Reflecterend wil ik wel namens SVL aangeven, dus fijn deze tweede termijn, wij zijn ons heel erg bewust dat het voor de waarnemend CdK 'a hell of a job' was. Dat beseffen wij heel goed ondanks dat wij het zeker over de gang van zaken en het proces absoluut oneens zijn en mijlenver uit elkaar staan. Dat gezegd hebbende wil ik wel nog van de gelegenheid gebruikmaken wat de voorganger van de PVV ook heeft aangegeven. Wij willen de kandidaten, de mensen die zijn gevraagd, het nieuw te installeren College, in ieder geval heel veel wijsheid wensen, heel veel veerkracht en niet in de laatste plaats ook heel veel plezier want dat mag ook wel meer terugkomen in dit huis.

De vicevoorzitter: Dat laatste woord kan ik alleen maar van harte onderschrijven mijnheer Thewissen. Wij komen daarmee aan het einde van de tweede termijn van de Staten. Ik geef het woord graag aan de CdK voor zijn termijn.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Ja, dank u wel. De heer Driessen heeft gezegd waarom zijn een aantal andere fracties niet uitgenodigd om namen te suggereren. Ik heb mijnheer de voorzitter natuurlijk het verslag, het eerste verslag van de heer Hoes, goed gelezen, het tweede verslag ook trouwens, maar ik ben daar natuurlijk een aantal dingen in tegengekomen van die wil niet met die en geen samenwerking met Gedeputeerden van die en die kleur. Dus dat was voor mij een gegeven in de zoektocht naar het team vanuit de veronderstelling en vanuit de wens dat er ook een meerderheid bereikt zou worden. Op grond daarvan heb ik de conclusie getrokken ik kan nog wel een aantal fracties uitnodigen om namen te noemen maar dat brengt het allemaal niet dichterbij. Dat is eigenlijk de hele simpele achtergrond van dat handelen. Ja, er hebben namen in de krant gestaan. U mag wel weten dat ik mij er ook mateloos aan geërgerd heb, maar als ik het de desbetreffende journalisten vraag dan weet ik wel wat het antwoord is: Wij beschermen onze bron. Dat zal het antwoord van de journalisten in uw richting ook zijn. Dus dat heeft geen enkele zin om je daar verder over op te winden. Dat is zeer tegen mijn zin het geval geweest. Ik heb er ook met ongenoegen kennis van genomen maar dat heb je niet in de hand. Ik hoef u niets te vertellen. Dat zijn dingen die soms gebeuren. Dan die commissie bestuurlijke vernieuwing. Ik kan u wel zeggen, ik heb tegen medewerkers gezegd je moet misschien eens een paar bestuurskundigen/politicologen aan de universiteit van Maastricht vragen of ze hier niet een proefschrift over kunnen schrijven, want het is echt zeg ik u in provincieland in dubbel opzicht een novum, dus een bijdrage aan de bestuurlijke vernieuwing, dat een waarnemend Commissaris tien weken in een situatie zat dat hij geen Gedeputeerden had en dat de bevoegdheden van het College van GS van rechtswege op hem overgingen. En het is ook een absoluut novum dat er gekeken wordt naar de Commissaris als het gaat om de afronding van een formatieproces. Dus in die zin heb ik zelf het gevoel een bijdrage geleverd te hebben, gewenst of ongewenst, dat laat ik maar even in het midden, aan de bestuurlijke vernieuwing. En overigens zeg ik u dat in dat rapport, wat toen ik hier op 19 juni kwam de heer Bovens voor mij had achtergelaten, dat rapport van de commissie parlementair stelsel, ook voor de Staten een aantal zeer behartenswaardige opmerkingen staan en het is als het gaat om politieke en parlementaire cultuur misschien wel aardig om daar ook eens kennis van te nemen. Dan mevrouw Plusquin. Over bestuurscultuur heb ik in mijn eerste termijn iets gezegd. Begrijp mij heel goed, ik onderschat dat punt niet maar ik haal toch ook nu in tweede termijn dat punt van parlementaire cultuur er nog wel even uit, want bestuurscultuur is een containerbegrip en als je erover wilt praten, dan zul je er echt ook even wat preciezer over moeten praten. Waar het gaat om de portefeuillevverdeling kan ik u echt niet helpen. Misschien daar nog één opmerking over, want u

wilt graag weten hoe dat in persoon is verdeeld. Nu is één van de staatkundige uitgangspunten dat individuele Gedeputeerden gewoon niet bestaan. En als u het verslag van de screening hebt gelezen dan is dat ook het punt dat daar in alle duidelijkheid in wordt gemaakt: Het College bestaat in zijn totaliteit en voert collegiaal bestuur. En als op een bepaald onderdeel dus niet gebeurt wat de Staten willen of wat delen van de Staten willen, dan is het hele College daarop aanspreekbaar. Misschien dat u dat nog een klein beetje kan helpen want er zijn in dat opzicht nog weleens misverstanden aan de orde, maar dat is de feitelijke staatkundige situatie. Laat mij dat dan nog zeggen, ook kijkende naar die verslagen van Hoes. Mij is echt opgevallen, want dat was natuurlijk een beperking in de zoektocht, het mochten geen oud-Gedeputeerden zijn en het mochten ook geen Statenleden zijn. Dat beperkt je zoekvermogen. Ik laat maar even in het midden of dat allemaal verstandig was of niet maar dat beperkt je zoektocht natuurlijk in zekere mate wel. De heer Claassen vraagt of er gespreksverslagen gemaakt zijn van de gesprekken die ik gevoerd heb. Nee. Maar daar is natuurlijk gesproken over wat is je bestuursstijl? Hoe was je van plan om te gaan met de Staten? Realiseer je je voldoende dat het College een extraparlamenteair College zal zijn? En heb je ook in die fase nog dingen te melden die je als voormalig wethouder aan de voorkant ook even benoemd wilt hebben, om maar één element eruit te nemen. Dat waren de onderwerpen die in de gesprekken aan de orde waren maar daar zijn geen verslagen van gemaakt.

De vicevoorzitter: Een interruptie van de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Dank u wel, voorzitter. Volgens mij ben ik dan niet duidelijk genoeg geweest van wat ik bedoelde. Ik bedoelde er zijn gesprekken geweest met fractievoorzitters of met hun partner zullen we maar zeggen ook nog daarna. Er zijn gesprekken gevoerd.

Waarnemend Gouverneur Remkes: Nee, ik heb volgens mij telefoongesprekken gehad met een aantal fractievoorzitters. En ik heb een aantal fractievoorzitters in persoon gesproken, waaronder de heer Claassen, maar dat ging vanuit een wat andere toonzetting heb ik zojuist gezegd. Mevrouw Werrij en mevrouw Straus zijn een half uur op mijn kamer geweest.

De heer Claassen (PVV): Is daar toen gezwegen of is er toen gesproken?

Waarnemend Gouverneur Remkes: Pardon.

De heer Claassen (PVV): Hebben jullie stilzwijgend tegenover elkaar gezeten of hebben jullie toen met elkaar gesproken?

Waarnemend Gouverneur Remkes: Dat ging grosso modo over dezelfde vragen die ik nu net stel en mevrouw Werrij heeft daar volgens mij ook aan gerefereerd, namelijk dat gesprek in de richting van de fractie van het CDA van blokkeren jullie überhaupt een Gedeputeerde van het CDA, want dat zou de zoektocht nog verder beperken, en daar kwam zoals mevrouw Werrij dat ook heeft aangegeven het antwoord nee op. Dus dat was zo de thematiek wat daar aan de orde was.

De vicevoorzitter: We hebben een interruptie van de heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja, voorzitter, waren die gesprekken die de Commissaris heeft gevoerd met mevrouw Werrij en mevrouw Straus afzonderlijk of was dat gezamenlijk?

Waarnemend Gouverneur Remkes: Ik dacht, het kan geen kwaad om de dames maar eens samen uit te nodigen. Dan de vraag hoe zit dat met het tijdpad. Want zijn die namen de tiende al aangeleverd? Nee. Ik doe het nu even uit mijn geheugen. Volgens mij zijn de namen in de richting Berenschot de zestiende of de zeventiende bij Berenschot aangeleverd. Dus dat heeft zich allemaal, daar hebt u gelijk in, in een betrekkelijk korte tijd voltrokken, maar die druk zat er ook op vanwege deze vergadering en vanwege de tijd die nodig is om dat allemaal op een fatsoenlijke manier af te ronden. De heer Van Caldenberg zei dat het de CdK niet past om dit proces te voeren. Ik heb daar in feite in eerste instantie iets over gezegd. De rol is mij opgedrongen en mede opgedrongen door de fractie van de heer Van Caldenberg en daar ben ik in eerste termijn ook op ingegaan. Het ware mij liever geweest als de Staten er zelf uitgekomen waren maar helaas mocht dat niet zo zijn. Dan nog één slotopmerking: De Limburgers merken er niets van. Mij is van alle politieke kanten zo ongeveer bezworen dat die 32 door de Staten vastgestelde beleidskaders ook de komende tijd leidend moeten zijn. Dus het nieuwe College zal ook binnen die beleidskaders natuurlijk primair het beleid gaan voeren in de richting van de Staten en dan zijn er een paar bijzondere onderwerpen waarvan ik gezegd heb daar komt een werkprogramma voor. Er zijn natuurlijk in eerste termijn ook pogingen gedaan van is het College rechts of is het College links. Ik denk dat op dit uitzonderlijke College dat gevormd gaat worden geen enkel predicaat links of rechts of weet ik veel van toepassing is. Dank u wel mijnheer de voorzitter.

De vicevoorzitter: Dank u wel, Gouverneur. Wij komen daarmee aan het einde van het debat. Ik ga de vergadering nu schorsen tot drie uur. Dan kunt u in ieder geval de lunch genieten en dan gaan wij daarna verder met de inhoudelijke benoemingsprocedure en installatie van de nieuwe Gedeputeerden. De vergadering is geschorst.

[SCHORSING]

6.2 Benoeming en installatie nieuwe Gedeputeerden

De voorzitter: De vergadering, dames en heren, is heropend en we zijn gekomen bij het punt benoeming en installatie Gedeputeerden. Het voorstel is zes Gedeputeerden, maar mevrouw Fischer heeft een amendement ingediend en heeft gevraagd om hoofdelijke stemming. Laten we dat direct maar doen.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Mag ik nog eventjes van de gelegenheid gebruikmaken om te zeggen, die 6.8 hadden we en stel dat het zou lukken dan moet het openstaan voor alles en iedereen. Het is niet speciaal op 50PLUS geënt, want dan zou het dus een hele nieuwe procedure moeten zijn.

De voorzitter: Ik maak wel ook even een opmerking van orde. We kunnen gewoon over het amendement stemmen trouwens, maar als het amendement wordt aangenomen, dan neem ik aan dat er ook een kandidaat gesteld wordt. Over die kandidaat kan ook gestemd worden maar de kandidaat zal hedenmiddag niet benoemd kunnen worden omdat het vooronderzoek en dergelijke allemaal niet heeft plaatsgevonden. Dus dat zal dan op een later moment moeten, maar ik begrijp dat u zich dat gerealiseerd hebt.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Ja, en ik realiseer me ook dat ik gezegd heb dat het niet alleen voor 50PLUS is maar voor alle partijen die dat zouden willen.

De voorzitter: Ik bedoel sowieso als er tegenkandidaten komen en die worden verkozen dan geldt precies hetzelfde. Maar laten we maar beginnen om te stemmen over het amendement en de griffier zal de namen opnoemen.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, een punt van orde.

De voorzitter: De heer Van Caldenberg heeft een punt van orde.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, is het mogelijk om over het amendement...

De voorzitter: Ik versta u niet.

De heer Van Caldenberg (SP): Sorry. Is het mogelijk om over het amendement en het voorstel als zodanig een stemverklaring af te geven?

De voorzitter: Vanzelfsprekend. Excuus. U hebt het woord voor een stemverklaring.

De heer Van Caldenberg (SP): Voorzitter, wij hebben heel veel gevoel bij de reden waarom mevrouw Fischer dit amendement indient namens de partij van 50PLUS. Dat heeft alles te maken met de wijze hoe het proces heeft plaatsgevonden. Echter wij zijn geen voorstander van zeven Gedeputeerden. Dus om die reden zullen wij tegen het amendement stemmen. En voor wat betreft het voorstel in het geheel krijgen we dadelijk een besloten stemming over personen, maar over het geheel dachten wij afscheid te nemen van de CDA-bestuurscultuur en wij constateren dat we die van de VVD erbij hebben gekregen en dat is niet een verbetering.

De voorzitter: Dank u wel. Bestaat er behoefte aan andere stemverklaringen? De heer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel voorzitter. LOKAAL-LIMBURG heeft ook veel begrip voor het amendement, maar wij leggen ons neer bij de opdracht die wij aan de Commissaris van de Koning hebben gegeven. Dus wij zullen tegenstemmen.

De voorzitter: Dank u. Mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Partij voor de Dieren gaat voor het amendement stemmen omdat wij ook al in de onderhandeling hebben aangegeven dat er niet alleen 32 beleidskaders zijn, maar ook nieuwe uitdagingen op het gebied van stikstof, natuurherstel en een transitie van de landbouw en dat wij denken dat dat erg veel is voor zes Gedeputeerden.

De voorzitter: Zijn er geen andere stemverklaringen? De heer Baneke.

De heer Baneke (GroenLinks): Ik had hem ook mee kunnen nemen in mijn stemming als ik als eerste mag beginnen maar ik wil namens GroenLinks even duiden dat wij tegen het amendement

zullen stemmen omdat wij denken dat er een afdoende proces is doorlopen en het geen zin heeft om dat nu op het laatste moment te veranderen.

De voorzitter: Oké. Bedankt. Ik zie verder niemand. Dan is nu de stemming echt geopend. De griffier.

Griffier Pregled: De heer Baneke?

De heer Baneke (GroenLinks): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Bastiaans is niet aanwezig. Mevrouw Berghorst.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Van Bijnen.

De heer Van Bijnen (PVV): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Bosch.

De heer Bosch (PVV): Tegen.

Griffier Pregled: Mijnheer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Tegen.

Griffier Pregled: Mevrouw Claessens-Schepers (SP).

Mevrouw Claessens-Schepers (SP): Tegen.

Griffier Pregled: Mevrouw Depondt-Olivers?

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Driessen.

De heer Driessen (Forum voor Democratie): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Ernst.

De heer Ernst (PVV): Tegen.

Griffier Pregled: Mevrouw Fischer-Otten.

Mevrouw Fischer-Otten (50PLUS): Voor.

Griffier Pregled: De heer Franssen.

De heer Franssen (LOKAAL-LIMBURG): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Frische.

De heer Frische (CDA): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Geraats.

De heer Geraats (CDA): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Heldens.

De heer Heldens (VVD): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Hermans.

De heer Hermans (PVV): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Ijpelaar.

De heer Ijpelaar (CDA): Tegen.

Griffier Pregled: Mevrouw Jenneskens.

Mevrouw Jenneskens (D66): Tegen.

Griffier Pregled: Mevrouw Jetten.

Mevrouw Jetten (GroenLinks): Tegen.

Griffier Pregled: Mevrouw Jiménez Hastenrath.

Mevrouw Jiménez Hastenrath (PVV): Tegen.

Griffier Pregled: Mevrouw Kerseboom.

Mevrouw Kerseboom (Forum voor Democratie): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Van der Linden.

De heer Van der Linden (LOKAAL-LIMBURG): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Lodewijks.

De heer Lodewijks (VVD): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Loomans.

De heer Loomans (Partij voor de Dieren): Voor.

Griffier Pregled: De heer Megens.

De heer Megens (PVV): Tegen.

Griffier Pregled: Mevrouw Mertens.

Mevrouw Mertens (GroenLinks): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Meziani.

De heer Meziani (CDA): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Nijskens.

De heer Nijskens (VVD): Tegen.

Griffier Pregled: Mevrouw Palmen.

Mevrouw Palmen (CDA): Tegen.

Griffier Pregled: Mevrouw Plusquin.

Mevrouw Plusquin (Partij voor de Dieren): Voor.

Griffier Pregled: De heer Reuser.

Reuser (SVL): Tegen.

Griffier Pregled: Mevrouw Schuuring.

Mevrouw Schuuring (PvdA): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Smeets.

De heer Smeets (SVL): Tegen.

Griffier Pregled: Mevrouw Straus.

Mevrouw Straus (VVD): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Thewissen.

De heer Thewissen (SVL): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Vaessen.

De heer Vaessen (D66): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Van der Valk.

De heer Van der Valk (SP): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Vincken.

De heer Vincken (SVL): Tegen.

Griffier Pregled: Mevrouw Voncken-Janssen.

Mevrouw Voncken-Janssen (CDA): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Van Wageningen.

De heer Van Wageningen (D66): Tegen.

Griffier Pregled: Mevrouw Werrij-Wetzels.

Mevrouw Werrij-Wetzels (CDA): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Westen.

De heer Westen (GroenLinks): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Westhoff.

De heer Westhoff (Forum voor Democratie): Tegen.

Griffier Pregled: De heer Wolters Gregório. Mevrouw Absil.

Mevrouw Absil (CDA): Tegen.

Griffier Pregled: Dat waren ze voorzitter.

De voorzitter: 42 stemmen zijn tegen het amendement uitgebracht. Drie stemmen zijn daarvoor uitgebracht zodat het amendement is verworpen. Dat betekent dat de Staten hebben besloten om het aantal Gedeputeerden vast te stellen op zes voltijd voor de resterende periode Statenperiode '21-'23 en dat nu aan de orde is de benoeming en de verkiezing van de Staten. En de benoeming van de Gedeputeerden geschiedt conform artikel 7 van het reglement van orde voor de vergadering van Provinciale Staten bij schriftelijke stemming.

De heer Frische (CDA): Voorzitter, wij hebben nog niet gestemd over het voorstel, alleen over het amendement.

Griffier Pregled: We moeten over het voorstel stemmen, of dat aangenomen is.

De voorzitter: Ja. Formeel is dat zo maar kunnen we dat bij handopsteken doen? Wie zijn daartegen? Dat zijn de leden van de fractie van de SP, de fractie van de Partij voor de Dieren, mevrouw Fischer, de fractie van PVV, de fractie van Forum en de SVL-fractie. Dat is vastgesteld. Dan is daarmee het voorstel aanvaard. Dan gaan wij naar de echte benoeming en ik wil voor de volledigheid opmerken dat het mogelijk is dat er ook andere kandidaten worden aanbevolen waarbij ik expliciet moet vermelden, en dan herhaal ik mijzelf, dat indien zij verkozen worden zij eerst nog de risicoanalyse in het kader van de integriteit moeten ondergaan en de geloofsbrieven moeten worden onderzocht alvorens zij kunnen worden benoemd. Dan is mijn vraag: Zijn er andere kandidaten? Dat is niet het geval. Dan gaan wij over naar de aanbeveling. Ik zal zorgen voor de aanbeveling van de kandidaat-Gedeputeerden. Dat gaat dus één voor één gebeuren. Als eerste heb ik het genoegen om mevrouw Lia Roefs voor te dragen als kandidaat-Gedeputeerde. Dan gaan wij nu verder met de commissie onderzoek geloofsbrieven. Ter voldoening van het in artikel 7 van het Reglement van Orde voor vergaderingen van Provinciale Staten bepaalde is een commissie van drie leden ingesteld voor het onderzoek van de geloofsbrieven met bijlagen van de kandidaat-Gedeputeerden, te weten de heer Nijskens als voorzitter, mevrouw Schuurman en de heer Van Wageningen ter vervanging van de heer Reuser die door persoonlijke omstandigheden niet kon deelnemen. Ik verzoek de Commissie van onderzoek geloofsbrieven onder begeleiding van een bode hun plaats in te nemen achter de voor hen ingerichte tafel en zij vormen straks ook het stembureau. Ten dienste van het onderzoek van de geloofsbrieven overeenkomstig het bepaalde in artikel 7 van het Reglement van Orde zijn per kandidaat-Gedeputeerde overlegd een opgave van alle door hem of haar beklede openbare betrekkingen en een gewaarmerkt afschrift uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens waaruit de huidige woonplaats, geboortedatum en -plaats alsmede het Nederlanderschap en het niet uitgesloten zijn van kiesrecht blijkt en een Verklaring Omtrent het Gedrag. De Commissie van onderzoek geloofsbrieven zal de bevindingen met betrekking tot de geloofsbrieven afzonderlijk per aangedragen kandidaat toelichten en daarnaast heb ik de Commissie van onderzoek geloofsbrieven geïnformeerd over mijn bevindingen naar aanleiding van de risicoanalyse integriteit die bij alle kandidaat-Gedeputeerden is uitgevoerd. Het advies is inmiddels onder geheimhouding ter inzage gelegd voor de overige Statenleden. Ik verzoek de voorzitter van de Commissie geloofsbrieven aan te geven welke bevindingen u voor de eerste kandidaat hebt aangetroffen.

De heer Nijskens (VVD): De Commissie heeft de geloofsbrieven gecontroleerd en we hebben het onderzoek van de geloofsbrieven van mevrouw Roefs onderzocht en in orde bevonden. Gebleken is dat de benoemde aan alle in de Provinciewet gestelde eisen voldoet en daarnaast heeft de CdK de Commissie geïnformeerd over de uitgevoerde risicoanalyse integriteit. De conclusies van dit onderzoek zijn overgebracht aan de CdK. Hieruit en uit het door de CdK met de kandidaat-Gedeputeerde gevoerde gesprek blijkt dat er geen feiten en omstandigheden op het gebied van integriteit zijn aangetroffen die een beletsel vormen voor de benoeming van deze kandidaat tot Gedeputeerde. De Commissie constateert dan ook dat mevrouw Lia Roefs benoembaar is.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan is dat dus vastgesteld en ik constateer dat er geen wettelijke beletselen zijn om de kandidaat-Gedeputeerde te benoemen. Dan gaan we nu tot de stemming en het stemmen algemene informatie conform artikel 25 van het Reglement van Orde PS, stemming over personen. Ik verzoek u goede nota te nemen van het volgende. Bij de stemming mag uitsluitend gebruik worden gemaakt van gewaarmerkte stembriefjes. Elk stembriefje moet de achternaam bevatten van de persoon op wie men zijn stem wenst uit te brengen. Dus wil men op mevrouw Roefs stemmen dan dient men in te vullen Roefs of de volledige naam Lia Roefs. En voor het bepalen van een volstreekte meerderheid bedoeld in artikel 30 van de Provinciewet wordt onder het uitbrengen van de stem verstaan het inleveren van een behoorlijk ingevuld stembriefje. Onder een niet behoorlijk ingevuld stembriefje wordt verstaan artikel 25 lid 6 Reglement van Orde, een blanco ingevuld stembriefje, een onleesbaar stembriefje, een stembriefje waarop bijvoegingen zijn geplaatst waardoor het betreffende Statenlid dat de stem heeft uitgebracht kan worden geïdentificeerd, een stembriefje waarop meer namen staan vermeld dan het aantal personen waarvoor de stemming plaatsvindt en indien de stem is uitgebracht op een ander briefje dan een daartoe uitgereikte stembriefje. Er is vanmorgen in het Presidium ook even het verzoek aan de orde geweest om ordentelijk te stemmen zonder grappen en grollen, want de overlevering heeft mij geleerd dat hier zo af en toe ook rare namen als Donald Duck en Machiavelli op de stembriefjes verschijnen en dat lijkt mij voor het aanzien van de Staten eerlijk gezegd niet goed. Het stembureau wordt gevormd door dezelfde personen als de Commissie geloofsbrieven, de heer Nijskens, mevrouw Schuurman en de heer Van Wageningen en de Commissie dient eerst te onderzoeken of het aantal stembriefjes gelijk is aan het aantal aanwezige leden. Als dit het geval is dan dient de inhoud van elk stembriefje door één van hen luid te worden voorgelezen, door een ander nagezien en door de derde te worden aangetekend. Ja, het is allemaal erg ingewikkeld. Overigens nemen de leden van het stembureau ook deel aan de stemming en voor een ordentelijk verloop van de stemming doe ik een dringend beroep op u om vanaf nu uw plaats in te nemen en te blijven nemen totdat alle zes kandidaten aan de orde zijn geweest. Ik stel vast dat er 45 Statenleden in de vergadering aanwezig zijn die deelnemen aan de stemming en ik vraag de bode een gelijkkluidend aantal stembriefjes, dus 45 stembriefjes, uit te delen, zodat u direct tot het invullen van het stembriefje kunt overgaan en daarmee is de stemming geopend. Dan mogen de stembriefjes door een andere bode worden opgehaald. De stembriefjes worden ter hand gesteld van het stembureau en u mag nu het totale aantal even tellen en daarna gaat u ze voorlezen. Hoeveel stemmen zijn er uitgebracht, mijnheer de voorzitter van het stembureau?

De heer Nijskens (VVD): Er zijn 45 stemmen uitgebracht.

De voorzitter: Dat is dus keurig. Dan verzoek ik u de zaak voor te lezen.

De heer Nijskens (VVD): Ja. Blanco, Roefs, mevrouw Lia Roefs, Lia Roefs, Lia Roefs, blanco, blanco, Roefs, Roefs, mevrouw Roefs, hier staat blanco opgeschreven, dat is ook wel bijzonder, blanco, Roefs, mevrouw Roefs C.W.J.M., Roefs, Roefs, mevrouw C.W.J.M. Roefs, Lia Roefs, tegen, tegen, tegen, tegen, Lia Roefs, Lia Roefs, Lia Roefs, Lia Roefs, Roefs, Roefs, tegen, tegen, Lia Roefs, Roefs, tegen, Lia Roefs, Lia Roefs, tegen, mevrouw Roefs tegen, dat is ook bijzonder, een blanco stem, B. Smeets, blanco, Roefs, de heer tegen, tegen, tegen, mevrouw Lia Roefs. Voorzitter, de uitslag is dan 25 stemmen op de betreffende kandidaat, mevrouw Roefs, 19 stemmen niet behoorlijk ingevuld en eentje met een andere naam.

De voorzitter: Dank u zeer. Dat betekent dat mevrouw Roefs een meerderheid van de stemmen heeft behaald. Dan kunnen we overgaan tot de tweede kandidaat, de tweede stemronde, en dat is mevrouw Van Toorenborg ofwel, dat mag ook, mevrouw Madeleine van Toorenborg. U mag de briefjes weer ronddelen. Ik heb een omissie begaan. U mag even het verslag over de benoembaarheid geven.

De heer Nijskens (VVD): Ja, het wordt een beetje saai. Het wijzigt niet veel van de vorige. De Commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven heeft de geloofsbrieven van mevrouw Madeleine van Toorenborg onderzocht en in orde bevonden. Gebleken is dat de benoemde aan alle in de Provinciewet gestelde eisen voldoet. Daarnaast heeft de CdK de Commissie geïnformeerd over de uitgevoerde risicoanalyse integriteit. De conclusies van dit onderzoek zijn overgebracht aan de CdK. Hieruit en uit het door de CdK met de kandidaat-Gedeputeerde gevoerde gesprek blijkt dat er geen feiten en omstandigheden op het gebied van integriteit zijn aangetroffen die een beletsel vormen voor de benoeming van deze kandidaat tot Gedeputeerde en de Commissie constateert dat mevrouw Madeleine Van Toorenborg benoembaar is.

De voorzitter: Bedankt. Dan is de stemming als de briefjes zijn uitgedeeld geopend. De ingevulde stembriefjes worden aan het stembureau ter hand gesteld.

De heer Nijskens (VVD): Mevrouw Van Toorenborg.

De voorzitter: Hoeveel stemmen zijn er uitgebracht?

De heer Nijskens (VVD): 45 stemmen.

De voorzitter: Oké.

De heer Nijskens (VVD): Mevrouw Van Toorenborg, Van Toorenborg, blanco, Van Toorenborg, tegen, tegen, tegen, blanco, tegen, Toorenborg, Madeleine van Toorenborg, mevrouw M. van Toorenborg, Madeleine van Toorenborg, blanco, blanco, blanco, Toorenborg, Van Toorenborg, mevrouw Madeleine Van Toorenborg, M. van Toorenborg, Van Toorenborg, mevrouw M. M. Van Toorenborg. Madeleine Van Toorenborg, tegen, tegen, tegen, mevrouw Van Toorenborg, tegen, Van Toorenborg, Van Toorenborg, Pieter Omtzigt, tegen, Van Toorenborg, Van Toorenborg, Van Toorenborg, Van Toorenborg, Madeleine Van Toorenborg, Van Toorenborg, Van Toorenborg, blanco, tegen, mevrouw tegen, tegen en tegen. Dan is de uitslag 25 op mevrouw Van Toorenborg, 13 tegen, 6 blanco en 1 met een andere naam.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan is mevrouw Van Toorenborg verkozen. Dan gaan wij over naar de kandidaat de heer Gabriëls. Mag ik de Commissie voor de geloofsbrieven verzoeken om de bevindingen aan te geven.

De heer Nijskens (VVD): De Commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven heeft de geloofsbrieven van de heer Geert Gabriëls onderzocht en in orde bevonden. Gebleken is dat de benoemde aan alle in de Provinciewet gestelde eisen voldoet. Daarnaast heeft de CdK de Commissie geïnformeerd over de uitgevoerde risicoanalyse integriteit. De conclusies van dit onderzoek zijn overgebracht aan de CdK. Hieruit en uit het door de CdK met de kandidaat-Gedeputeerde gevoerde gesprek blijkt dat er geen feiten en omstandigheden op het gebied van integriteit zijn aangetroffen die een beletsel vormen voor de benoeming van deze kandidaat tot Gedeputeerde. De Commissie constateert dan ook dat de heer Geert Gabriëls benoembaar is.

De voorzitter: Dank u. Dan kunnen de nieuwe stembriefjes worden rondgedeeld en opgehaald. De stembriefjes worden in ontvangst genomen door de voorzitter van het stembureau.

De heer Nijskens (VVD): Er zijn 45 stemmen uitgebracht.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Nijskens (VVD): Geert Gabriëls, tegen, Geert Gabriëls, Geert Gabriëls, blanco, Gabriëls, Geert Gabriëls, blanco, G. Gabriëls, blanco, Geert Gabriëls, tegen, de heer tegen, tegen, Gabriëls, tegen, Gabriëls, Gabriëls voor, de heer Geert Gabriëls, mijnheer Gabriëls. Gabriëls, blanco, blanco, Geert Gabriëls, tegen, blanco, tegen, tegen, Geert Gabriëls, Gabriëls, Gabriëls, tegen, tegen, Gabriëls, Gabriëls, Gabriëls, Gabriëls, Geert Gabriëls, G. Gabriëls, tegen, Gabriëls, de heer Gabriëls, Geert Gabriëls, Gabriëls, tegen. Voorzitter, er was één briefje met Gabriëls voor. Is die ongeldig of niet ongeldig? Wij hadden dat bij mevrouw Roefs ook met Roefs tegen.

De voorzitter: Ik neig ertoe, maar dan zit ik ook even naar de griffer te kijken, om die stem geldig te verklaren, want volgens mij is er tot uitdrukking gebracht waar men op wil stemmen. Dus wat mij betreft wordt die meegerekend onder de voorstemmen. Is dat akkoord? Ik zit wel even rond te kijken. Ik constateer dat de Staten het daarmee eens zijn.

De heer Nijskens (VVD): Oké, dan is die voor. Dan is de uitslag 27 stemmen voor de heer Gabriëls, twaalf tegen en zes blanco.

De voorzitter: Dan is de heer Gabriëls verkozen en dan gaan wij over naar de volgende kandidaat. Dat is de heer Ad Roest en ik verzoek de Commissie voor de geloofsbrieven de bevindingen aan te geven.

De heer Nijskens (VVD): De Commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven heeft de geloofsbrieven van de heer Ad Roest onderzocht en in orde bevonden. Gebleken is dat de benoemde aan alle in de Provinciewet gestelde eisen voldoet. Daarnaast heeft de CdK de Commissie geïnformeerd over de uitgevoerde risicoanalyse integriteit. De conclusies van dit onderzoek zijn overgebracht aan de CdK. Hieruit en uit het door de CdK met de kandidaat-Gedeputeerde gevoerde gesprek blijkt dat er geen feiten en omstandigheden op het gebied van integriteit zijn aangetroffen die

een beletsel vormen voor de benoeming van deze kandidaat tot Gedeputeerde. De Commissie constateert dat de heer Ad Roest benoembaar is.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan kunnen wederom de stembriefjes worden uitgedeeld en opgehaald. De stemmen worden overhandigd aan de voorzitter van het stembureau.

De heer Nijskens (VVD): Er zijn 45 stembriefjes ingeleverd.

De voorzitter: Dank u.

De heer Nijskens (VVD): Roest, Roest, Ad Roest, Ad Roest, blanco, blanco, Roest, Ad Roest, Roest, Roest, blanco, blanco, Roest, blanco, tegen, Ad Roest, tegen, blanco, Roest, tegen, tegen, de heer A. Roest, Ad Roest, tegen, tegen, Roest, Roest, Roest, tegen, tegen, Ad Roest, Roest, tegen, tegen, tegen, de heer tegen, Ad Roest, Ad Roest, Ad Roest, Ad Roest, Ad Roest, de heer Roest, Ad Roest, tegen, tegen. Dan is de uitslag 25 stemmen op de heer Roest, 14 stemmen tegen en zes stemmen blanco.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan is de heer Roest verkozen. Dan gaan we nu naar de kandidatuur van de heer Stephan Satijn. Mag ik de bevindingen van de Commissie onderzoek geloofsbrieven vernemen.

De heer Nijskens (VVD): De Commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven heeft de geloofsbrieven van de heer Stephan Satijn onderzocht en in orde bevonden. Gebleken is dat de benoemde aan alle in de Provinciewet gestelde eisen voldoet. Daarnaast heeft de CdK de Commissie geïnformeerd over de uitgevoerde risicoanalyse integriteit. De conclusies van dit onderzoek zijn overgebracht aan de CdK. Hieruit en uit het door de CdK met de kandidaat-Gedeputeerde gevoerde gesprek blijkt dat er geen feiten en omstandigheden op het gebied van integriteit zijn aangetroffen die een beletsel vormen voor de benoeming van deze kandidaat tot Gedeputeerde. De Commissie constateert dat de heer Stephan Satijn benoembaar is.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan kunnen we weer een ronde stembriefjes uitdelen. Hierna nog één te gaan. En opgehaald. En de stemmen worden afgeleverd bij de voorzitter van de Commissie.

De heer Nijskens (VVD): Er zijn 45 stemmen ingeleverd.

De voorzitter: Bedankt.

De heer Nijskens (VVD): Tegen, Satijn, Satijn, tegen, Van Haga, S. Satijn, tegen, de heer Satijn, Satijn, Satijn, Stephan Satijn, Stephan Satijn, de heer Satijn, Satijn, tegen, tegen, tegen, Kim Yong-un, tegen, Satijn, Johnny Blenco, katoen, S. Satijn, blanco, blanco, Satijn, heer Satijn, Stephan Satijn, tegen, blanco, Satijn, Stephan Satijn, tegen, de heer S. Satijn, Satijn, blanco, Stephan Satijn, Satijn, Satijn, tegen, Satijn, Satijn, tegen, blanco, Satijn. Dan is de uitslag 25 voor de heer Satijn, elf tegen, vijf blanco en vier andere namen.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan is ook de heer Satijn verkozen. Dan gaan wij ten slotte over naar de heer Maarten Van Gaans. De Commissie voor de geloofsbrieven.

De heer Nijskens (VVD): De Commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven heeft ook de geloofsbrieven van de heer Maarten van Gaans onderzocht en in orde bevonden. Gebleken is dat de benoemde aan alle in de Provinciewet gestelde eisen voldoet. Daarnaast heeft de CdK de Commissie geïnformeerd over de uitgevoerde risicoanalyse integriteit. De conclusies van dit onderzoek zijn overgebracht aan de CdK. Hieruit en uit het door de CdK met de kandidaat-Gedeputeerde gevoerde gesprek blijkt dat er geen feiten en omstandigheden op het gebied van integriteit zijn aangetroffen die een beletsel vormen voor de benoeming van deze kandidaat tot Gedeputeerde. De Commissie constateert dat de heer Maarten van Gaans benoembaar is.

De voorzitter: Dank u wel. De stembriefjes kunnen weer worden uitgedeeld. Ze worden ook alweer opgehaald en voor de laatste ronde overhandigd aan de voorzitter van de Commissie van het stembureau.

De heer Nijskens (VVD): Er zijn 45 stemmen uitgebracht.

De voorzitter: Dank u.

De heer Nijskens (VVD): Van Gaans, Van Gaans, tegen, de heer M. van Gaans, heer Gaans, Van Gaans, Van Gaans, Maarten van Gaans, Maarten van Gaans, blanco, blanco, Van Gaans, tegen, blanco, blanco, Van Gaans, Maarten van Gaans, nee dus, tegen, tegen, Van Gaans, Van Gaans, Van Gaans, tegen, Sylvana Simons, M. van Gaans, Van Gaans, Van Gaans, Van Gaans, Maarten van Gaans, Maarten van Gaans, Van Gaans, Van Gaans, de heer Van Gaans, Kaag. Ik moest kijken wat staat daar. Van Gaans, tegen, blanco, Nexit, tegen, mevrouw D zes zes zes, tegen, tegen, Van Gaans, blanco. Er zijn op de heer Van Gaans 25 stemmen uitgebracht, negen tegen, zes blanco en vijf met een andere naam of een andere aanduiding.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan is ook de heer Van Gaans verkozen. Dan dank ik de leden van de Commissie onderzoek geloofsbrieven c.q. stembureau voor de verrichte werkzaamheden in een vlot tempo. U mag weer plaatsnemen op uw eigen plek. En dan constateer ik dat Provinciale Staten besloten hebben de volgende Gedeputeerden te benoemen tot lid van het College van GS. Eén, mevrouw Roefs voor 100%, mevrouw Van Toorenburg voor 100%, de heer Gabriëls 100%, de heer Roest 100%, de heer Satijn 100% en de heer Van Gaans 100%. Dan resten ons nog twee aanvullende besluiten zoals die terug te vinden zijn op het Ontwerpbesluit Provinciale Staten. Dat is in de eerste plaats om mevrouw M.M. Van Toorenburg op grond van het bepaalde in artikel 35b van de Provinciewet voor de duur van een jaar tot 3 juli 2022 ontheffing te verlenen van ingezetenschap van de provincie Limburg en, twee, de heer M.W.A. van Gaans op grond van het bepaalde in artikel 35b van de Provinciewet voor de duur van zes weken tot en met 13 augustus 2021 ontheffing te verlenen van ingezetenschap van de provincie Limburg. Mag ik aannemen dat u dat kunt besluiten? Dan is dat het geval. Dan is dat besloten. Dan verzoek ik de bodes om de benoemde Gedeputeerden de zaal in te geleiden. Ik wil de dames en heren eerst van harte gelukwensen met hun benoeming, maar de meest spannende vraag komt nu en dat is of u de benoeming aanvaardt. Mevrouw Roefs?

Mevrouw Roefs: Ja.

De voorzitter: Mevrouw Van Toorenburg?

Mevrouw Van Toorenborg: Ja.

De voorzitter: De heer Satijn?

De heer Satijn: Ja.

De voorzitter: De heer Roest?

De heer Roest: Ja.

De voorzitter: De heer Van Gaans.

De heer Van Gaans: Ja.

De voorzitter: De heer Gabriëls. Ja knikken volstaat niet. Gewoon ja.

De heer Gabriëls: Ja.

De voorzitter: Oké. Dat betekent dat ook die vraag is beantwoord. Dan zal ik voor het afnemen van de eed dan wel de verklaring en belofte beide teksten voorlezen en dan kan ieder daar op de gepaste wijze op reageren. De verklaring en belofte volgens artikel 40a van de Provinciewet. De leden van de Staten mogen overigens gaan staan. Ik verklaar dat ik om tot Gedeputeerde benoemd te worden rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als Gedeputeerde naar eer en geweten zal vervullen. Diegenen die de verklaring en belofte willen afleggen die kunnen straks antwoorden met dat verklaar en beloof ik. En de eed: Ik zweer dat ik om tot Gedeputeerde benoemd te worden rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als Gedeputeerde naar eer en geweten zal vervullen. De kandidaten die de eed willen afleggen die kunnen straks zeggen zo waarlijk helpe mij God almachtig. Mevrouw Roefs.

Mevrouw Roefs: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Mevrouw Van Toorenborg.

Mevrouw Van Toorenborg: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De voorzitter: De heer Gabriëls.

De heer Gabriëls: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: De heer Roest.

De heer Roest: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: De heer Satijn.

De heer Satijn: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De voorzitter: En ten slotte de heer Van Gaans.

De heer Van Gaans: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Ik dacht al dat je gisteren even wat in de war was. Het kwam er wat onzeker uit. Dan is dat afgehandeld. Nogmaals van harte gefeliciteerd. U kunt plaatsnemen op de plek waar de Gedeputeerden gebruikelijk zitten en een applaus mag.

[Applaus]

7 HAMERSTUKKEN

7.1 Bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan Provinciale Staten

7.2 P-21-017, Statenvoorstel Wijziging Verordening rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers Provincie Limburg 2019 (PS-2021-15921)

7.3 P-21-018 het Statenvoorstel verzoek tot opheffing geheimhouding en openbaarmaking naar aanleiding van een verzoek op grond van de wet openbaarheid van bestuur.

De voorzitter: Want er resten ons nog een paar vergaderstukken. In de eerste plaats onder 7.1 of dat is 8.1 geloof ik in het nieuwe schema, de bekrachtiging van de geheimhouding opgelegd aan de Staten, en 7.2 P-21-017, Statenvoorstel Wijziging Verordening rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers Provincie Limburg 2019 (PS-2021-15921) en 8.3 dat is P-21-018 het Statenvoorstel verzoek tot opheffing geheimhouding en openbaarmaking naar aanleiding van een verzoek op grond van de wet openbaarheid van bestuur. Dat is vanmorgen in het Presidium aan de orde geweest. Kunt u daartoe besluiten? Dat is het geval. Dat is aldus besloten.

8 BEHANDELSTUKKEN

9 Moties vreemd aan de orde van de dag

De voorzitter: Dan komen we bij het punt moties vreemd aan de orde van de dag. Daar kunnen we kort over zijn. Die zijn er niet.

10 Sluiting

De voorzitter: Dan zijn we aan het einde gekomen van deze boeiende en belangrijke Statenvergadering. Ik wil de Staten dankzeggen voor de wijze waarop het is verlopen. Wij zien elkaar in ieder geval aanstaande woensdag bij het ophalen van de profielschets nieuwe Commissaris. In de Grote Zaal staan de Gedeputeerden achter de tafels. Hier bent u in de gelegenheid om met inachtneming van de coronarichtlijnen de nieuwe Gedeputeerden op afstand te feliciteren. Ik verzoek de bodes om als eerste de GS-leden naar hun plek te begeleiden. Mijn verzoek aan u is om even te blijven zitten totdat de GS-leden hun plek hebben ingenomen en zodra dat is gebeurd mag u hen gaan feliciteren. Ik kan u bovendien mededelen tijdens de borrel kan ook worden gedronken op onze bode, de heer Lieben want op 27 juni is hij 60 geworden. Bij dezen al van harte.

[Applaus]

De voorzitter: De vergadering is gesloten.

(Einde van de vergadering om 16:33 uur)

De notulen van de vergadering van 2 juli 2021 zijn door Provinciale Staten goedgekeurd in hun vergadering van 1 oktober 2021.

Dhr. mr. A.O.J. Pregled, griffier

Dhr. J.W. Remkes, voorzitter